

HÚNAÞING VESTRA

AÐALSKIPULAG 2014-2026

GREINARGERÐ

16.06.2014

Húnaþing vestra

AÐALSKIPULAG 2014-2026

LANDMÓTUN.

Yngvi Þór Loftsson
kt:110252-4479
Óskar Örn Gunnarsson
Margrét Ólafsdóttir

Unnið fyrir Húnaþing vestra

Landmótun sf. Hamraborg 12, 200 Kópavogur

Greinagerð: Yngvi Þór Loftsson
Óskar Örn Gunnarsson
Margrét Ólafsdóttir

Uppsetning greinagerðar: Guðrún Ragna Yngvadóttir

LJÓSMYNDIR

Húnaþing vestra, H.V.

Hrafnhildur Laufey, H.L.

Ína Björk Ársælsdóttir, Í.B.Á.

Jóhann Óli Hilmarsson, J.Ó.H

Landmótun, L.M.

Pétur Jónsson, P.J.

Mynd á kápu, Hvítserkur. Ljósmynd. H.V.

FYLGISKJÖL

Uppdráttur Húnaþing vestra -
Aðalskipulag 2014-2026, dagsett 16.06.2014

Umhverfisskýrsla
Aðalskipulag 2014-2026, dagsett 16.06.2014

Aðalskipulag þetta sem auglýst hefur verið skv. 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í sveitarstjórn þann 16. júní 2014

Aðalskipulag þetta var staðfest af Skipulagsstofnun þann _____ 2014.

Auglýsing um gildistöku aðalskipulagsins var birt í B-deild Stjórnartíðinda þann _____ 2014.

EFNISYFIRLIT

1. INNGANGUR	7
1.1 MARKMIÐ AÐALSKIPULAGS.....	7
1.2 SAMRÁÐ.....	8
1.2.1 Samráð við íbúa og hagsmunaaðila.....	8
1.2.2 Samráð við stofnanir og fyrirtæki.....	9
1.3 FYRIRLIGGJANDI SKIPULAGSÁÆTLANIR OG AÐRAR ÁÆTLANIR.....	9
1.4 HELSTU BREYTINGAR FRÁ GILDANDI AÐALSKIPULAGI.....	10
1.5 Umsagnir og afgreiðsla skv. 2. og 3.mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.....	10
1.6 AFGREIÐSLA EFTIR AUGLÝSINGU (SBR. 32. GR. LAGA NR. 123/2010).....	12
1.7 KORTAGRUNNAR OG UPPDRÆTTIR.....	14
2. MEGINÞÆTTIR AÐALSKIPULAGS	15
2.1 LÝSING AÐALSKIPULAGS.....	15
3. STEFNUMÖRKUN Í DREIFBÝLI	15
3.1 BYGGÐ.....	15
3.1.1 Íbúðarbyggð.....	15
3.1.2 Frístundabyggð.....	16
3.1.3 Afþreyingar og ferðamannasvæði.....	17
3.1.4 Íþróttasvæði.....	18
3.1.5 Opin svæði.....	18
3.1.6 Kirkjugarðar.....	19
3.2 ATVINNA.....	19
3.2.1 Landbúnaðarsvæði.....	19
3.2.2 Samfélagsþjónusta.....	21
3.2.3 Verslun og þjónusta.....	23
3.2.4 Athafnasvæði.....	27
3.2.5 Iðnaðarsvæði.....	27
3.2.6 Efnistöku- og efnislosunarsvæði.....	29
3.3 UMHVERFI.....	35
3.3.1 Óbyggð svæði.....	35
3.3.2 Vatnsvernd.....	35
3.3.3 Verndarsvæði vegna strandmengunar og mengunar í ám og vötnum.....	37

3.3.4	Önnur náttúruvernd.....	38
3.3.5	Minjavernd.....	39
3.3.6	Hverfisverndarsvæði.....	43
3.3.7	Skógræktar- og landgræðslusvæði.....	45
3.3.8	Náttúrvá.....	47
3.4	SAMGÖNGUR OG GRUNNKERFI.....	48
3.4.1	Vegir.....	48
3.4.2	Göngu- og/eða hjólaleiðir.....	51
3.4.3	Reiðleiðir.....	51
3.4.4	Grunnkerfi og helgunarsvæði.....	53
3.4.5	Vatnsveita.....	53
3.4.6	Hitaveita.....	53
3.4.7	Fráveita.....	53
3.4.8	Rafveita.....	54
3.4.9	Fjarskipti.....	54
4.	STEFNUMÖRKUN Í ÞÉTTBÝLI.....	55
4.1	BYGGÐ.....	55
4.1.1	Íbúðarbyggð.....	55
4.2	AFÞREYINGAR OG FERÐAMANNASVÆÐI.....	58
4.2.1	Íþróttasvæði.....	59
4.2.2	Opin svæði.....	60
4.2.3	Kirkjugarðar.....	60
4.3	ATVINNA.....	61
4.3.1	Verslun og þjónusta.....	61
4.3.2	Samfélagsþjónusta.....	62
4.3.3	Landbúnaðarsvæði.....	63
4.3.4	Skógræktar- og landgræðslusvæði.....	63
4.3.5	Athafnasvæði.....	64
4.3.6	Iðnaðarsvæði.....	63
4.3.7	Hafnir.....	65
4.4	NÁTTÚRA OG VERNDARSVÆÐI.....	66
4.4.1	Minjavernd.....	66
4.5	SAMGÖNGUR OG GRUNNKERFI.....	66
4.5.1	Vegir.....	66
4.5.2	Grunnkerfi og helgunarsvæði.....	67
4.5.3	Rafveita.....	67
4.5.4	Vatnsveita.....	67
4.5.5	Hitaveita.....	67
4.5.6	Fráveita.....	67
	VIÐAUKI 1 FRÍÐUÐ HÚS Á GILDISTÍMA AÐALSKIPULAGSINS SKV. LÖGUM UM	
	MENNINGARMINJAR NR. 80/2012.....	69
	VIÐAUKI 2 SKILGREINING SKV. SKIPULAGSREGLUGERÐ NR. 90/2013.....	70
5.	HEIMILDIR.....	73
5.1	RITAÐAR HEIMILDIR	73
5.2	VEFSÍÐUR.....	73

1. INNGANGUR

Hinn 1. janúar 2012 sameinuðust sveitarfélögin Húnaþing vestra og Bæjarhreppur undir nafninu Húnaþing vestra.

Húnaþing vestra einkennist af fjörðunum þremur; Húnafirði, Hrutáfirði og Miðfirði. Á milli þeirra eru nesin Heggstaðanes og Vatnsnes. Aðalskipulag Húnaþings vestra tekur til alls lands sveitarfélagsins frá miðri Holtavörðuheidi og að Stikuhálsi að vestanverðu. Að austan af Gljúfurá til upptaka og þaðan af landamerkjum Víðidalstunguheiðar og Hauksgilshéiðar að Bláfjalli á Stórasandi og vatnaskilum á Arnarvatnsheiði og Tvídægri að sunnan. Heildarstærð skipulagssvæðisins er um 3.017 km².

Helsti þéttbýlisstaður sveitarfélagsins er Hvammstangi en minni þéttbýlisstaður er á Laugabakka.

Í þessari greinargerð er nánari lýsing á tillöguupprætti og stefnumörkun fyrir þá landnotkun sem stefnt er að á svæðinu. Hver landnotkunarflokkur hefur sinn ákveðna lit og tákni á upprætti og gilda þær reglur og viðmiðanir sem lýst er nánar í greinargerð.

Greinargerðin skiptist í fimm kafla; Kafli 1; Inngangur, kafli 2; Meginþættir aðalskipulags, kafli 3; Stefnunörkun í dreifbýli, kafli 4; Stefnunörkun í þéttbýli, kafli 5; Heimildir. Í viðauka 1 er skrá yfir friðuð hús á gildistíma aðalskipulagsins skv. lögum um menningarminjar nr.80/2012 og í viðauka 2 skilgreiningar skv. skipulagsreglugerð nr. 90/2013. Forsendur og umhverfisskýrsla eru settar fram í sérhefti.

1.1 MARKMIÐ AÐALSKIPULAGS

LEIÐARLIÓS

Skipulagið skal stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf og að gera búsetu á svæðinu eftirsóknarverða.

MEGINMARKMIÐ

Aðalskipulag Húnaþings vestra 2014-2026 miðast við að sjá fyrir nægu landrými fyrir mismunandi starfsemi á skipulagstímabilinu.

Lögð er áhersla á eftirfarandi sérgreind markmið:

- Stefnt verði að því að bjóða íbúum góð lífsskilyrði og laða að fólk til búsetu.
- Möguleikar á fjölbreyttu atvinnulífi verði auknir bæði í framleiðslu og þjónustu.
- Boðið verði upp á þjónustu, útivist og afþreyingu sem stuðli að eflingu svæðisins og alls landshlutans.
- Húnaþing vestra verði eftirsóttur áfanga- og dvalarstaður fyrir ferðamenn jafnt innlenda sem erlenda.

1.2 SAMRÁÐ

Haft hefur verið samráð við aðila sem á einn eða annan hátt tengjast þeim þáttum sem aðalskipulagið tekur til. Hér á eftir er gerð grein fyrir samráði sem skilyrt er skv. skipulagslögum.

1.2.1 Samráð við íbúa og hagsmunaaðila

Haldnir voru tveir íbúafundir. Fyrri fundurinn var haldin í apríl 2013 þegar íbúum og öðrum hagsmunaaðilum var gefinn kostur á að koma á framfæri ábendingum í upphafi skipulagsvinnunnar. Í framhaldi af fundinum voru myndaðir hópar sem fjölluðum um byggð, atvinnumál, umhverfi, samgöngur og veitur. Áhersluþættir frá hópunum voru nýttir til mótunar á markmiðum og leiðum aðalskipulagsins. Í byrjun janúar 2014 var haldinn íbúafundur þar sem aðalskipulagstillaga var kynnt áður en sveitarstjórn samþykkti að kynna hana fyrir sveitarstjórnnum aðliggjandi sveitarfélaga, lögformlegum umsagnaraðilum og til afgreiðslu Skipulagsstofnunar fyrir auglýsingu skipulagstillögunnar.

Íbúafundir frá apríl 2013 og janúar 2014. Ljós. L.M.

1.2.2 Samráð við stofnanir og fyrirtæki

Samráð við aðila er tengjast eftirfarandi efnisflokkum:

Samgöngur. Samgöngustofu um samgöngur og fyrirhugaðar framkvæmdir.

Hafnarsvæði. Hafnarstjórn vegna afmörkunar á hafnarsvæði.

Náttúruverndarsvæði og aðrar náttúruminjar. Umhverfisstofnun. Landupplýsingagögn vegna friðlýstra svæða og svæða á náttúruminjaskrá.

Ofanflóð. Veðurstofa vegna vinnu við ofnaflóðaskráningu í Húnaþingi vestra.

Friðlýstar minjar og skráning fornminja. Samráð við Minjastofnun Íslands vegna fornleifaskráningar og upplýsinga um friðuð hús.

Efnistökusvæði. Samráð við Samgöngustofu varðandi skráningar á efnistökusvæðum.

Veitur. Samráð við Landsnet um meginflutningskerfi raforku og við Rarik um dreifikerfi raforku.

Samráð við nágrannasveitarfélög. Vegna landnotkunar á sveitarfélagsmörkum.

Skógrækt. Upplýsingar frá Norðurlandsskógum um samningssvæði Norðurlandsskóga og umsagnir frá Skógrækt ríkisins.

1.3 FYRIRLIGGJANDI SKIPULAGSÁÆTLANIR OG AÐRAR ÁÆTLANIR

Fyrir liggja nokkrar eldri skipulagsáætlanir sem ná til lands Húnaþings vestra.

Gildandi er Aðalskipulag Húnaþings vestra 2002 – 2014 og aðalskipulag Bæjarhrepps 1995-2015.

Stefna um landnotkun innan markalínu í svæðisskipulagi Miðhálandis Íslands 2015 var á sínum tíma samræmd gildandi aðalskipulagi Húnaþings vestra. Landnotkun var skv. minnisblað Skipulagsstofnunar dags. 28. sept. 2001 um hvernig túlka mátti ákvarðanir um landnotkun í svæðisskipulaginu þegar unnið er að aðalskipulagi sem tekur til Miðhálandisins. Náttúruverndarsvæði og almenn verndarsvæði voru skilgreind sem hverfisverndarsvæði og fornleifar voru staðsettar. Skálasvæði við Arnarvatn stóra var skilgreint sem verslun og þjónustusvæði og fjallasel sem frístundabyggð, þær skilgreiningar hafa verið aðlagðar að nýrri skipulagsreglugerð nr. 90/2013.

Við skipulagsgerðina var fyrirliggjandi aðalskipulag fyrir Húnaþing vestra og Bæjarhrepp endurskoðað fyrir sameinað sveitarfélag og aðlagð nýjum skipulagslögum nr. 123/2010 og skipulagsreglugerð nr. 90/2012.

Eftirfarandi deiliskipulagsáætlanir eru í gildi í Húnaþingi vestra og er aðalskipulagið í samræmi við þær:

- Sumarhúsabyggð í landi Bjargshóls.
- Sumarbústaðasvæði í landi Hvols.
- Sumarbústaðasvæði í Brautarhöfðavík, Stóru-Borg syðri, fyrrum Þverárhreppi.
- Sumarbústaðasvæði og skógrækt í landi Litlu-Borgar.
- Deiliskipulag þjónustumiðstöðvar í landi Melstaðar í Miðfirði.
- Deiliskipulag austan Norðurbrautar.
- Deiliskipulag smábýla vestan Höfðabrautar.
- Deiliskipulag iðnaðarsvæðis í landi Bessastaða og á Heggstaðanesi.
- Deiliskipulag í landi Dælis í Víðidal.
- Deiliskipulag í landi Staðar í Hrútafirði, þjónustumiðstöð.
- Deiliskipulag Kirkjuhvamms á Hvammstanga.
- Deiliskipulag Túnahverfis á Hvammstanga.
- Deiliskipulag smábýla austan Höfðabrautar.
- Deiliskipulag skálasvæðis við Arnarvatn.
- Deiliskipulag á Borðeyri.
- Deiliskipulag Grettisbóls við Laugarbakka.
- Deiliskipulag fyrir ferðabjónustu að Ósum á Vatnsnesi.

Aðrar áætlanir

Í Samgönguáætlun 2011 - 2022 er grunnnet vegakerfis skilgreint, þar segir: „Grunnnet vegakerfisins nær til allra byggðakjarna með um það bil 100 íbúa eða fleiri. Það nær jafnframt til þeirra staða sem eru mikilvægastir fyrir félagslega og efnahagslega þróun íslensks samfélags þ.m.t. fyrir flutninga fólks og vöru, ferðabjónustu og flutninga til og frá landinu. Netið er samfellt, liggur um þéttbýlisstaði þar sem svo háttar til og helstu samgönguæðar í stærstu þéttbýlisstöðum teljast til netsins. Til grunnnetsins teljast einnig helstu flugvellir og flugleiðir, helstu hafnir, ferju- og siglingaleiðir meðfram ströndinni og inn í hafnir. Á sama hátt teljast siglingaleiðir og flugleiðir til og frá landinu til grunnnets samgöngukerfisins“.

1.4 HELSTU BREYTINGAR FRÁ GILDANDI AÐALSKIPULAGI

Skipulag þetta er fyrsta heildar aðalskipulagið fyrir sameinað sveitarfélag Bæjarhrepps og Húnaþings vestra. Gildandi aðalskipulag Bæjarhrepps 1995-2015 var unnið samkvæmt skipulagslögum nr. 19/1964 en Aðalskipulag Húnaþings vestra 2002-2014 var unnið samkvæmt skipulags- og byggingarlögum nr. 73/1997. Aðalskipulag Húnaþings vestra 2014-2026 er unnið samkvæmt nýjum skipulagslögum nr. 123/2010 og skipulagsreglugerð nr. 90/2013. Landnotkun úr eldri skipulögum er aðlöguð nýjum landnotkunarflokkun. Breyttar kröfur eru með nýjum lögum og voru þær áherslur sem voru í aðalskipulagi Bæjarhrepps töluvert frábrugðnar þeim áherslum sem eru í dag. Til þess að móta eina stefnu fyrir hið sameinaða sveitarfélagið var ákveðið að setja markmið og leiðir fyrir hvern landnotkunarflokk.

Helsta breytingin á landnotkun er að efnistökusvæðum er fjölgað um 24 en flestar námurnar eru ætlaðar til endurnýjunar og viðhalds vegakerfis. Afmörkun á hafnarsvæðinu á Hvammstanga er sýnt í samræmi við afmörkun í hafnarreglugerð. Fyrirhugaðar hitaveitulagnir eru sýndar. Reið- og gönguleiðir endurskoðaðar í samræmi við núverandi notkun. Ný göngu- og hjólaeið á milli Hvammstanga og Laugarbakka skilgreind. Golfvöllur við Miðfjarðará var felldur út. Svæði ætlað fyrir tjaldsvæði á Laugarbakka var fært ofan vegar í betri tengslum við byggðina og leiksvæði fellt út. Skilgreind voru vatnsverndarsvæði fyrir Hestlækjarlindir og Bóllindir. Gerð er tillaga að friðlýsingu Hvítserks.

1.5 Umsagnir og afgreiðsla skv. 2. og 3.mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

Eftirfarandi umsagnaraðilar sem fengu aðalskipulagsgögn til umsagnar sendu inn umsögn:

Umhverfisstofnun, Norðurlandsskógar, Skógrækt ríkisins, Samgöngustofa (Vegagerðin), Strandabyggð og Húnavatnshreppur. Ekki hafa borist umsagnir frá: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti, Fiskistofu, Samgöngustofu (Siglingastofnun Íslands), Landsneti, Minjaverði Norðurlands vestra, Kirkjugarðsráð, Heilbrigðiseftirliti Norðurlands vestra, Borgarbyggð og Dalabyggð. Ennfremur var Skipulagsstofnun send tillagan til athugunar skv. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og hafa athugasemdir borist.

Eftirfarandi er afgreiðsla á breytingum og lagfæringum sem gerðar hafa verið eftir umfjöllun og samþykkt skipulags- og umhverfisráðs 8. apríl 2014 og sveitarstjórnar 9.apríl 2014.

Vegagerðin 17.03.2014

Umsögn: Lagfæring á vegnúmerum og flokkun vega, bætt við frekari upplýsingum um námur og tillaga um að þverun Hrutafjarðar verði tekin út úr greinargerð.

Afgreiðsla: Greinargerð var lagfærð vegna vega og efnistökusvæða. Ákveðið var að halda skýringartexta um þverun Hrutafjarðar óbreyttum í greinargerð.

Norðurlandsskógar 17.03.2014

Umsögn: Athugasemd um flokkun á landbúnaðarsvæða og bætt við nýju skógræktarsvæði á Skeggjastöðum í Miðfirði og lagst gegn því að einungis verði notaðar íslenskar tegundir.

Afgreiðsla: Leitast skal við að nýta óræktað land til skógræktar en tegundaval til skógrækar verður ekki einskorðað við íslenskar tegundir. Skógræktarsvæði á Skeggjastöðum bætti inn í greinargerð og afmörkun sýnd á sveitarfélagsupprætti.

Skógrækt ríkisins 20.03.2014

Umsögn: Land sem hefur verið gróðursett í og árangur hefur náðst verði flutt inn í skógræktar- og landgræðsluflokkinn.

Afgreiðsla: Þar sem ekki liggja fyrir upplýsingar og afmarkanir á öðrum svæðum en þeim sem eru með samning við Norðurlandsskóga er bætt við umfjöllun um skógræktarsvæði á landbúnaðarsvæðum.

Strandabyggð 24.3.2014

Umsögn: Sveitarfélagamörk lagfærð og staðfest af viðkomandi jörðum og sveitarfélögum.

Afgreiðsla: Sveitarfélögin taki sameiginlega ákvörðun um sveitarfélagsmörkin.

Umhverfisstofnun 31.03.14

Umsögn: Frístundabyggð aðliggjandi svæða á náttúruminjaskrá verði ekki lagt undir frístundabyggð.

Afgreiðsla: Svæðin eru þegar í gildandi aðalskipulagi. Gildandi deiliskipulag tekur tillit til ákvæða í Náttúruminjaskrá.

Umsögn: Kerafossar á náttúruminjaskrá. Steyptur hefur verið laxastiga á eða í skessukatla-myndanir.

Afgreiðsla: Stiginn var endurbyggður fyrir c.a. 7 árum og framkvæmdin því óafturkræf.

Húnavatnshreppur 08.04.14

Umsögn: Athuga þarf sveitarfélagamörk á milli Húnavatnshrepps og Húnaþings vestra.

Afgreiðsla: Sveitarfélögin taki sameiginlega ákvörðun um sveitarfélagsmörkin.

Skipulagsstofnun 03.04.2014

Umsögn: Æskilegt að umsagnir liggi fyrir áður en sveitarstjórn tekur málið fyrir.

Afgreiðsla: Umsagnaraðilum var gefinn frestur til 20. mars að skila inn umsögnum.

Umsögn: Áætluð íbúápróun og skýra hvaða íbúðarsvæði eru fullbyggð

Afgreiðsla: Ekki hefur verið bætt við nýjum íbúðarsvæðum, frekari upplýsingum um íbúðarsvæðin hefur verið bætt við.

Umsögn: Íbúðabyggð á landbúnaðarsvæðum

Afgreiðsla: Bætt er við að lágmarksstærð jarða verði 70 ha vegna 3 íbúðarhúsa.

Umsögn: Frístundabyggð

Afgreiðsla: Sameina á einn stað stærðarmörk í kafla 3.1.1.

Umsögn: Afþreyingar og ferðamannsvæði, tilgreina fjölda gistirýma og bæta við skilgreiningum úr svæðisskipulagi Miðhálandisins.

Afgreiðsla: Upplýsingum um gistirými á Arnarvatni stóra og Lónaborg og skilgreiningum úr svæðisskipulagi Miðhálandisins hefur verið bætt við.

Umsögn: Skýra uppdrátt, Ferðamannastaðir.

Afgreiðsla: Bæta er við til skýringum um flokkun ferðamannastaða.

Umsögn: Fjölgun á efnistöku og efnislosunarsvæðum.

Afgreiðsla: Núverandi námur sem ekki voru í gildandi aðalskipulagi hafa verið staðsettar og uppfyllt skilyrði um efnismagn, frágang o.fl. Fjölgun náma kemur m.a. til vegna áætlana um endurgerð og leggja bundið slitlag á Vatnsnesveg á næstu árum. Bætt hefur verið við hvaða námur hafa þegar framkvæmdaleyfi og frekari upplýsingar frá Vegagerðinni um efnisnotkun..

Umsögn: Tímasetja hvenær flokkun vatnsverndarsvæða vegna strandmengunar og mengunar í ám og vötnum verði lokið.

Afgreiðsla: Ekki liggur fyrir niðurstaða frá Vatnasvæðisnefnd um þessa flokkun.

Umsögn: Kafli um friðlýst svæði felldur út og bæta við hverfisvernd vegna Hvítserks.

Afgreiðsla: Hefur verið breytt.

Umsögn: Minjavernd, friðhelgunarsvæði.

Afgreiðsla: Fjarlægðarreglum bætt í greinargerð.

Umsögn: Skógrækar og landgræðslusvæði. Bæta þarf við að eingöngu sé um að ræða samningsbundin svæði um Norðurlandsskóga.

Afgreiðsla: Hefur verið bætt við greinargerð.

Umsögn: Náttúruvá, flóðasvæði við Miðfjarðará.

Afgreiðsla: Hefur verði gerð grein fyrir þeim.

Umsögn: Reiðleiðir og gönguleiðir Gerð grein fyrir þeim reið- og gönguleiðum sem best hafa við.

Afgreiðsla: Gerð er grein fyrir viðbótum frá gildandi aðalskipulagi.

Umsögn: Veitur. Bæta við texta til að heimila stakar minni háttar framkvæmdir sem ekki eru taldar valda miklum áhrifum á umhverfið s.s. litlar spennustöðvar.

Afgreiðsla: Hefur verður bætt við.

1.6 AFGREIÐSLA EFTIR AUGLÝSINGU (SBR. 32. GR. LAGA NR. 123/2010)

Tillaga að Aðalskipulagi Húnaþings vestra 2014-2026 var auglýst til athugasemda frá 17. apríl til 2. júní 2014. Gögnin voru aðgengileg á heimasíðu sveitarfélagsins www.hunathing.is, skrifstofu Húnaþings vestra og hjá Skipulagsstofnun. Athugasemdir bárust frá fimm aðilum og auk þess sendi Landsnet inn umsögn sem hafði ekki borist þegar umsagnaraðilum var send tillagan fyrir auglýsingu aðalskipulagsins.

Skipulags- og umhverfisráð yfirfór athugasemdirnar og samþykkti tillögur að umsögnum á fundi 11. júní 2014. Sveitarstjórn samþykkti fundargerð skipulags- og umhverfsráðs 16. júní 2014 og þar með að aðalskipulagið yrði sent til Skipulagsstofnunar til staðfestingar. Þeim sem sendi gerðu athugasemdir var send eftirfarandi svör við athugasemdum.

Herdís Sigurbjartsdóttir Enniskoti, bréf dags. 29. maí 2014.

Fyrir hönd íbúa í Víðidal, þar sem farið er fram á að hitaveita komi til allra sem þess óska.

Umsögn: Í markmiðum aðalskipulagsins segir: „Stefnt er að því að sem stærsti hluti byggðar í Húnaþingi vestra njóti hitaveitu“. Í leiðum að þeim markmiðum segir ennfremur: „Haldið verði áfram rannsóknum og kannaðir möguleikar á að nýta jarðhita til upphitunar sem víðast í Húnaþingi vestra“

Samkvæmt þessu hefur verið sett inn í aðalskipulagið fyrirhugaðar hituveitulagnir í samræmi við rannsóknir og möguleika sem hafa verið kannaðir. Eftir sem áður verður áfram leitað leiða til að sem stærsti hluti byggðar í Húnaþingi vestra njóti hitaveitu.

Tómas Gunnar Sæmundsson, 29. maí 2014.

Mótmælir því að hugmyndir um færslu hringvegur á Holtavörðuheidi séu settar inn í Aðalskipulagið og telur að engar forsendur séu fyrir færslu vegarins.

Umsögn: Eins og fram kemur í kafla 3.4.1 þá eru framkvæmdir við færslu þjóðvegur á Holtavörðuheidi ekki inn í langtímaáætlun í vegamálum fyrir árin 2011-2022 og þess vegna eru ekki forsendur til þess að setja nýja veglínu í Aðalskipulagið. Færsla hringvegur á Holtavörðuheidi er ekki sýnd á auglýstum aðalskipulagsuppdrætti. Skipulags og umhverfisráð telur hins vegar mikilvægt að þessi valkostur verði skoðaður og því var settur skýringaruppdráttur í greinargerðina sem sýnir tvo valkosti sem Vegagerðin hefur skoðað. Komi í ljós að tilfærsla á þjóðvegi á Holtavörðuheidi reynist hagkvæmur kostur m.t.t. veglínu og umhverfisáhrifa þarf að gera breytingu á aðalskipulaginu og auglýsa hana skv. Skipulagslögum nr. 123/2010.

Flosi Eiríksson, 30. maí 2014.

Athugasemd varðandi skilgreiningu lóðar sem verkstæðishús hans stendur á við Miðfjarðarveg á Laugarbakka verði skilgreind sem athafnasvæði.

Umsögn: Í gildandi aðalskipulagi er lóðin skilgreind sem íbúðarbyggð og því hélt sú landnotkun áfram í endurskoðuninni. Það er hins vegar rétt að breyta landnotkun í samræmi við þá starfsemi sem þar er nú og mun uppdráttur og greinargerð verða lagfærð.

Anna Böðvarsdóttir, 1. júní 2014.

Fyrir hönd Evu Thorstensen og Böðvars Sigvaldasonar.

1. Ítreka fyrri mótmæli við fyrirhugaða bensinstöð í landi Melstaðar og Barðs.

Umsögn: Fyrir liggur í gildandi aðalskipulagi staðsetning á bensinstöð í landi Melstaðar. Í því skipulagsferli var farið yfir athugasemdir vegna ábendinga um flóðahættu og mengunarhættu. Bætt var við skilmálum í deiliskipulagið sem var unnið samhliða aðalskipulagsbreytingunni hvernig mengunarvörnum skuli háttað á lóðinni sem tóku m.a. mið af mögulegri flóða- og mengunarhættu.

2. Mótmæla því að ekkert samráð hafi verið haft við eigendur Barðs við útgáfu framkvæmdaleyfis námu í landi Barðs.

Umsögn: Sveitarfélaginu ber að sýna í Aðalskipulagi þær námur sem eru með framkvæmdaleyfi. Framkvæmdaleyfi til tveggja ára var gefið út þann 1. júní 2013 byggt á ótímabundnum leigusamningi frá 24. júní 2003 á milli Vegagerðarinnar og Böðvars Sigvaldasonar.

3. Athugasemd varðandi texta um friðlýstar minjar ofan við eyðibýlið Hof í kafla 3.3.5 en þar eru minjar sagðar í landi Melstaðar en eru í landi Barðs.

Umsögn: Umræddur texti er bein tilvitnun í þinglýst skjal sem vitnað er í, í greinargerðinni. Haft verður samband við Minjastofnun Íslands til að athuga málið.

Hrafnhildur Brynjólfssdóttir 3. júní 2014.

1. Auðkenna þarf kirkjugarðinn á Hvammstanga.

Umsögn: Gerð verður breyting á skýringarmynd á uppdrætti og greinargerð í samræmi við athugasemd.

2. Bendir á að erfitt er að lesa út úr skipulagsupphætti hvernig stígakerfið er.

Umsögn: Stofnkerfi stíga er sýnt á þéttbýlisupphætti.

3. Tjaldsvæði á Hvammstanga sé stærra en svæðið sem sýnt er á upphætti:

Umsögn: Verður lagfært í samræmi við deiliskipulag.

4. Setja inn skilyrði um mögulega uppbyggingu í nálægð við Kúskeljaklett svo klettinum yrði sýndur sá sómi að raska ekki nærumhverfi hans meira en orðið er.

Umsögn: Kúskeljaklettur er innan skilgreiningar hafnarsvæðis skv. Aðalskipulagi. Svæðið er ekki deiliskipulagt en til stendur að klára deiliskipulagsvinnu á Hvammstanga á næstu árum og þá verður hægt að taka tillit til þessa.

5. Skorar á sveitarfélagið að setja inn ákvæði í stefnumörkun um veitur fyrir allt sveitarfélagið. Að stefnt sé að því að allar raflínur í sveitarfélaginu fari í jörðu og ekki verði heimilt að leggja nýjar raflínur nema sem jarðstreng.

Umsögn: Skipulags og umhverfisráð tekur undir áskorunina en telur sig ekki geta sett slíkar kvaðir við lagningu raflína. Ráðið telur að slík ákvæði gætu heft uppbyggingu og endurnýjun á raflinum.

6. Bendir á nauðsyn þess að setja inn ákvæði um að ekki sé heimilt að fara með raflínur sem loftlínur um hverfisverndarsvæðin HV-1 og HV-2.

Umsögn: Í hverfisverndarákvæðum fyrir svæði HV-1 og HV-2 segir „Mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki og þess jafnan gætt að hún leiði til eins lítillar röskunar og kostur er. Umferð vélknúinna ökutækja er leyfileg eftir þeim vegum sem skipulagið skilgreinir. Um svæðið liggja göngu- og reiðleiðir sem eru skilgreindar í skipulaginu. Ekki er gert ráð fyrir að hefðbundinn landbúnaðarnýting breytist við verndina“.

Skipulags og umhverfisráð bendir auk þess á að við slíka framkvæmd þarf að sækja um framkvæmdaleyfi sem fjallað yrði um af viðkomandi Skipulags og umhverfisráði og sveitarstjórn auk þess sem slík lagning er háð mati á umhverfisáhrifum.

7. Hvetur sveitarfélagið til að vinna deiliskipulag fyrir gamla hluta bæjarins með áherslu á varðveislu byggðamynsturs og líflegan miðbæ.

Umsögn: Til stendur að klára deiliskipulagsvinnu á Hvammstanga á næstu árum og þá verður hægt að taka tillit til þessa.

8. F merkingar í sjónum úti fyrir Hvammstanga eru ekki í skýringum.

Umsögn: F merkingar eru í skýringum inni á þéttbýlisupphætti.

9. Villa í kafla 3.2.3 varðandi gistiskála.

Umsögn: Verður lagfært í greinargerð.

Umsögn Landsnets frá 26. maí 2014.

Umsögn hafði ekki borist frá Landsneti á umsagnartíma en er hér tekin fyrir með athugasemdum á auglýstri tillögu.

A. Greinargerð

1) Eðlilegt að fjalla um Kerfisáætlun vegna grunnkerfis raforkuflutnings á svipaðan hátt og fjallað er um Samgönguáætlun.

Umsögn: Kerfisáætlun Landsnets er ekki samþykkt á Alþingi og hefur því ekki sama lögformlega gildi og samgönguáætlun sem er samþykkt á Alþingi.

2,3) Bæta við texta um helgunarsvæði grunnkerfis og raflína vegna frístundabyggðar og skógræktar- og landgræðslusvæða.

Umsögn: Verður bætt inn í greinargerð

4) Óskað er eftir að bætt verði við texta um meginflutningskerfi raforku.

Umsögn: Bætt verður við texta um núverandi meginflutningslínur sem sýndar eru á skipulagsupphætti.

4) Landsnet óskar eftir að gerð verði grein fyrir breytingum á megin flutningskerfi raforku sem felst í nýrri 220kv. línu frá Brennumel við Hvalfjörð til Blönduvirkjunar.

Umsögn: Í aðalskipulagi Húnaþings vestra er skilgreind hverfisvernd annars vegar vegna náttúruminja og hins vegar vegna búsetuminja. Í hverfisverndarákvæðum fyrir svæði HV-1 og HV-2 segir „Mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki og þess jafnan gætt að hún leiði til eins lítillar röskunar og kostur er. Umferð vélknúinna ökutækja er leyfileg eftir þeim vegum sem skipulagið skilgreinir. Um svæðið liggja göngu- og reiðleiðir sem eru skilgreindar í skipulaginu. Ekki er gert ráð fyrir að hefðbundinn landbúnaðarnýting breytist við verndina“.

Línan er háð mati á umhverfisáhrifum og framkvæmdaleyfi sveitarstjórna. Skipulags og umhverfisráð vill því ekki setja þá línuleið í Aðalskipulagið.

B. Umhverfiskýrsla.

Þar sem fjallað er um raflínur gætir misskilnings, þ.a.e.s. helgunarsvæði raflína er mismunandi eftir spennustigi. Þarna ætti að standa í staðinn „svæði innan helgunarsvæðis raflína.

Umsögn: Verður leiðrétt í greinargerð.

1.7 KORTAGRUNNAR OG UPPDRÆTTIR

Skipulagsgögnin eru unnin á stafræna kortagrunna frá Landmælingum Íslands í mkv. 1:100.000 fyrir sveitarfélagsuppdrátt og kortagrunna frá Hnit og Loftmyndum ehf. fyrir þéttbýlisuppdrætti. Sveitarfélagsuppdráttur er í mælikvarðanum 1:100.000 vegna stærðar sveitarfélagsins og einsleitrar landnotkunar í dreifbýli að undanskildri landnotkun á Borðeyri og Reykjum. Þá eru í greinargerðinni skýringaruppdrættir fyrir Borðeyri og Reyki í stærri mælikvarða en eftir sem áður gildir sveitarfélagsuppdrátturinn fyrir landnotkun á þeim stöðum. Þéttbýlisuppdrættir fyrir Hvammstanga og Laugarbakka í mælikvarða 1:10 000 eru felldir inn í sveitarfélagsuppdráttinn. Auk skipulagsuppdráttar er skipulagsáætlunin sett fram á nokkrum séruppdráttum til þess að skýra forsendur og helstu þætti aðalskipulagsins. Til þess að auðvelda lestur skipulagsgagna eru helstu efnisþættir aðalskipulags dregnir saman til skýringar á sérstökum uppdráttum. Skipulagsuppdrættir gilda ef ósamræmi er milli þeirra og skýringaruppdrátta. Skýringauppdrættirnir eru eftirfarandi og eru felldir inn í greinargerðina:

- Búskapur.
- Ferðamannastaðir.
- Námur.
- Verndarsvæði.
- Minjastaðir.
- Skógræktarsvæði.
- Göngu- og reiðleiðir.
- Hugmynd að færslu þjóðveggar á Holtavörðuheidi.
- Hugmynd að þverun Hrutafjarðar.
- Skýringaruppdráttur af Borðeyri.
- Skýringaruppdráttur af Reykjum.

Vegna mælikvarða sveitarfélagsuppdráttis eru svæði sem eru 5 ha eða minni táknuð með hring en ekki afmörkuð. Lýsing á starfsemi á einstökum svæðum er samkvæmt núverandi notkun og er ekki bindandi umfram ákvæði skipulagslaga og skipulagsreglugerðar.

Sveitarfélagsmörk á sveitarfélagsuppdrætti eru skv. aðalskipulagi Húnaþings vestra 2002-2014 og fyrrum Bæjarhrepps 1995-2015. Ósamræmi er á milli sveitarfélagsmarka annars vegar við Strandabyggð á Bitruhálsi og hins vegar við Húnavatnshrepp milli Bergárvatns og Bláfellstjarnar. Í umsögnum beggja sveitarfélaganna er lagt til að sveitarstjórnirnar vinni sameiginlega að leiðréttingu sveitarfélagsmarka. Þegar niðurstaða liggur fyrir munu sveitarfélögin sækja um breytingu til Innanríkisráðneytisins með ósk um leiðréttingu á í IS 50V gögnum Landmælinga Íslands.

Kolagljúfur. Ljós. P.J.

2. MEGINÞÆTTIR AÐALSKIPULAGS

2.1 LÝSING AÐALSKIPULAGS

Miklar breytingar hafa orðið á landnotkun á síðari árum og hefur landbúnaður minnkað. Einkum er stunduð sauðfjárrækt og mjólkurframleiðsla. Heildarfjöldi jarða er um 160.

Leiðarljós skipulagsins er að stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf og að gera búsetu á svæðinu eftirsóknarverða.

Tveir þéttbýlisstaðir eru skilgreindir í Húnaþingi vestra, Hvammstangi og Laugarbakki. Gert ráð fyrir frekari vexti á þéttbýlisstöðunum.

Atvinnulíf í sveitarfélaginu er nokkuð fjölbreytt. Útgerð hefur dregist verulega saman en starfsemi rækjuvinnslunnar var endurvakin á árinu 2013 og þess er vænst að útgerð muni eflast því samhliða.

Samfara fækkun starfa í sjávarútvegi hefur störfum í iðnaði fækkað. Á Hvammstanga er rekið eitt stærsta sláturhús og ein stærsta þrjónastofa landsins.

Störfum hefur hins vegar fjölgað í opinbera geiranum og í þjónustu. Heilbrigðisstofnun Vesturlands á Hvammstanga er einn stærsti vinnustaðurinn með um 44 starfsmenn í 27 stöðugildum en flestir starfa þó hjá sveitarfélaginu eða um 100 starfsmenn í rúmlega 70 stöðugildum. Í Húnaþingi vestra er ekkert svæði friðlýst skv. náttúruverndarlögum en 8 svæði eru á náttúruminjaskrá og stór svæði á hálendinu eru hverfisvernduð.

Alls eru 8 minjar og 9 hús friðlýst skv. lögum um menningaminjar. Auk þess er fjöldi minja sem hafa verið skráðir og njóta verndar sökum aldurs s.s. hús sem eru 100 ára og eldri. Fjöldi sögu- og fornminja eru hverfisvernduð í Húnaþingi vestra og eru auðkennd á uppdrætti.

3. STEFNUMÖRKUN Í DREIFBÝLI

3.1 BYGGÐ

Svæði fyrir íbúðarhúsnæði og nærþjónustu sem því tengist, auk minniháttar atvinnustarfsemi sem samrýmist búsetu eftir því sem nánar er kveðið á um í stefnu skipulagsins (gr. 6.2.a. í skipulagsreglugerð).

3.1.1 Íbúðarbyggð

MARKMIÐ:

Stuðlað verður að hagkvæmri þróun íbúðarbyggðar í dreifbýli og gæta skal umhverfissjónarmiða við skipulagningu nýrra svæða fyrir íbúðarbyggð. Íbúðarbyggð verður ekki heimiluð á svæðum sem eru mikilvæg eða verðmæt vegna náttúrufars, náttúruauðlinda, sögu eða almenns útivistargildis. Eftir föngum skal komist hjá því að íbúðarbyggð verði reist á góðu ræktunarlandi og landi sem hentar vel til landbúnaðarframleiðslu.

LEIÐIR:

- Komið verði til móts við mismunandi þarfir með fjölbreyttu framboði íbúðagerða og lóða.
- Áður en deiliskipulagsvinna hefst skal gera úttekt á fornminjum á viðkomandi svæði og leita umsagnar Minjastofnunar Íslands.
- Gera skal úttekt á náttúrufari áður en deiliskipulagsvinna hefst til að koma í veg fyrir að mikilvægar jarðmyndanir og gróðursvæði, s.s. votlendi eða tegundir á valista verði fyrir áhrifum framkvæmda.
- Taka skal tillit til landslags, söguslóða, gróðurfars og útsýnisstaða við skipulag íbúðarbyggðar. Slík byggð skal þar sem það á við taka mið af yfirbragði sveitarinnar.

Almennt er heimilt að reisa allt að 3 íbúðarhús á jörðum sem eru 70 ha eða stærri án þess að breyta þurfi aðalskipulagi á landbúnaðarsvæðum. Sjá ennfremur kafla 3.2.1 þar sem fjallað er um byggingar á landbúnaðarsvæðum.

Nr.	Heiti	Lýsing	Fjöldi lóða	Þéttleiki byggðar(lóðir/ha)
ÍB-1	Borðeyri	Gert er ráð fyrir lágrestri íbúðabyggð á 5 svæðum á Borðeyri, innan svæðisins eru 12 byggðar lóðir. Óbyggðar lóðir eru um 600-1000 m ² . Húsin eiga að taka mið af þeim sem fyrir eru hvað stærðir og form snertir. Stærð svæðis 2,2 ha. Ósamþykkt deiliskipulag.	17	0,2-0,3
ÍB-2	Reykir	Gert er ráð fyrir lágrestri íbúðabyggð á um 1,7 ha svæði, óbyggðar lóðir eru um 10.	13	0,2

Skýringaruppdráttur, Borðeyri.

Skýringaruppdráttur, Reykir.

3.1.2 Frístundabyggð

Svæði fyrir frístundahús og nærþjónustu sem þeim tengist, þ.m.t. orlofshús og varanlega staðsett hjólhýsi. Föst búseta er óheimil í frístundabyggðum. (gr. 6.2.h. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Gæta skal umhverfissjónarmiða við skipulagningu nýrra svæða fyrir frístundabyggð. Frekari uppbygging á eldri frístundabyggðarsvæðum verður háð því skilyrði að hún verði í samræmi við skipulag.

LEIÐIR:

- Við deiliskipulagsvinnu skal fara fram deiliskráning fornleifa og leita umsagnar Minjastofnunar Íslands.
- Frístundabyggð skal vera sem mest á samfelldum svæðum innan hvernar jarðar, þannig að vegir og veitur nýtist sem best.
- Að jafnaði er gert ráð fyrir að um ¼ hluti lands á sumarhúsasvæðum verði til almennrar útivistar.
- Gera skal úttekt á náttúrfari áður en deiliskipulagsvinna hefst til að koma í veg fyrir að mikilvæg gróðursvæði s.s. votlendi eða tegundir á valista verði fyrir áhrifum framkvæmda.
- Taka skal tillit til landslags, söguslóða, gróðurfars og útsýnisstaða við skipulag frístundabyggðar. Slík byggð skal þar sem það á við taka mið af yfirbragði sveitarinnar.
- Tekið sé tillit til helgunarsvæðis grunnkerfa.

Skipulagsáætlunin sýnir frístundabyggð með ljósfjólubláum lit og eru aðeins sýnd þau svæði þar sem gert er ráð fyrir 4 eða fleiri húsum á samfelldu svæði innan sömu jarðar.

Skipulagið nær bæði til þegar byggðra og óbyggðra svæða. Á nýjum svæðum skulu lóðir jafnan vera á stærðarbilinu 0,5 - 2 ha og nýtingarhlutfall skal ekki vera hærra en 0,03 nema á Borðeyri að hámarki 0,2. Leyfilegt er að byggja allt að 3 sumarhús á landbúnaðarsvæðum á lögbýlum, sem eru stærri en 70 ha, án þess að skilgreina þurfi svæðið sem frístundabyggð í aðalskipulagi. Leitast skal við að fjölga sem minnst veltengingum við stofn og tengivegi og að taka ekki gott landbúnaðarland undir frístundabyggð.

Í töflu hér á eftir er yfirlit yfir frístundabyggðarsvæði.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Áætlaður fj. húsa.	Óbyggð
F-1	Á Borðeyri	Gert er ráð fyrir 6 frístundalóðum á rúmlega 900 m ² svæði. Svæðið er óbyggt og er ósamþykkt deiliskipulag.	6	6
F-2	Í landi Bjarghóls	Frístundabyggðarsvæði í landi Bjarghóls sem er um 20 ha. Samþykkt deiliskipulag frá 2. 25. 1991.	5	4
F-3	Brautarhöfðavík	Frístundabyggðarsvæði í landi Stóru -Borgar syðri. Til er samþykkt deiliskipulag frá 14.8.1995. Stærð svæðis er um 37 ha.	13	7
F-4	Í landi Litlu-Borgar	Frístundabyggð í landi Litlu-Borgar, svæðið er um 447 ha, gert er ráð fyrir 134 lóðum og af þeim eru þegar 12 byggðar. Til er deiliskipulag frá 6. maí 2011.	134	118
F-5	Í landi Hvols	Til er samþykkt deiliskipulag fyrir frístundabyggðina frá 24.6.1992. Stærð svæðis er um 30 ha. Gert er ráð fyrir 43 lóðum og af þeim eru þegar 16 byggðar.	43	27
F-6	Í landi Hvarfs	Stærð svæðis er um 13 ha. Samþykkt deiliskipulag frá 21.9. 1994. Á svæðinu eru 6 byggðar lóðir.	7	1
		Samtals	208	163

3.1.3 Afþreyingar og ferðamannasvæði.

Svæði fyrir afþreyingu fyrir gesti og móttöku ferðafólks, þ.m.t. þjónustumiðstöðvar á hálendi og verndarsvæðum, varanleg tjald- og hjólhýsasvæði og skemmtigarðar. (gr. 6.2.i. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ

Að auka þjónustu og afþreyingu fyrir ferðamenn á svæðinu.

LEIÐIR

- Uppbygging ferðamannastaða og skilgreining verndarsvæða kalla á aukna þjónustu.
- Að leitað verði eftir nýjum tækifærum á sviði ferðaþjónustu.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
AF-1	Borðeyri	Tjaldsvæði á Borðeyri. Stærð um 0,24 ha.
AF-2	Dæli	Ferðapjónustusvæði í landi Dælis fyrir aðstöðuhús, tjaldsvæði og allt að 24 smáhúsi og 2 stærri hús. Til er samþykkt deiliskipulag af svæðinu, stærð svæðisins er um 6 ha.
AF-3	Fosshóll	Núverandi gangnamannaskáli, gistirými fyrir 15 manns. Stærð svæðis um 2 ha.
AF-4	Haugakvíslarskáli	Núverandi gangnamannaskáli við Haugakvísl, gistirými fyrir 15 og aðstaða fyrir hross. Stærð svæðis um 2 ha.
AF-5	Bleikskvíslarskáli	Núverandi gangnamannaskáli við Hesteyri við Víðidalsá, gistirými fyrir 12 manns. Stærð svæðis um 2 ha.
AF-6	Mönguhóll	Núverandi gangnamannaskáli við Fitjaá með gistirými fyrir 12 manns. Stærð svæðis um 2 ha.
AF-7	Við Síká	Stutt frá Hveraborg, gistirými fyrir 8. Stærð svæðis um 2 ha.
AF-8	Skútagil	Núverandi gangnamannaskáli við Skútagil, gistirými fyrir 24 og aðstaða fyrir hross. Stærð svæðis um 2 ha.
AF-9	Húksheiðarskáli	Núverandi gangnamannaskáli, gistirými fyrir 12 og aðstaða fyrir hross. Stærð um 2 ha.
AF-10	Núpsheiðarskáli	Núverandi gangnamannaskáli undir Urðhæðum, gistirými fyrir 22 og aðstaða fyrir hross. Stærð um 2 ha.
AF-11	Lónaborg	Núverandi gangnamannaskáli, gistirými fyrir 16 og aðstaða fyrir hross. Stærð um 2 ha.
AF-12	Arnarvatn stóra	Núverandi gangnamannaskáli byggður 1990 auk þriggja stakra svefnskála. Til er deiliskipulag af svæðinu. Þar sem gert er ráð fyrir gistirými fyrir 60 manns. Stærð svæðis er um 2,5 ha.
AF-13	Fellaskáli	Núverandi gangnamannaskáli, gistirými fyrir 30 og aðstaða fyrir hross. Stærð svæðis um 2,0 ha.

3.1.4 Íþróttasvæði

Svæði fyrir landfreka íþróttaaðstöðu aðra en þá sem þjónar tilteknu hverfi, svo sem skeiðvelli og hesthúsabyggð, akstursíþróttasvæði, golfvelli og stærri íþróttamiðstöðvar (gr. 6.2.j. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ

Skapa aðstæður fyrir alla aldurshópa til heilsuræktar, íþróttar-, tómsundarstarfs og útivistar.

LEIÐIR

- Að íbúar hafi aðgang að góðum útivistarsvæðum.
- Að boðið verði upp á fjölbreytta aðstöðu til útivistar og íþróttaiðkunar.
- Börnum og unglungum sé gert kleift að stunda íþróttar- og tómsundastarf við sitt hæfi óháð búsetu.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð
Íþ-1	Kollsármelar	Núverandi íþróttavöllur í fyrrum Bæjarhreppi. Stærð svæðis um 1,5 ha	Kollsá
Íþ-2	Reykir	Núverandi íþróttasvæði á Reykjum stærð um 2,3 ha.	Reykir

3.1.5 Opin svæði

Svæði fyrir útivist, aðallega í tengslum við þéttbýli, með aðstöðu sem almennri útivist tilheyrir, svo sem stígum og áningarstöðum, auk þjónustu sem veitt er á forsendum útivistar. (gr. 6.2.l. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að efla starfsemi á sviði útivistar og ferðapjónustu.

LEIÐIR:

- Gert er ráð fyrir að starfsemi á núverandi svæðum geti eflst, eins og nánar verður skilgreint í deiliskipulagi.
- Útivistarsvæði í sveitarfélaginu verði gerð aðgengileg fyrir almenning.

Í flokki opinna svæða í sveitarfélaginu eru

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð
OP-1	Borðeyri	Opið svæði við byggðina á Borðeyri þ.s. m.a. er skógræktarsvæði ætlað fyrir útivist. Stærð svæðis um 19 ha.	Borðeyri
OP-2	Reykir	Opin svæði að Reykjum m.a. leiksvæði. Stærð svæðis um 23 ha.	Reykir

3.1.6 Kirkjugarðar

MARKMIÐ

Að tryggt verði grafartækt land innan sveitarfélagsins.

Kirkjugarðar í dreifbýli eru litlir að umfangi og því eru þeir skildreindir sem hluti af landnotkun fyrir samfélagsþjónustu við kirkjur, sjá kafla 3.2.2..

3.2 ATVINNA

3.2.1 Landbúnaðarsvæði

Svæði fyrir landbúnað og mannvirki sem tengjast búrekstrinum, með áherslu á búfenað, matvæla- og fóðurframleiðslu. (gr. 6.2.q. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ

Gert er ráð fyrir að góð landbúnaðarsvæði verði nýtt til landbúnaðar með þróunar möguleikum tengdra atvinnugreina. Landbúnað sem atvinnugrein þarf að styrkja og þróa í sátt við umhverfi sitt.

Stuðlað verði að aukinni lífrænni ræktun í hinum ýmsu greinum landbúnaðarins, bæði í hefðbundnum greinum sem og í nýjum búgreinum.

LEIÐIR

- Að landbúnaður á svæðinu sé stundaður í sátt við náttúruna og misbjóði henni ekki með ofbeit, mengun eða á annan hátt.

Meginlandnotkun í Húnaþingi vestra er landbúnaður. Í sveitarfélaginu eru landgæði næg og ástand beitarmála eins og best verður á kosið. Því ber að viðhalda sauðfjárrækt á svæðinu eins og kostur er.

Gámum fyrir sorp verður komið fyrir á landbúnaðarsvæðum og teljast eðlilegur hluti þeirrar landnotkunar. Landbúnaðarsvæði eru sýnd með grænum lit og er að jafnaði allt land undir 200 m hæðarlínu. Þar er gert ráð fyrir starfsemi, byggingum og ræktun sem tengist fyrst og fremst búrekstri.

Áður en ákvörðun er tekin um breytta nýtingu á hefðbundnu landbúnaðarlandi skal meta virði svæðisins m.t.t ræktunargildis. Þetta á m.a. við þegar fyrir liggur tillaga um að nýta svæði undir skógrækt eða breyta landnotkun á landbúnaðarsvæðum í t.d. frístundabyggð. Til viðmiðunar skal land metið m.t.t. eftirfarandi flokkunar:

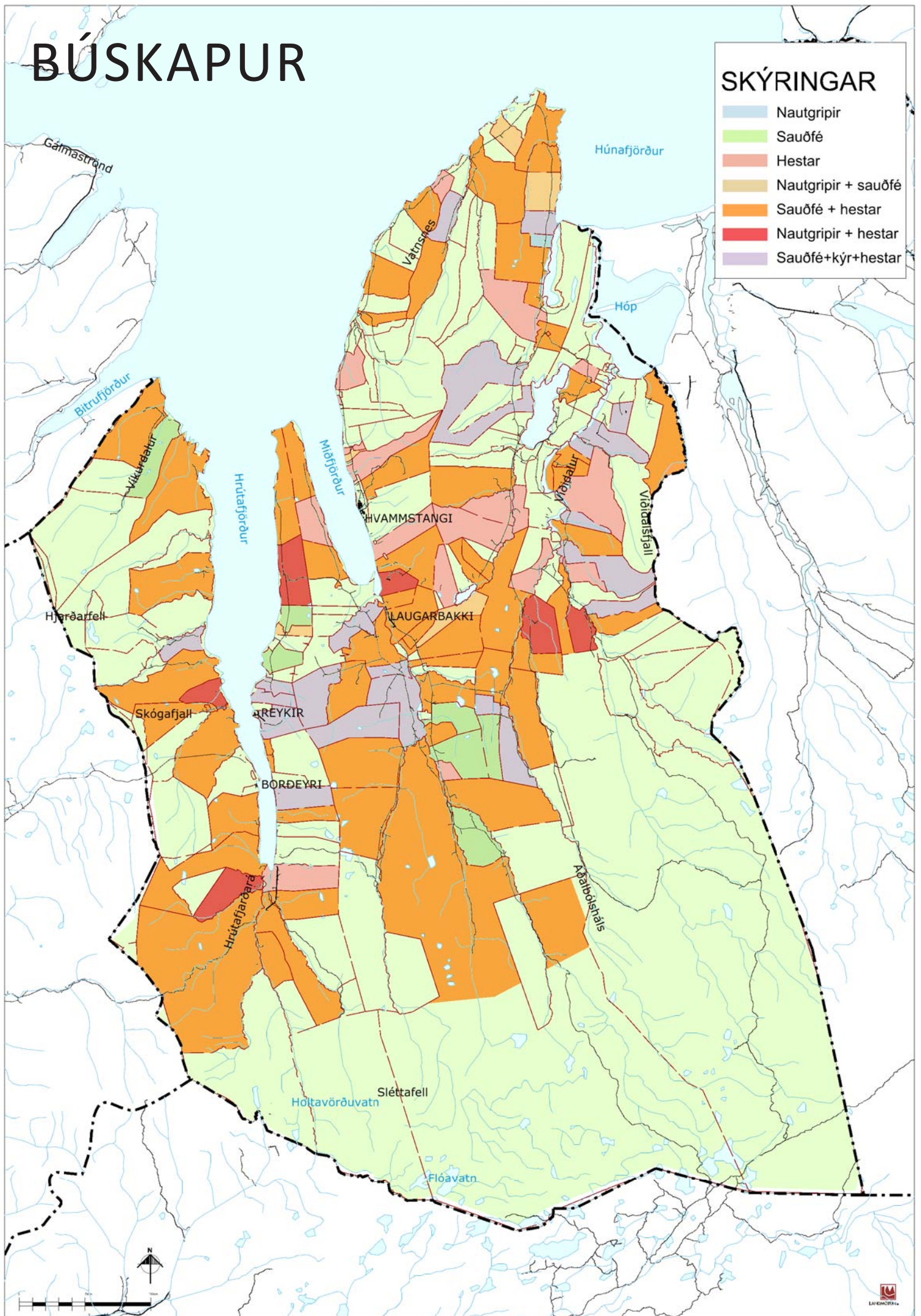
- Flokkur 1. Gott ræktunarland á samfelldu sléttu svæði. Þessi svæði eru einkum á láglandi, en einnig annað land sem auðvelt er til jarðvinnslu með tilliti til jarðvegsgerðar og aðgengi. Í þessum flokki er að jafnaði mikilvægasta landbúnaðarlandið og er því ekki ætlað til annarskonar landnotkunar en landbúnaðar.
- Flokkur 2. Rýrt og óslétt land sem hentar verr til ræktunar. Ekki eins mikilvægt ræktunarland og því frekar hægt að fá undanþágu um að nýta það til annars s.s. skógræktar eða frístundabyggðar.

BÚSKAPUR

SKÝRINGAR

- Nautgripir
- Sauðfé
- Hestar
- Nautgripir + sauðfé
- Sauðfé + hestar
- Nautgripir + hestar
- Sauðfé+kýr+hestar

Byggingar á landbúnaðarsvæðum

Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri. Landbúnaðarsvæði eru skilgreind upp í 200 m hæð. Ekki eru þó heimilaðar byggingar tengdar búrekstri ofar 200 m heldur gilda þar ákvæði um óbyggð svæði.

Heimilt er að afmarka lóðir og reisa allt að þrjú íbúðarhús þar sem aðstæður leyfa á lögbýlum stærri en 70 ha auk þeirra húsa sem tilheyra búrekstrinum. Ný íbúðarhús skulu nýta sömu heimreið og lögbýlið og vera í ákveðnum tengslum og samhengi við aðra byggð. Markmiðið er að ekki verði fjölgað tengingum við þjóðveg, Að þjónusta við ný hús tengist þeirri þjónustu sem þegar er veitt og að nýjum húsum verði komið fyrir í samræmi við byggingarhefðir og yfirbragð sveitarinnar. Forðast skal stök hús á víðavangi. Heimilt er að byggja allt að 3 stök frístundahús á lögbýlum auk aðstöðu fyrir ferðapjónustu og léttan iðnað, án þess að breyta þurfi aðalskipulagi.

Um land jarða og lögbýla á landbúnaðarsvæðum gilda að öðru leyti ákvæði jarðalaga nr. 81/2004 og ábúðarlaga nr. 80/2004.

Ferðapjónusta á landbúnaðarsvæðum

Heimilt er að veita almenna ferðapjónustu á landbúnaðarsvæðum s.s. ferðapjónustu bænda, gistingu og greiðasölu. Markmiðið er að gefa kost á nýtingu þess húsakosts sem fyrir er á viðkomandi bæjum fyrir almenna ferðapjónustu með minni háttar viðbótum og breytingum án þess að breyta þurfi aðalskipulagi. Heimilt verður, þar sem aðstæður leyfa á hverju lögbýli, að hafa sérhæfðar byggingar fyrir ferðapjónustu, þ.e. gístaðstöðu og byggingar fyrir veitingarekstur, svo fremi sem heildarstærð þeirra fari ekki yfir 1.500 m². Umfangsmeiri rekstur sem krefst stærri bygginga verður einungis heimilaður á svæðum sem skilgreind eru fyrir verslun og þjónustu í aðalskipulagi.

Skógrækt og landgræðsla

Skipulagsáætlunin gerir ráð fyrir að skógrækt í tengslum við Norðurlandsskóga verði atvinnugrein á hefðbundnum landbúnaðarsvæðum. Nytjaskógrækt telst hluti af landbúnaði. Leyfilegt er að stunda skógrækt á landbúnaðarsvæðum með þeim áherslum og takmörkunum sem tilgreindar eru í kafla 3.3.8. Skógræktar- og landgræðslusvæði. Þau svæði sem eru samningsbundin Norðurlandskógum í apríl 2014 eru sýnd á skipulagsupprætti til skýringar en ekki er til afmörkun annara skógræktarsvæða í Húnaþingi vestra.

3.2.2 Samfélagsþjónusta

Svæði fyrir stofnanir og fyrirtæki sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið, svo sem menntastofnanir, heilbrigðisstofnanir, menningarstofnanir, félagslegar stofnanir, trúarstofnanir og aðrar þjónustustofnanir ríkis, sveitarfélaga eða annarra aðila. (gr. 6.2.d. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Möguleikar í samfélagsþjónustu verði auknir .

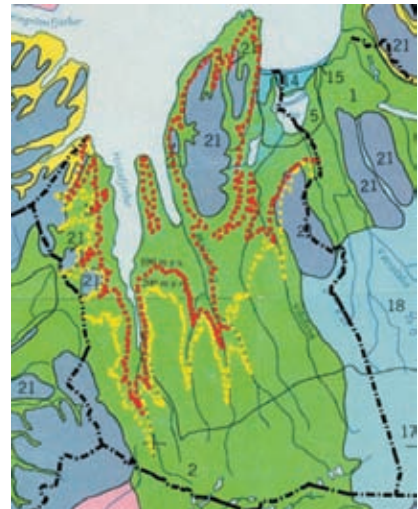
LEIÐIR:

Að bæta nýtingu þjónustustofnana.

Margar samfélagsþjónustustofnanir í dreifbýli eru háðar sérstökum skilyrðum í lögum eða samningum, s.s. sóknarkirkjur, félagsheimili, meðferðarheimili og skólar. Notkun á landi sem tilheyrir hlutaðeigandi stofnunum er háð samþykktu deiliskipulagi. Húnaþing vestra er í byggðasamlagi níu sveitarfélaga um málefni fatlaðs fólks á vestanverðu Norðurlandi.

Þrjú prestaköll eru í sveitarfélaginu. Melstaðarprestakall sem nær til kirknanna á Efra-Núpi, Staðarbakka, Melstað og Víðidalstungu. Breiðabólstaðarprestakall sem nær til kirknanna á Hvammstanga, Tjörn, Breiðabólstað og Vesturhópshóla. Prestbakkaprestakall nær til, Prestbakka, Staðar og Óspakseyri í Strandabyggð.

Skipan grunnskólans er þannig háttuð að á Hvammstanga og Borðeyri er kennsla fyrir 1.-4. bekk og á Laugarbakka er kennsla fyrir 5.-10. bekk. Til lengri framtíðar er gert ráð fyrir að að rekinn verði einn kennslustaður á Hvammstanga.

Mynd 2. Sýnir jarðvegsgerð þ.s. dökk grænn er góður ræknarjarðvegur, rauð lína er 100 m y.s. og gul lína 200 m y.s.

Þó verði kennslustaður á Laugarbakka ekki lagður niður fyrr en önnur starfsemi, sambærileg að umfangi, hefur verið fundin í húsnæði skólans.

Í Húnaþingi vestra er eftirfarandi samfélagsþjónusta og er hún táknuð með appelsínugulum lit og númeri á skipulagsupprætti. Hér á eftir er yfirlit yfir staði í flokki samfélagsþjónustu í sveitarfélaginu og tilgreint er hverskonar starfsemi fer fram í þeim í dag sem ekki er bindandi umfram ákvæði skipulagslaga og skipulagsreglugerðar.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð
S-1	Prestsbakkakirkja	Kirkja og kirkjugarður, stærð svæðis um 0,4 ha.	Prestsbakki
S-2	Borðeyri	Skóli á Borðeyri. Stærð svæðis um 0,6 ha.	Borðeyri
S-3	Staðarkirkja	Kirkjustaður, kirkja byggð 1886 og kirkjugarði. Stærð um 0,2 ha.	Staður
S-4	Reykir	Húnaþing vestra rekur skólabúðir fyrir nemendur grunnskóla að Reykjum og byggðasafnið við Reykjatanga. Stærð svæðis um 3,2 ha.	Reykir
S-5	Melstaðarkirkja	Kirkjustaður, kirkja og kirkjugarður. Stærð um 0,33 ha.	Melstaður
S-6	Staðarbakkakirkja	Kirkjustaður, kirkja byggð 1890 og kirkjugarður. Stærð svæðis um 0,1 ha.	Staðarbakka
S-7	Efra-Núpskirkja	Kirkjustaður, kirkja. Stærð um 0,5 ha	Efri-Núpur
S-8	Tjarnarkirkja	Kirkjustaður, kirkja og kirkjugarður. Stærð um 0,2 ha.	Tjörn
S-9	Vesturhópsbólakirkja	Kirkjustaður, kirkja byggð 1879. Stærð um 0,1 ha.	Vesturhóps-hólar
S-10	Breiðabólstaðarkirkja	Kirkjustaður, kirkja byggð 1894 og kirkjugarður. Stærð um 0,15 ha	Breiðabólstaður.
S-11	Víðihlíð	Félagsheimili. Stærð 2 ha.	Víðihlíð
S-12	Víðidalstungukirkja	Kirkjustaður, kirkja byggð 1889 og kirkjugarður. Stærð um 0,25 ha.	Víðidalstunga

3.2.3 Verslun og þjónusta

Svæði þar sem gert er ráð fyrir verslun og þjónustu, þ.m.t. hótélum, gistiheimilum, gistiskálum, veitingahúsum og skemmtistöðum. (gr. 6.2.c. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að auknum atvinnutækifærum á sviði verslunar og þjónustu. Gert er ráð fyrir að svæðin geti eflst.

LEIÐIR:

- Aðstöðu þarf að skapa fyrir ferðamenn til að þeir dvelji lengur á svæðinu.
- Vernd svæða sem hafa útvistargildi.
- Úrbætur á aðstöðu fyrir móttöku ferðamanna.

Selir. Ljósm. P.J.

Heimilt er að veita almenna ferðapjónustu á landbúnaðarsvæðum s.s. ferðapjónustu bænda, gistingu og greiðasölu. Markmiðið er að gefa kost á nýtingu þess húsakosts sem fyrir er á viðkomandi bæjum fyrir almenna ferðapjónustu með minni háttar viðbótum og breytingum án þess að breyta þurfi aðalskipulagi. Heimilt verður, þar sem aðstæður leyfa á hverju lögbýli, að hafa sérhæfðar byggingar fyrir ferðapjónustu, þ.e. gistaðstöðu og byggingar fyrir veitingarekstur, svo fremi sem heildarstærð þeirra fari ekki yfir 1.500 m². Umfangsmeiri rekstur sem krefst stærri bygginga verður einungis heimilaður á svæðum sem skilgreind eru fyrir verslun og þjónustu í aðalskipulagi.

Til þess að skoða dreifingu og meta möguleika núverandi þjónustustaða ferðamanna hefur þeim verið skipt í sex flokka, sem byggja á tegund aðstöðu og þjónustustigi. Tekið skal fram að listinn er til skýringar og er ekki tæmandi.

Héraðsmiðstöð:

Á Hvammstanga er fjölbreytnin mest hvað varðar alla þjónustu s.s. gistiheimili, veitingastaðir, orlofshús, verslanir, gallerí, verslunarminjasafn, tjaldmiðstöð, íþróttasvæði, ferðaskrifstofur, sundlaug og alhliða þjónusta við margvíslega ferðahópa.

Á Hvammstanga er Selasetur Íslands sem er að sinna verkefnum gestastofu með fræðslu um seli við Ísland og upplýsingagjöf um ferðapjónustu í Húnaþingi vestra.

Þjónustumiðstöð- flokkur A

Alhliða útivistar- og ferðamannasvæði, þar sem boðið er upp á gistingu, veitingar og fjölbreytta afþreyingu. Dæmi um þjónustumiðstöð í þessum flokki eru :

1. Borðeyri, (gistihús, tjaldsvæði, Riishús ofl.)
2. Laugarbakkí (hótel Edda, Löngufit, tjaldsvæði, sundlaug, veitingasala, Grettisból, félagsheimili og jarðhiti)
3. Staður (gistihús, tjaldsvæði veitingasala og kirkja)
4. Reykir (byggðasafn, skólabúðir og farfuglaheimili og jarðhiti)
5. Brekkulækur (gistihús, hesta- og gönguferðir ofl.)
6. Gauksmýri (hótel, hestaleiga, reiðkennsla ofl.)
7. Dæli (gisting, tjaldsvæði, veitingastaður og afþreying)

Þjónustumiðstöð- flokkur B

Staðir með takmarkaðra framboð á ferðapjónustu en flokkur A. Lágmarkskröfur eru gistaðstaða í húsum eða á tjaldsvæði (bændagisting, félagsheimili með gistaðstöðu og veiðihús). Dæmi um þjónustumiðstöð í þessum flokki eru:

1. Illugastaðir
2. Farfuglaheimilið Ósar
3. Hótel Borgarvirki
4. Neðra Vatnshorn
5. Veiðihús í Hrutafirði
6. Veiðihús í Miðfirði
7. Veiðihús í Víðidal

Þjónustumiðstöð- flokkur C

Staðir með verslunar- og veitingapjónustu- og eldsneytisafgreiðslu en enga gistaðstöðu. Dæmi um þjónustumiðstöð í þessum flokki eru:

1. Nýr Staðarskáli N1(veitinga- og bensínsala og verslun
2. Skeljungur í Miðfirði, (fyrirhuguð verslun, veitinga- og bensínsala)
3. Víðigerðri-Víðihlíð (veitinga- og bensínsala, verslun og félagsheimili)
4. Geitafell.

Skálasvæði á hálendi

Gistiskálar á hálendi sem þjóna breiðum hópi ferðamanna, þ. á m. veiðimönnum, göngufólki, vetrarferðar-mönnum og hestamönnum. Staðir í góðu vegasambandi.

1. Arnarvatn Stóra

Fjallasel á hálendi

Staðir með húsum sem opin eru almenningi og með gistingu í svefnpokaplássi. Tjaldsvæði eftir atvikum. Staðirnir eru í takmörkuðu eða engu vegasambandi.

1. Síká
2. Skútagil
3. Húksheiðarskáli
4. Núpsheiðarskáli
5. Lónaborg
6. Fellaskáli
7. Haugakvíslarskáli
8. Bleikskvíslarskáli
9. Mönguhóll
10. Fosshóll

Áningarstaðir (án gistingar)

Áhugaverðir og mikilvægir áningarstaðir ferðamanna og útivistarfólks, s.s. vegna skoðunarverðra náttúru- eða menningarminja, gönguleiða o.fl. Dæmi um slíka staði eru:

1. Bær
2. Hveraborg á Tvídægri (jarðhitasvæði)
3. Arnarvatn og Tvídægri (fuglalíf og góð fiskigengd)
4. Staður í Hrutafirði (kirkja)
5. Byggðasafnið á Reykjum og Reykjaskóli
6. Heggstaðnes (tóftir, verbúð)
7. Skarðsviti og Skarðshver (selaskoðun, viti og 73°C heitur hver í fjöruborðinu)
8. Efra-Núpskirkja, (kirkja og leiði Vatnsenda Rósu)
9. Ásdísarlundur (trjálundur tileinkaður Ásdísi móðir Grettis)
10. Bjarg í Miðfirði (fæðingarstaður Grettis, minnismerki um Ásdísi móður hans)
11. Grettisból á Laugarbakka (menningar- og fræðslusetur byggt á Grettissögu)
12. Staðarbakki (kirkja)
13. Gauksmýrartjörn (fuglaskoðun)
14. Kirkjuhvammiskirkja (byggð 1882 og er friðuð í vörslu Þjóðminjasafnsins)
15. Hamarsrétt og Hamarsbúð (félagsheimili rústir sjóbúðar og útræði)
16. Ánastaðastapi (klettadrangur og hver í flæðarmáli)
17. Illugastaðir (sögustaður, smiðja Natanas og selaskoðun)
18. Geitafell (sjávarveitingastaður og gönguleiðir)
19. Svalbarð (selaskoðunarstaður)
20. Tjörn (kirkja)
21. Hvítserkur (brimsorfinn berggangur og fuglabbyggð)
22. Sigríðarstaðavatn (silungsveiði og selskoðunarstaður)
23. Vesturhópsvatn (veiðivatn)
24. Vesturhópshólar (kirkja)
25. Breiðabólstaður (sögustaður, kirkja)
26. Borgarvirki (klettaborg úr stuðlabergi, útsýnisstaður)
27. Kolugljúfur (gljúfur og fossar)
28. Ingimundarhóll í Víðdal (friðlýstar rústir)
29. Kormákshaugur (álagablettur)
30. Miðfjarðarvatn (silungsveiði)
31. Víðidalsfjall (brött gönguleið upp á Rauðkoll)
32. Víðidalstunga (kirkja)

Hér á eftir er yfirlit yfir staði í flokki verslunar- og þjónustusvæða í sveitarfélaginu og tilgreint hverskonar starfsemi fer fram á þeim í dag sem ekki er bindandi umfram ákvæði skipulagslaga og skipulagsreglugerðar. Á uppdrætti fá verslunar- og þjónustusvæði gult tákni og númer.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð
VP-1	Bakká veiðihús	Eitt stakkt þegar byggt veiðihús við Bakká. Stærð svæðis um 0,5 ha.	Ljótunnarstaðir
VP-2	Veiðihús	Eitt stakkt þegar byggt veiðihús við Laxá. Stærð svæðis um 0,1 ha.	Hlaðhamar
VP-3	Borðeyri	Tvær byggðarlóðir á Borðeyri, Riishús og Tangahús þar sem m.a. er boðið upp á gistingu. Stærð svæðis um 0,1 ha.	Borðeyri
VP-4	Staðarskáli	Verslunar- og þjónustulóð ásamt eldsneytissölu. Hámarksstærð bygginga eru rúmir 1,5 ha og 10m. Til er samþykkt deiliskipulag af svæðinu.	Staður
VP-5	Staður	Svæði sem er núverandi hótél. Stærð svæðis um 1 ha.	Staður
VP-6	Veiðihús í Hrutafirði	Núverandi veiðihús í Hrutafirði án deiliskipulags. Stærð svæðis 1,5 ha.	Staður
VP-7	Reykir	Tvö verslunarsvæði sem liggja sunnan við Reykjaskóla og vestan við íbúðarsvæði. Stærð um 1,5 ha.	Reykir
VP-8	Sæberg	Ferðabjónusta. Gistiheimili og tjaldsvæði. Gistihús byggt 1991, stærð lóðar 1,5 ha.	Sæberg
VP-9	Miðfjörður	Á svæðinu er 1,2 ha lóð fyrir veitingasölu og þjónustustöð með eldsneytisdælum. Til er deiliskipulag af svæðinu.	Melstaður
VP-10	Brekkulækur	Gistihús þar sem boðið er upp á hesta- og gönguferðir. Stærð 2,4 ha.	Brekkulækur
VP-11	Veiðihús í Miðfirði	Án deiliskipulags. Stærð um 0,5 ha.	Litli-Hvammur
VP-12	Gauksmýri	Svæði ætlað fyrir hótél, hestaleiga, reiðkennsla ofl. Stærð um 1 ha.	Gauksmýri
VP-13	Neðra Vatnshorn	Svæði fyrir gistiþjónustu, stærð um 0,5 ha.	Neðra-Vatnshorn.
VP-14	Veiðihús í Víðidal	Veiðihús í Víðidal, án deiliskipulags. Stærð um 1 ha.	Lækjamót
VP-15	Illugastaðir	Ferðabjónusta, stærð um 0,5 ha	Illugastaðir
VP-16	Geitafell	Veitingastaður ofl., stærð um 0,2 ha.	Geitafell
VP-17	Ósar	Farfuglaheimili stærð um 0,1 ha.	Ósar
VP-18	Vesturhópsskóli	Í gamla skólahúsnæðinu hefur verið starfrækt Hótél Borgarvirki. Stærð um 1,2 ha.	Þorfinnsstaðir
VP-19	Víðigerði-Víðihlíð	Á svæðinu er veitinga- og bensínsala, verslun og félagsheimili. Stærð 0,5 ha.	Víðigerði
VP-20	Við Hólmavatn (Bræðraborg)	Veiðihús í einkaeigu. Stærð um 0,1 ha.	Hólmavatn

Við Hamarsbúð. Ljós. P.J.

3.2.4 Athafnasvæði

Svæði fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hættu er á mengun svo sem léttur iðnaður, hreinleg verkstæði, bílasölur og umboðs- og heildverslanir. Einnig atvinnustarfsemi sem þarfnast mikils rýmis, t.d. vinnusvæði utandyra á lóðum eða starfsemi sem hefur í för með sér þungaflutninga, svo sem vörugemyglur og matvælaíðnaður. (gr. 6.2.e. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Lögð verður áhersla á að skapa fyrirtækjum góðar umhverfisaðstæður. Bæta skilyrði fyrir úrvinnslu og framleiðslu á landbúnaðarafurðum og annarri matvælaframleiðslu eða tengdri starfsemi.

LEIÐIR:

- Fjölbreytt framboð athafnalóða fyrir mismunandi fyrirtæki.
- Átak verði gert í að skapa aðstæður fyrir nýja atvinnustarfsemi í sveitarfélaginu, bæði ný fyriræki, sem og flutning fyrirtækja úr öðrum sveitarfélögum

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð
AT-1	Borðeyri	Nýtt athafnasvæði norðan við Borðeyri 0,4 ha. Svæðið er óbyggt og er ætlað fyrir 1-2 lóðir.	Borðeyri.

3.2.5 Iðnaðarsvæði

Svæði fyrir umfangsmikla iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér, svo sem verksmiðjur, virkjanir, tengivirki, veitustöðvar, skólpadælu- og hreinsistöðvar, endurvinnslustöðvar, brennslustöðvar, förgunarstöðvar, sorpurðunarsvæði, flokkunarmiðstöðvar og birgðastöðvar fyrir mengandi efni. Afmarka þarf iðnaðarsvæði fyrir virkjanir í orkunýtingarflokki og setja skipulagsákvæði til samræmis við verndar- og orkunýtingaráætlun. (gr. 6.2.f. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að uppbyggingu iðnaðarsvæða og leita skal hagkvæmra leiða til að draga úr magni úrgangs til förgunar. Unnið verði að endurnýtingu og endurvinnslu þar sem það er mögulegt.

LEIÐIR:

- Auka framboð iðnaðarlóða fyrir mismunandi fyrirtæki.
- Sveitarfélagið finni hagkvæmustu lausn á förgun og flokkun úrgangs.

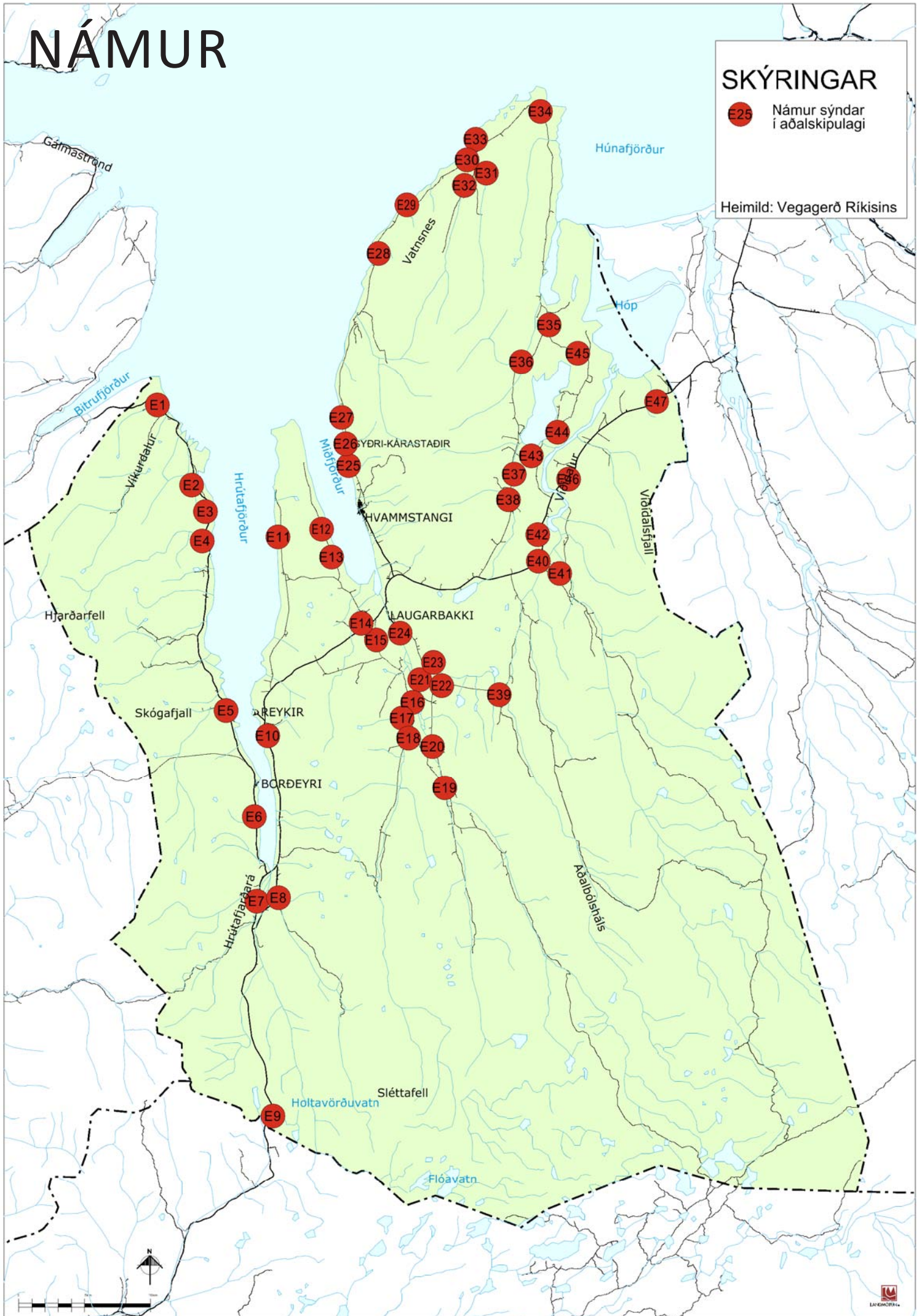

NÁMUR

SKÝRINGAR

 Námur sýndar í aðalskipulagi

Heimild: Vegagerð Ríkisins

Heimilt er að reisa minniháttar mannvirki s.s. smávirkanir, litlar spennistöðvar sem eru allt að 100 m² að stærð án sérmerkingar í aðalskipulagi enda séu þau í samræmi við deiliskipulag, grenndarkynningu eða fengið meðmæli Skipulagsstofnunar samkvæmt gildandi skipulagslögum.

Hér á eftir er yfirlit yfir iðnaðarsvæði í sveitarfélaginu og tilgreint hverskonar starfsemi fer fram á þeim í dag sem ekki er bindandi umfram ákvæði skipulags- og byggingarlaga og skipulagsreglugerðar. Iðnaðarsvæði eru táknuð með dökkgráum lit og númeri á skipulagsupprætti.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð
I-1	Borðeyri	Gámavöllur og spennistöð á Borðeyri. Á svæðinu er Stærð 0,1 ha.	Borðeyri
I-2	Iðnaðarsvæði í Hrutafirði	Óbyggt iðnaðarsvæði á Reykjum sem liggur að Hrutafirði. Stærð 2,4 ha.	Reykir
I-3	Borholur	Svæði þar sem núverandi borholur fyrir heitavatn eru að Reykjum, stærð um 0,5 ha.	Reykir
I-4	Heggstaðanes	Starfsemi innan svæðisins er fjarskiptaþjónusta við flugvélar á íslenska flugstjórnarsvæðinu. Iðnaðarsvæðið er 48 ha að stærð. Innan þess er stöðvarhús sem hýsir vararafstöð, starfsmannaaðstöðu og öryggisbúnað. Mastrahæð er á bilinu 18 til 40m.	Bessastaðir
I-5	Sorpurðunarsvæði	Sorpurðunarsvæði í landi Syðri-Kárastaða og gildir starfsleyfið til 1. febrúar 2017. Heimilt að urða 1500 tonn af slátur- og fiskiúrgangi og allt að 500 tonn af öðrum almennum úrgangi á ári. Urðunarreinar skulu eftir fyllingu huldar jarðvegslagi eða lagi úr sambærilegu efni, minnst 1 m þykku.	Syðri-Kárastaðir

3.2.6 Efnistöku- og efnislosunarsvæði

Svæði þar sem ráðgert er að taka, vinna eða losa jarðefni. Efnistökusvæði eru svæði á landi, í sjó, ám eða vötnum þar sem fram fer eða fyrirhuguð er efnistaka eða efnisvinnsla, svo sem malarnám, sandnám, grjótnám, gjallnám eða vikurnám. Efnislosunarsvæði eru svæði á landi, í sjó eða vötnum þar sem fram fer eða fyrirhuguð er losun jarðefna, sem eru hrein og ómengduð, svo sem jarðefni sem til falla vegna byggingarframkvæmda. (gr. 6.2.g. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Að ávallt sé til taks nægt efni til framkvæmda.

LEIÐIR:

Við veitingu framkvæmdaleyfis verði sett skilyrði um skipulega nýtingu, góða umgengni og frágang að vinnslu lokinni.

Þær námur sem eru skilgreindar í aðalskipulaginu eru til mismunandi nota og uppfylla fyrirhugaðar þarfir á skipulagstímanum. Á síðustu árum hefur verið samdráttur í vegagerð og því þarfnast margir malarvegir í Húnaþingi vestra lagfæringar því er þörf á nýjum efnistökusvæðum þar sem hægt er að vinna malarslitlag. Á næstu árum stendur til að endurnýja veginn um Vatnsnes og einnig verður Miðfjarðarvegur styrktur.

Sækja þarf um framkvæmdaleyfi fyrir efnisnámum til sveitarstjórnar, í samræmi við ákvæði skipulagslaga nr. 123/2010 og r.eglugerð um framkvæmdaleyfi nr. 772/2012. Leyfið er ennfremur háð ákvæðum náttúruverndarlaga nr. 44/1999 og laga nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu. Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar áður en framkvæmdaleyfi er gefið út ef ekki er í gildi staðfest aðalskipulag. Eiganda eða umráðamanni eignarlands er þó heimil án leyfis minni háttar efnistaka til eigin nota, nema um sé að ræða jarðmyndanir og vistgerðir sem njóta verndar skv. 37. náttúruverndarlaga, sbr. 47. gr. sömu laga. Þá verður að leita leyfis Umhverfisstofnunar ef um er að ræða efnistöku á svæðum sem eru friðlýst skv. 38. gr. laga um náttúruvernd eða ef efnistakan fer fram á verndarsvæði skv. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum, nr 106/2000.

- Starfsleyfi. Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra veitir starfsleyfi fyrir vinnslu jarðefna, sbr. reglugerð nr. 785/1999 m.s.br., um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun.
- Áætlun um vinnslu. Landeigendur og sveitarstjórn geri áætlun um efnistöku í samræmi við gildandi lög en skv. 48. gr. náttúruverndarlaga skal áður en framkvæmdaleyfi er veitt liggja fyrir áætlun námurétthafa um væntanlega efnistöku þar sem m.a. skal gerð grein fyrir magni og gerð efnis, vinnslutíma og frágangi efnistökusvæða.

- Mat á umhverfisáhrifum. Þar sem áætluð efnistaka raskar 50.000 m² (5 ha) svæði eða stærra eða er 150.000 m³ eða meiri eru háð mati á umhverfisáhrifum framkvæmda sbr. lög nr. 106/2000, viðauka 1. Ennfremur efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m² svæði eða stærra. Þá ber framkvæmdaraðila að tilkynna Skipulagsstofnun um fyrirhugaða efnistöku skv. 6. gr. sömu laga og viðauka 2, þegar um er að ræða efnistöku sem raskar 25.000 m² (2.5 ha) svæði eða stærra eða ef magn jarðefna er 50.000 m³ eða meira. Ennfremur ef um er að ræða efnistöku á verndarsvæðum.
- Áhrif á lífríki vatna. Leyfi Fiskistofu þarf að liggja fyrir efnistöku sem getur haft áhrif á lífríki veiðivatna, sbr. 33. gr. laga nr. 61/2006 m.s.br. um lax- og silungsveiði en þar segir: „Sérhver framkvæmd í eða við veiðivatn, allt að 100 metrum frá bakka, sem áhrif getur haft á fiskigengd þess, afkomu fiskistofna, aðstæður til veiði eða lífríki vatnsins að öðru leyti, er háð leyfir Landbúnaðarstofnunar.“ Heilbrigðisnefndir veita starfleyfi fyrir vinnslu jarðefna, sbr. reglugerð nr. 785/1999, m.s.br., um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun.

Skipulagið gerir ráð fyrir mörgum nánum til þess að gefa skýrt yfirlit um þær kvaðir sem gilda um efnistöku og efnislosun í Húnaþingi vestra er nánum skipt í 5 flokka sem um gilda mismunandi skilmálar.

Flokkur	Stærðarmörk	Skilmálar
1	Minni háttar efnistaka	Landeigendum er heimil efnistaka til eigin nota sem ekki þarf að vera afmörkuð á aðalskipulagi. Slík efnistaka er ekki háð framkvæmdarleyfi nema hún sé á náttúruverndarsvæði eða jarðminjar eða vistkerfi sem njóta verndar laga um náttúruvernd.
2	0-10.000 m ³	Hægt að veita framkvæmdarleyfi byggt á stefnumörkun aðalskipulags ef náma er í samræmi við lýsingu í aðalskipulagi og raskar ekki jarðmyndunum sem njóta verndar.
3	10.001-50.000 m ³	Hægt að veita framkvæmdarleyfi byggt á stefnumörkun aðalskipulags enda komi þar fram stærð námu, staðsetning og tegund efnis.
4	50.000-150.000 m ³	Sveitarstjórn tekur ákvörðun um það hvort að deiliskipuleggja skuli efnistökusvæði áður en framkvæmdaleyfi er veitt. Taka skal mið af staðháttum, mögulegum umhverfisáhrifum og framkvæmdatíma. Þessi stærð efnistökusvæða er tilkynningarskyld skv. lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.
5	Stærri en 150.000 m ³	Vinna þarf deiliskipulag fyrir efnistökusvæði og mat á umhverfisáhrifum sbr. lög nr. 106/2000 áður en framkvæmdarleyfi er veitt.

Eftirfarandi yfirlit er yfir núverandi og áætluð efnistökusvæði í Húnaþingi vestra. Ekki liggur fyrir vinnslutími né áætluð efnistaka á öllum efnistökusvæðum.

Nr.	Námuheiti	Gerð	Lýsing	Framkvæmdaleyfi	Frágangur
E-1	Kattará	Setnáma	Áframhaldandi efnistaka í mela. Áætlað magn, allt að 30.000 m ³ á 15.000 m ² svæði.		Landmótun að lokinni efnistöku mun miða að því að raskað land falli vel að umhverfi sínu.
E-2	Borgarháls	Setnáma	Malarslitlag. Áframhaldandi efnistaka. Áætlað magn, allt að 15.000 m ³ á 6.000 m ² svæði.		Að efnistöku lokinni verður náman sléttuð og gengið frá í samræmi við umhverfið.
E-3	Sauðanes	Klapparnáma	Efnistaka í klöpp. Efnistaka verður í framhaldi núverandi efnistöku. Áætlað efnismagn um 40.000 m ³ á allt að 10.000 m ² svæði.		Landmótun að lokinni efnistöku mun miða að því að raskað land falli vel að umhverfi sínu. Lausu grjóti sem fellur til við vinnslu verður m.a. ýtt upp að námustálinu.
E-4	Hvalsárnáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 15.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 12.000m ² .		Við frágang verður sléttuð yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-5	Kjörseyrarnáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ , á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 12.000m ² .		Við frágang verður sléttuð yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-6	Valdasteinsstaðir	Klapparnáma	Efnistaka í klöpp ofan vegar. Áætluð efnistaka er um 20.000 m ³ á næstu 20 árum á um 7.000 m ² svæði. Efnistakan er fyrst og fremst vegna rofvarna.		Landmótun að lokinni efnistöku mun miða að því að raskað land falli vel að umhverfi sínu. Lausu grjóti sem fellur til við vinnslu verður m.a. ýtt upp að námustálinu.

E-7	Melar Hrutafirði	Setnáma	Áætluð efnistaka er 40.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000 m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-8	Bálkastaðir Hrutafirði	Setnáma	Áætluð efnistaka er 35.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 12.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-9	Bláhæð	Klapparnáma	Áætluð efnistaka er 25.000 m ³ má næstu 20 árum. Náman er ein af viðhaldsnámum Vegagerðarinnar og efni notað til vegagerðar í slit- og burðarlög.		Gengið verður frá efnistökusvæðinu þannig að botn verður jafnaður eins og hægt er að koma við og fláar mótaðir þannig að skepnum og fólki stafi ekki hætta af og lítið beri á.
E-10	Reykir Hrutafirði	Setnáma	Áætluð efnistaka er 35.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 12.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-11	Bálkastaðanáma Heggstaðanesi	Setnáma			Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-12	Útibleiksstaðir	Setnáma			Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-13	Sandanáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ , á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-14	Svertingsstaðir	Setnáma	Í framkvæmdarleyfi segir að nota eigi efnið til mölunar í malarslitlag til viðhalds vega. Gert er ráð fyrir námuvinnslu í 20 ár og nýttir verða um 20.000 m ³ á þeim tíma á 38.829 m ² .	x	Að malarnámi loknu verður námusvæðið allt jafnað yfir sárið og sáð í og borinn tilbúinn áburður. Eftir þá aðgerð verður svæðið sléttur gróinn flötur með góðum vatnshalla til norðurs.
E-15	Melstaður	Setnáma	Efnistaka í norður og vestur hluta melhóls ofan við Melstað. Efni hefur áður verið tekið þarna. Gert er ráð fyrir efnistöku á um 8.000 m ² svæði. Efnið nýtist í fyllingar og fláa við endurbyggingu Miðfjarðavegar. Magn áætlað 16.000 m ³ .		Að vinnslu lokinni skal jafna úr brúnum og laga efnistökusvæðið að umhverfinu með fláum 1:2 eða flatari. Jarðvegur verður notaður við frágang og sáð í með grasfræjum
E-16	Krókstaðamelar	Setnáma	Náman er á mel milli bæjanna Krókstaða og Brekkulækjar. Nota á efnið í styrktarlag, burðarlag og slitlag meðal annars við endurbyggingu og styrkingu Miðfjarðavegar. Efnistökusvæðið er um 18.000 m ² að stærð. Áætlað magn er allt að 47.000 m ³ .		Við frágang skal jafna ofanafýtingarmold í jöfnu lagi yfir efnistökusvæðið og það mótað að landi. Sáð verður í námuna.
E-17	Melalækjarnáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 20.000 m ³ , á næstu 20 árum, stærð svæðis er um 21.500 ² m.		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-18	Brekkulækur	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ , á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 12.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-19	Spenamelar	Setnáma	Áætluð efnistaka er 15.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 11.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-20	Bjargshóll	Setnáma	Áætluð efnistaka er 8.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 8.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.

E-21	Náma sunnan Urriðaár	Setnáma (steypuefni)	Efni sem steypustöðin á Hvammstanga notar. Áætluð efnistaka er 30.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 3.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-22	Bjarg sunnan við Urriðaá	Klöpp	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-23	Urriðaárnáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 20000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 17000m ² .		Að efnistöku lokinni verður námusvæðið lagað til og mótað að landi og sáð í það.
E-24	Sunnan við Laugarbakka	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-25	Gröf, Grafarnes	Möl	Efnistaka er heimil á allt að 25.000 m ² .		Efniskaupar sjá um jöfnun og frágang svæðisins. Þar sem verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-26	Kárastaðir	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 4.000 m ² .		Við frágang verður í samráði við landeiganda námufllái og botn jafnaður og frágenginn.
E-27	Ánastaðir II	Setnáma	Áætluð efnistaka er 20.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 21.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-28	Bergsstaðanáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 11.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-29	Illugastaðanáma	Setnáma	Í framkvæmdarleyfi segir að tekið verði 20.000 m ³ af steinefni í vinnslu malar á næstu 20 árum. Efnistaka og athafnasvæði er á um 15.800 m ² svæði.	x	Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-30	Tjarnará	Setnáma	Ógróinn melur. Efnistaka á um 10.000 m ² svæði. Áætlað magn um 20.000 m ³ .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-31	Syðri Tjarnarmelar	Set- og klöpp	Efnistökusvæði á óróskuðu landi samtals 15.000 ² að flatarmáli. Efnið nýtist við endurbyggingu Vatnesvegur um Tjarnará. Magn áætlað allt að 45.000 m ³ .		Að vinnslu lokinni skal jafna úr brúnum og laga efnistökusvæðið að umhverfinu. Jarðvegur verður notaður við frágang og sáð í með grasfræjum
E-32	Katadalsmelanáma	Setnáma	Áframhaldandi efnistaka í hól og mel. Efnistökusvæðið er um 10.000 m ² að stærð og áætluð efnistaka er um 10.000 m ³ .		Að malarnámi loknu verður námusvæðið lagað til og mótað að landi og sáð í það.
E-33	Tjarnarnáma	Setnáma	Áframhaldandi efnistaka í grasi gróinn mel samtals 10.000 m ² að flatarmáli. Efnið nýtist við endurbyggingu Vatnesvegur um Tjarnará og hugsanlega til vinnslu malarslitlags Magn áætlað um 30.000 m ³ .		Að vinnslu lokinni skal jafna úr brúnum og laga efnistökusvæðið að umhverfinu. Jarðvegur verður notaður við frágang og sáð í með grasfræjum
E-34	Krossanesnáma	Setnáma	Efnistaka er í suðurkanti núverandi malarnámu. Tilgangur með efnisnáminu er að nýta það til vinnslu malarslitlags til viðhalds vega á svæðinu Gert er ráð fyrir að vinna 20.000m ³ af malarslitlagsefni á 20 árum á um 11.542 m ² svæði.	x	Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-35	Þorfinsstaðir	Setnáma	Í framkvæmdaleyfi segir að teknir verði 15.000m ³ á næstu 20 árum um 12.300 m ² .	x	Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.

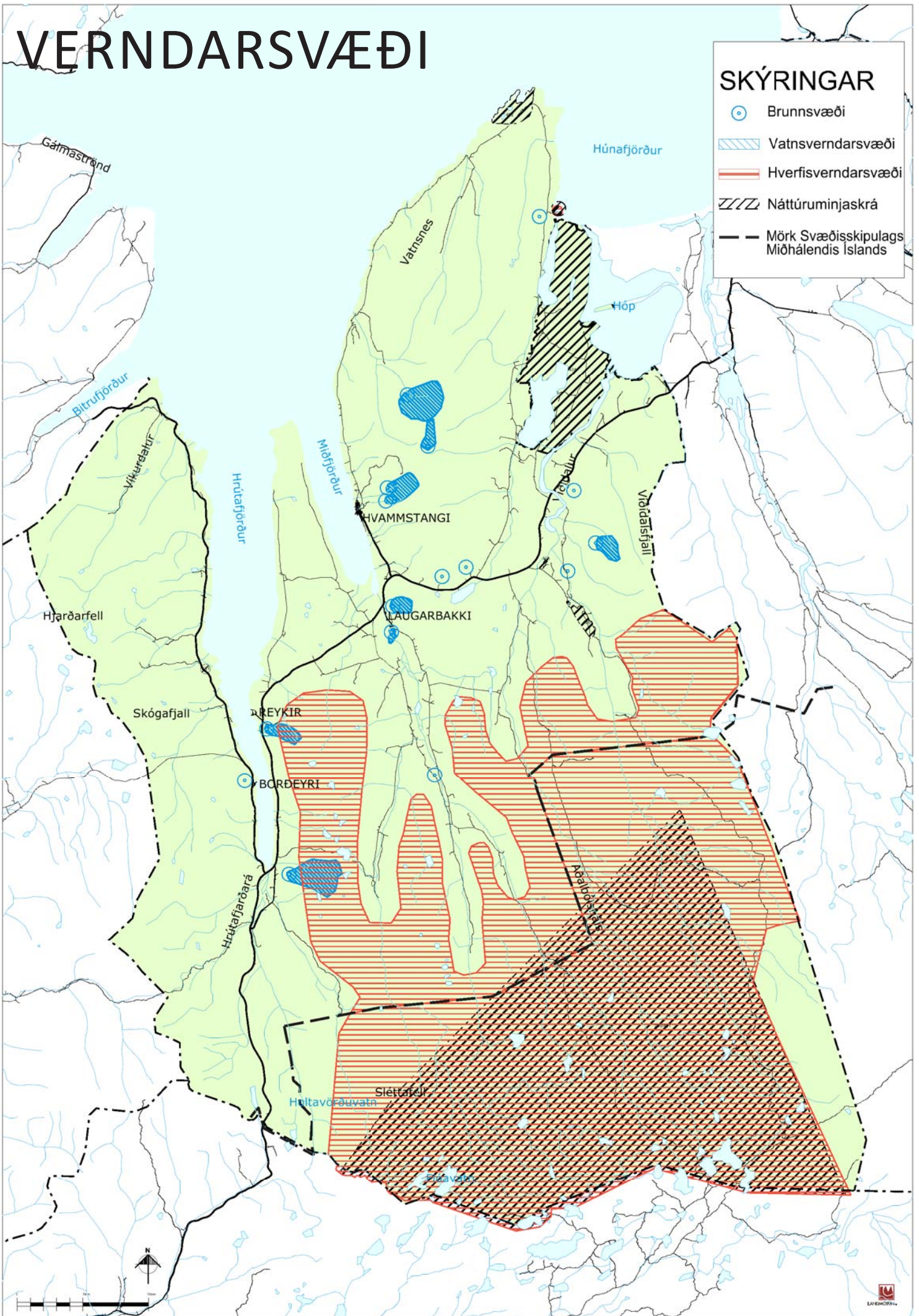
E-36	Þverármelur	Setnáma	Áætluð efnistaka er 20.000 m ³ á næstu 20 árum, stærð svæðis er um 14.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-37	Móamelar 1	Setnáma	Áætluð efnistaka er 20.000 m ³ , á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 20.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-38	Hörgshóll	Klapparnáma	Í framkvæmdaleyfi er sagt að tekið verði 15.000 m ³ af klöpp í vinnslu malar á 20 árum, efnistaka og athafnasvæði er á um 7.000 m ² svæði.	x	Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-39	Áslandsnáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 5.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-40	Kerhóll	Setnáma	Áætluð efnistaka er 5.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 5.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-41	Víðidalstungumelar	Setnáma	Í framkvæmdaleyfi segir að teknir verði um 15.000 m ³ á næstu 15 árum á um 8.000 m ² svæði.	x	Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-42	Húsaborgarnáma	Klapparnáma	Náma í landi Auðunarstaða þar sem áætluð efnistaka er 45.000 m ³ af efni á 4.500 m ² svæði. Efni sem hentar t.d. fyrir slitlag.		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-43	Tagl við Bjarghús	Klapparnáma	Efnistökusvæði á öröskuðu landi samtals 12.000 m ² að flatarmáli. Tilgangur efnistökkunnar er vinnsla steinefna í klæðningar. Af 24.000 m ³ heildarefnistöku er gert ráð fyrir að um 20.000 m ³ sé stuðlaberg og/ eða kubbaberg sem nýtist í efnisvinnslu.	x	Við frágang verður bráðabirgða vinnsluplan meðfram Síðuvegi fjarlæggt og brúnir lóðrétta veggja fjarlægðar. Haugar ónotaðs efnis jafnaðir út yfir námubotninn og mold sem fyrir hendi verður jöfnuð í a.m.k. 30 cm lagi yfir malar og /eða klapparyfirborð. Sáð verður og borið á allt svæðið. Hagað verður svo til að vatnsuppistaða verði hvergi á svæðinu og leysingarvatn renni norður úr efnistökulægðinni í núverandi ræsi undir Síðuveg norðan námunnar.
E-44	Katlanáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 5.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum
E-45	Vatnsendanáma	Setnáma	Áætluð efnistaka er 10.000 m ³ á næstu 20 árum. Stærð svæðis er um 10.000m ² .		Við frágang verður sléttað yfir svæðið, borið moldarlag yfir og sáð í með grasfræjum.
E-46	Þorkelshóll	Setnáma	Áframhaldandi efnistaka í mel sunnan Hringvegar. Hér er skering. Útvíkkun á skeringu vegna snjósöfnunar. Gert er ráð fyrir efnistöku á um 11.000 m ² svæði. Magn áætlað allt að 40.000 m ³ .		Að vinnslu lokinni skal jafna úr brúnum og laga efnistökusvæðið að umhverfinu með fláum 1:2 eða flatari. Jarðvegur verður notaður við frágang og sáð í með grasfræjum
E-47	Miðhóp-Kjalarnáma	Setnáma	Í framkvæmdarleyfi segir að tekið verði um 15.000 m ³ af steinefni til vinnslu malar á 20 árum .	x	Við frágang verður í samráði við landeiganda námufláinn og botninn jafnaður og frágenginn. Mold og öðru efni sem tiltækt er í eða við námuna jafnað yfir sárið og sáð í og borinn á tilbúinn áburður.

VERNDARSVÆÐI

SKÝRINGAR

- Brunnsvæði
- Vatnsverndarsvæði
- Hverfisverndarsvæði
- Náttúruminjaskrá
- Mörk Svæðisskipulags Miðhálandis Íslands

3.3 UMHVERFI

3.3.1 Óbyggð svæði

Svæði þar sem ekki er gert ráð fyrir búsetu né atvinnustarfsemi, svo sem hálendi, heiðar og afréttir, að mestu án mannvirkja annarra en þeirra sem þjóna útivist, afréttarnotum, öryggismálum og fjarskiptum. (gr. 6.2.s. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Taka skal fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum.

LEIÐIR:

- Lögð skal áhersla á uppbyggingu þeirra þjónustukerfa sem koma ferðapjónustu að gagni, s.s. merkingu á gönguleiðum og uppbyggingu á áfangastöðum.
- Í aðalskipulaginu eru göngu-og reiðleiðir skilgreindar á óbyggðum svæðum.

Meirihluti sveitarfélagsins er skilgreint sem óbyggt svæði en allt land ofan 200 m er skilgreint í þeim flokki. Á þessum svæðum eru helstu vatnsverndarsvæðin í sveitarfélaginu.

3.3.2 Vatnsvernd

Svæði sem njóta verndar í samræmi við vatnaáætlun eða ákvæði reglugerða er varða vatnsvernd og mengun vatns. (gr. 6.3.g. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Staðið verði vörð um vernd grunnvatns sem nytjavatns fyrir íbúa og fyrir atvinnustarfsemi.

LEIÐIR:

Vatnsból verði afgirt og engar framkvæmdir sem gætu ógnað vatnsverndarsvæðum verði leyfðar á grannsvæðum eða fjarsvæðum þeirra.

Kerfossar mynd H.V.

Vatnsverndarsvæðum er skipt í 3 flokka; i) brunnsvæði, ii) grannsvæði og iii) fjarsvæði og er afmörkun þeirra sýnd á landnotkunarupprætti.

FLOKKUR I. BRUNNSVÆÐI

Brunnsvæði ná til vatnsbóla og næsta nágrennis þeirra. Verndarákvæði brunnsvæða eru þessi:

- Svæðin skulu vera algjörlega friðuð fyrir óviðkomandi umferð og framkvæmdum öðrum en þeim, sem nauðsynlegar eru vegna vatnsveitunnar.
- Heilbrigðisnefnd getur krafist þess að svæðið skuli girt mannheldri girðingu, sem er minnst 5 m frá vatnsbóli.

Eftirfarandi brunnsvæði við verslunar og þjónustusvæði, frístundabyggð o.fl. eru skilgreind á skipulagsupprætti:

1. Vatnsból fyrir Borðeyri er ofan þjóðveggar.
2. Við Veiðihús í Hrutafirði.
3. Vatnsból fyrir Stað er ofan þjónustusvæðis.
4. Vatnsból fyrir Reyki er ofan þjóðveggar.
5. Við Gauksmýri.
6. Vatnsból fyrir Víðigerði er í Víðidalsfjalli með vatnsmiðlun við Stóru Ásgeirsá.
7. Við Neðra Vatnshorn.
8. Við Dæli.
9. Við veiðihús í Víðidal.
10. Ofan við Ásgeirsá.
11. Við Ósa.
12. Hestlækjarlindir.
13. Bóllindir.

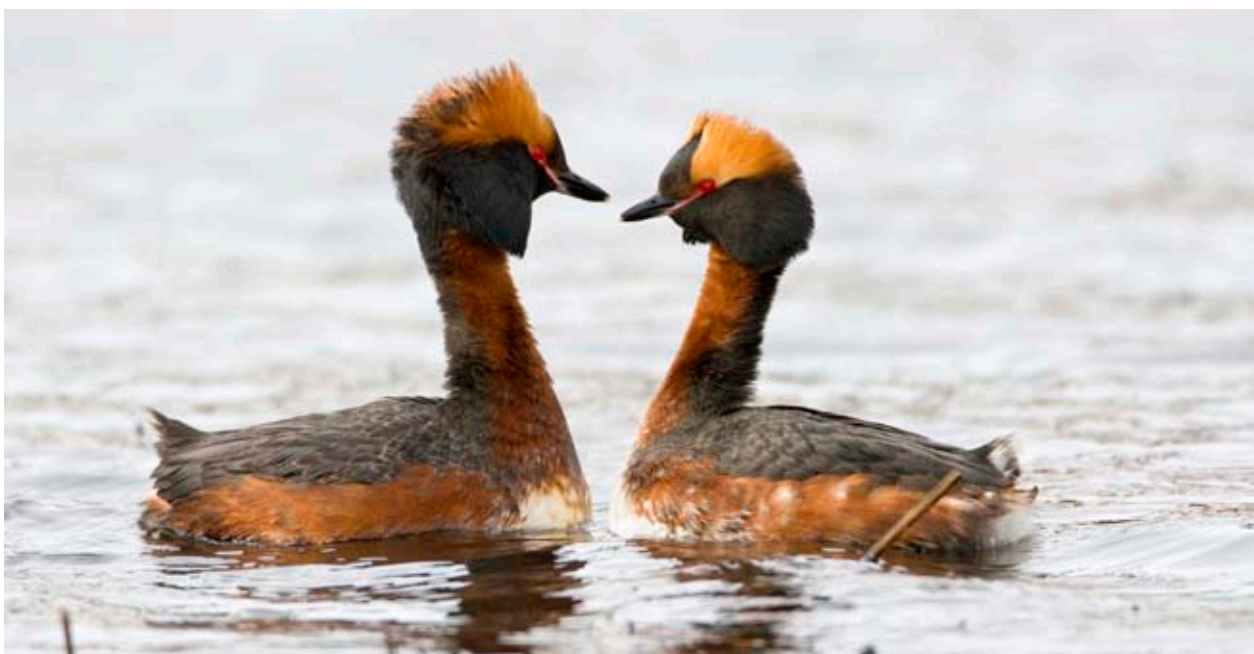
FLOKKUR II. GRANNSVÆÐI

Utan við brunnsvæði taka við grannsvæði vatnsbóla sem eru aðrennissvæði grunnvatns.

Verndarákvæði grannsvæða eru þessi:

- Á grannsvæðum er óheimilt að nota eða hafa birgðir af efnum, sem geta mengað grunnvatn. Hér er m.a. átt við olíu, bensín, og skyld efni, salt, eiturefni til útrýmingar skordýrum eða gróðri og önnur efni sem geta mengað grunnvatn, auk efna sem sérstaklega eru tilgreind í reglugerð um neysluvatn.
- Ekki skal leyfa nýjar byggingar, sumarbústaði eða þess háttar á svæðinu.
- Vegalagning, áburðarnotkun og önnur starfsemi skal vera undir ströngu eftirliti.

Grannsvæði vatnsverndar í Húnaþingi vestra er sýnt á landnotkunarupprætti.

Flórgoði. Ljós. J.Ó.H.

FLOKKUR III. FJARSVÆÐI

Fjarsvæði er á vatnasviði vatnsbóla en liggur utan þess lands sem telst til I. og II flokks verndarsvæða. Verndarákvæði fjarsvæða eru þessi:

- Þar sem vitað er um sprungur eða misgengi skal gæta fyllstu varúðar í meðferð efna sem talin eru upp í II. flokki. Stærri geymslur fyrir slík efni eru bannaðar á svæðinu.
- Skipulags- og umhverfisráð getur gefið út frekari fyrirmæli varðandi umferð á þessu svæði, svo og um byggingu frístundahúsa og annarra mannvirkja.

3.3.3 Verndarsvæði vegna strandmengunar og mengunar í ám og vötnum

MARKMIÐ:

Að vatnsgæði verði ávallt til fyrirmyndar.

LEIÐIR:

Stefnt er að því að Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra í samráði við sveitarstjórn, flokki vatna-svæði í sveitarfélaginu og setji viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og notkunar áburðarefna.

Til þess að viðhalda náttúrulegu ástandi vatns og til þess að vernda það gegn mengun frá mannlegri starfsemi skulu heilbrigðisnefndir flokka vatn í samræmi við 9. og 10. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um mengun vatns. Vatnasvæðum á að skipta í fimm flokka, A-E, í samræmi við reglugerð um mengun vatns.

- Flokkur A: Ósnortið vatn.
- Flokkur B: Lítið snortið vatn.
- Flokkur C: Nokkuð snortið vatn.
- Flokkur D: Verulega snortið vatn.
- Flokkur E: Ófullnægjandi vatn.

Framangreind flokkun á vatnasvæðum í sveitarfélaginu hefur ekki farið fram fyrir sveitarfélagið í heild sinni. Húnaþing vestra er á vatnasvæði 1-vesturhluti stefnir sveitarfélagið á að ljúka þessari flokkun í samráði við vatnasvæðanefnd.

Í samræmi við ákvæði reglugerðar um varnir gegn mengun vatns og skipulagsreglugerðar verða sett langtímamarkmið um ástand strandsvæða. Um vatnasvæði gilda eftirtalin ákvæði til varnar mengun:

- a. Stefnt er að því að strandlengjan verði í flokki A sbr. skilgreiningu í 9. og 10. greinum reglugerðar um varnir gegn mengun vatns með fyrirvara um þynningarsvæði þar sem skolpi er veitt til sjávar. Miðað verði við að þynningarsvæði nái ekki að strönd.
- b. Stefnt er að því að allar ár, lækir, vötn og tjarnir verði í flokki A, ósnortið vatn. Þessi svæði hafa öll verndargildi vegna fuglalífs og gróðurfars auk þess sem sum þeirra hafa ákveðið útivistargildi.
- c. Öll byggð skal nota viðurkenndar rotþrær með tveggja þrepa hreinsibúnaði.
- d. Stefnt er að því að sveitarstjórn í samvinnu við Heilbrigðiseftirlit og Umhverfisstofnun, meti ástand vatnasvæða í sveitarfélaginu og setji viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og áburðarefna.

3.3.4 Önnur náttúruvernd

Svæði á landi og í sjó sem eru friðlýst eða njóta verndar samkvæmt lögum, þ.e. náttúruvætti (sérstæðar náttúrumyndanir), friðlönd, þjóðgarðar og fólkvangar. (gr. 6.3.d. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að varðveislu friðlýstra svæða, annarra náttúruminja og umhverfislegra gæða almennt.

LEIÐIR:

- Með tillögu að hverfisvernd svæða er stuðlað að samtengingu svæða sem eru á náttúruminjaskrá.
- Að Hvítserkur verði friðlýstur.

Ekkert svæði er friðlýst í Húnaþingi vestra. Sveitarfélagið stefnir að friðlýsingu Hvítserks í samráði við landeigendur og Umhverfisstofnun. Mörkuð er stefna um hverfisvernd svæðisins sem gildir þar til Hvítserkur verður friðlýstur.

Jarðmyndanir og vistgerðir

Samkvæmt 37. gr. náttúruverndarlaga njóta ákveðnar jarðmyndanir og vistkerfi sérstakrar verndar og skal forðast að raska þeim eins og kostur er. Þau eru:

- Eldvörp, gervigígar og eldhraun.
- Stöðuvötn og tjarnir, 1.000 m² að stærð eða stærri.
- Mýrar og flóar, 3 ha að stærð eða stærri.
- Fossar, hverir og aðrar heitar uppsprettur, svo og hrúður og hrúðabreiður, 100 m² að stærð eða stærri.
- Sjávarfitjar og leirur.

Ekki hefur verið gerð úttekt á jarðmyndunum og vistkerfum á svæðinu sem ákvæði 37. gr. náttúruverndarlaga taka til. Skipulagsáætlunin er því sett fram með þeim annmörkum. Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar áður en framkvæmda- eða byggingarleyfi er veitt, sbr. 13. og 53. gr. skipulagslaga nr.123/2010, í þeim tilvikum sem framkvæmdir geta haft í för með sér röskun á ákveðnum jarðmyndunum og vistkerfum.

Minnt er á að samkvæmt 38 gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd þarf leyfi Umhverfisstofnunar til framkvæmda þar sem hætta er á að spillt verði friðlýstum náttúruminum.

Grettisból á Laugarbakka Ljósm. P.J.

SVÆÐI Á NÁTTÚRUMINJASKRÁ

Á náttúruminjasrá eru svæði sem að mati Umhverfisstofnunar er æskilegt að friðlýsa skv. náttúruverndarlögum. Í töflu hér að neðan eru svæði á náttúruminjasrá lýst nánar eins og þau birtast orðrétt í náttúruminjasrá Umhverfisstofnunar. Svæði á náttúruminjasrá í Húnaþingi vestra eru.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
209/401	Arnarvatnsheiði og Tvidægra	Frjósamar tjarnir, stöðuvötn, flóar og ár á vatnasviði Þverár, Norðlingafljóts, Hrutafjarðarár, Miðfjarðarár og Víðidalár. Silungsveiði og mikið fuglalíf.
402	Hindisvík.	Fjölbreitt strandlandslag. Eitt mesta selalátur á Norðurlandi.
403	Hvítserkur.	Sérkennilegur brimsorfinn berggangur í sjó.
404	Björg og Borgarvirki.	Fagurt og fjölbreitt landslag, björg, tjarnir, mýrlendi og sandar. Athyglisverðar jarðmyndanir og fornminjar, Borgarvirki.
405	Kerafossar.	Fossar og árrofsmyndanir í Fitja á Víðidal. Fossar, flúðir og skessukatlamyndanir.
406	Kolugil og Bakkabrúnir í Víðidal.	Þröngt og djúpt gljúfur með fallegum fossum, Kolufossum, en víða er gljúfrið gróðurrikt. Í Bakkabrúnum er að finna þykk setlög með steingerðum plöntuleifum frá einu af hlýskeyðum ísaldar.
424	Hóp.	Tilheyrir bæði V- og A-Húnavatnssýslum. Hópið og nánasta umhverfi ásamt Bjargaósi. Hópið er talið fimmta stærsta stöðuvatn á Íslandi og er strandvatn með fjölbreyttu fuglalífi.
331	Nákuðungslögin við Bæ í Hrutafirði	Bæjarhreppi, Strandasýslu. (1) Malarkambur við Bæjará niður af Bæ. (2) Merk sjávarsetlög með skeldýraleifum frá nútíma. Lögin bera vitni um hærri sjávarstöðu á miðbiki nútíma, fyrir 4000-5000 árum.

3.3.5 Minjavernd

Svæði þar sem eru friðlýstar fornleifar, friðlýst hús og þekktar minjar eldri en 100 ára sem ákveðið hefur verið að setja takmörkun á landnotkun um að höfðu samráði við Fornleifavernd ríkisins. (gr. 6.3.f. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ

Taka skal tillit til skráðra fornleifa áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfis skyldar framkvæmdir. Í skógræktaráætlunum verði virt friðhelgunarsvæði friðlýstra fornminja sem er 100 m og 15 m friðhelgunarsvæði annara fornminja.

LEIÐIR:

- Leitast skal við að merkja minjar fyrir umhverfisfræðslu og til að fyrirbyggja að þær verði skemmdar.
- Ferðaþjónusta sem byggir á menningarminjum í sveitarfélaginu verði eflað.
- Örnefnaskrár í sveitarfélaginu verði endurskoðaðar.

Hér er fjallað um tvo flokka minjaverndar sem njóta verndar skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2013; (i) friðaðar og friðlýstar minjar. Allar fornleifar, hús og mannvirki, 100 ára og eldri eru friðaðar og er óheimilt að haggja við þeim án leyfis Minjastofnunar Íslands. Um friðlýstar minjar gilda strangari verndarákvæði og flokkast þær sem þjóðminjar.

Borgarvirki. Ljós. P.J.

Friðlýstar minjar

Í sveitarfélaginu er fjöldi friðlýstra minja. Minjarnar eru listaðar upp hér á eftir og auðkenndar á skipulagsupprætti, eins og nákvæmni uppráttar leyfir. Auk þeirra er fjöldi annarra fornminja á svæðinu sem ekki eru staðsettar eða metnar á þessu skipulagsstigi, en vakin er athygli á þeim helstu og þau vernduð í flokki hverfisverndar. Í lögum um menningarminjar segir að „Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri“. Að jafnaði skal telja minjar 100 ára og eldri til fornleifa en heimilt er þó að friðlýsa yngri minjar, t.d. eru kirkjur reistar fyrir 1918 friðlýstar. Á deiliskipulagsstigi fari fram fornleifaskráning en allar helstu framkvæmdir eru deiliskipulagsskyldar, s.s. svæði fyrir heilsársbyggð, frístundabyggð, iðnaðarstarfsemi, skógrækt o.fl.

Í töflu hér á eftir er samantekt úr friðlýsingartexta. Númer minja eru skráningarnúmer í fornleifaskrá Minjastofnun Íslands. Minjarnar eru taldar upp eftir býlum eða örnefnum og er tilvísun í skrána. Tilgreint er ef minjarnar eru þinglýstar. Friðlýstar fornminjar eru sýndar á landnotkunarupprætti, svo langt sem þær hafa verið staðsettar og mælikvarði korts leyfir.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
MV-1	Melar	Fornibær og fornafjós, sem svo eru nefnd, í hvammi fyrir norðan bæinn. Sbr. Árb. 1924: 49. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 14.06.1933.
MV-2	Þóroddsstaðir	Griótbrú forn hjá Brúarhóli á Hrutafjarðarhálsi. Sbr. Árb. 1895: 14. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 23.06.1931.
MV-3	Bjarg	"Grettisþúfa", er svo heitir, stór þúfa í túninu norður frá bænum. Sbr. Kálund 1879-1882: 10. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 24.06.1931.
MV-4	Melstaður	"Hofgirðing" og önnur forn mannvirki fyrir ofan eyðibýlið Hof, og þar sem það stóð, sem er svo sem stekkjjarvegur norður á brúninni út frá Melstað. Sbr. Árb. 1895: 12-13; Árb. 1925-1926: 53-56. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 23.06.1931.
MV-5	Ytri-Torfustaðir	Stór steinn með fornum ristum, svokallaður "Torfusteinn", sem stendur á gamla bæjarstæðinu ofanvert við núverandi bæjarstæði. Skjal undirritað af KE 07.03.1966. Þinglýst 24.03.1966.
MV-6	Borg	Borgarvirki. Sbr. Árb. 1880-1881: 101-103; Bruun 1928: 108-113 (með myndum). Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 22.06.1931.
MV-7	Síða	"Ingimundarrústir", er svo heita; þær eru norðan undir Ingimundarhól, en hann stendur einstakur í nesi því, er verður milli Víðidalsár og Faxalækjar. Sbr. Árb. 1901: 26. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 22.06.1931.
MV-8	Klömbrur	Forn rúst þar er heitir "í Ormsstöðum", uppi á Ormsdal. Sbr. Árb. 1895: 2. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 22.06.1931.

Friðlýst hús

Eftirfarandi hús í sveitarfélaginu eru friðlýst og um þau gilda lög um menningarminjar nr. 80/2012.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
MV-9	Stóra-Ásgeirsá	Gamlar traðir upp frá bænum. Rafstöf, stöðvarhús, túrbína og rafall í árgilinu sunnanvið bæinn, ásamt stíflu ofar í ánni og vatnspípu á milli. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 22.06.1931.
MV-10	Riis-hús, Borðeyri	Byggingarár: 1862. Hönnuður: Talinn vera Pétur Eggerts smiður og kaupmaður. Friðað af menntamálaráðherra 25. janúar 2000. Friðun tekur til ytra borðs.
MV-11	Staðarkirkja	Byggingarár: 1886. Hönnuður: Sigurður Sigurðsson snikkari frá Kleifum. Friðuð 1. janúar 1990.
MV-12	Staðarbakkakirkja	Byggingarár: 1890. Hönnuður: Halldór Bjarnason bóndi og kirkjusmiður frá Litlugröf í Borgarhreppi. Friðuð 1. janúar 1990.
MV-13	Vesturhópshólakirkja	Byggingarár: 1877–1878. Hönnuður: Sigurður Helgason forsmiður frá Auðólfstöðum. Friðuð 1. janúar 1990.
MV-14	Víðidalstungukirkja	Byggingarár: 1889. Hönnuður: Halldór Bjarnason bóndi og kirkjusmiður frá Litlugröf í Borgarhreppi. Friðuð 1. janúar 1990.
MV-15	Klambrar, Vesturhópi	Byggingarár: Líklega á árunum frá 1880 til 1885. Hönnuður: Óþekktur. Sett á fornleifaskrá 7. janúar 1982. Fært á lista yfir friðuð hús á fundi Húsafriðunarnefndar 15. júlí 2011.
MV-16	Stofa frá Svínavatni	Byggðasafni Húnavetninga og Strandamanna á Reykjum í Austur-Húnavatnssýslu. Byggingarár: Um 1830. Hönnuður: Ókunnur. Stofan var tekin niður 1965 og sett upp í safninu 1966. Friðuð 1. janúar 1990.
MV-17	Breiðabólstaðarkirkja	Húnaþing vestra. Byggingarár: 1892 –1893. Hönnuður: Vilhjálmur Halldórsson forsmiður. Friðuð 1. janúar 1990.

Friðuð hús

Samkvæmt 1. mgr. 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 teljast öll hús og mannvirki sem verða orðin 100 ára eða eldri friðuð frá og með 1. janúar 2013. Í viðauka 1 eru listuð þau hús sem verða orðin 100 ára innan aðalskipulagstímabilsins þ.e. fyrir árslok 2026.

Borðeyri. Ljós m. Í.B.Á.

3.3.6 Hverfisverndarsvæði

Svæði þar sem sveitarstjórn hefur sett ákvæði um hverfisvernd til að vernda sérkenni eldri byggðar eða annarra menningarsögulegra minja, náttúruminjar, landslag eða gróður vegna sögulegs, náttúrulegs eða menningarlegs gildis, án þess að um friðun sé að ræða samkvæmt öðrum lögum. (gr. 6.3.i. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja m.a. til styrktar menningar-tengdri ferðapjónustu.

LEIÐIR:

- Markvisst verði náttúra og þjóðminjar vernduð með skilgreiningu hverfisverndarsvæða.
- Lagt til að gerðar verði sérstakar verndar- og kynningaráætlanir um menningarminjar við Arnarvatn-Réttarvatn (gangna-, samgöngu- og útilegumannaminjar).

Í aðalskipulagi Húnaþings vestra er skilgreind hverfisvernd annars vegar vegna náttúruminja og hins vegar vegna búsetuminja. Eftirfarandi svæði eru skilgreind sem hverfisvernduð svæði vegna náttúruminja:

Nr.	Heiti	Lýsing
HV-1	Hálendið ofan heimalanda og afréttargirðingu	Hverfisverndarsvæði á hálendinu. Náttúruverndarsvæðin ná yfir mikilvægustu og merkustu náttúruminjar hálendisins. Innan þessa svæðis er Arnarvatnsheiði, sem er ásamt Tvídægru á náttúruminjaskrá og er það svæði afmarkað sérstaklega. Almenn verndarsvæðin fela í sér alhliða verndargildi sem tekur til náttúruminja, þjóðminja og mikilvægustu lindasvæða. Ennfremur svæði með mikið útivistargildi, þ.á m. jaðarsvæði að byggð. Gerð verði verndaráætlun fyrir svæðið. Stærð svæðis er um 83900 ha.
HV-2	Svæði neðan hálendismarka	Svæðið tekur til húnvetnsku heiðanna ofan byggðar frá Hrútafjarðarhálsi að Tungum Svæðið er mjög vel gróið með samfelldu votlendi og er mikilvægt aðrennslissvæði fyrir laxveiðiárnar í Húnaþingi vestra. Svæðið er því eitt af mikilvægustu náttúruauðlindum sveitarfélagsins og er hverfisverndin sett til að standa vörð um hana. Stærð svæðis er um 39400 ha.
HV-3	Hvítserkur	Hvítserkur er hverfisverndaður þar til hann verður friðlýstur.

Hverfisverndarákvæði um svæði HV-1 og HV-2: Mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki og þess jafnan gætt að hún leiði til eins lítillar röskunar og kostur er. Umferð vélknúinna ökutækja er leyfileg eftir þeim vegum sem skipulagið skilgreinir. Um svæðið liggja göngu- og reiðleiðir sem eru skilgreindar í skipulaginu. Ekki er gert ráð fyrir að hefðbundin landbúnaðarnýting breytist við verndina.

Hverfisverndarákvæði um svæði HV-3: Óheimilt er að vinna náttúruspjöll, svo sem skemma gróður, trufla dýralíf að óþörfu og hrófla við jarðmyndunum. Skyld er öllum að ganga snyrtilega um hið hverfisverndaða svæði. Sveitarstjórn í samráði við landeigendur getur sett frekari reglur um hverfisverndað svæði síðar.

Hverfisvernd vegna fornleifa

Auk friðlýstra fornleifa er fjöldi annarra fornminja á svæðinu.

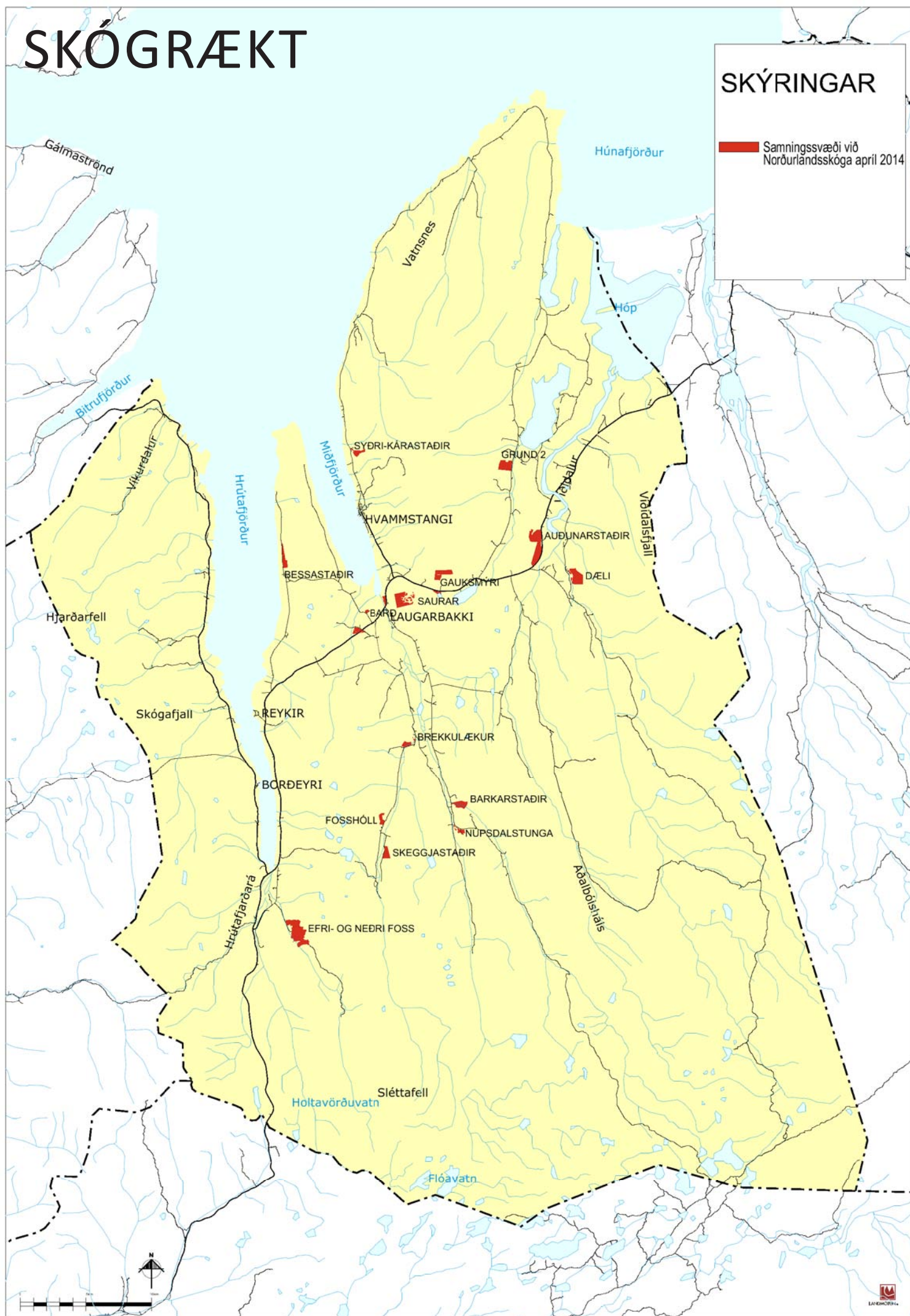
Ákvæði hverfisverndar eru þessi:

- Deiliskráning fornleifa skal fara fram áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfisskyldar framkvæmdir.
- Halda skal byggingaframkvæmdum í lágmarki og þess gætt að þær leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.
- Fylgjast þarf vel með skógrækt sem er í námunda við fornleifar og gæta þess að skógrækt fari aldrei nær minjum en 20 m. Einnig ber að forðast skógrækt í gömlum túnum þó að fornleifar séu ekki sýnilegar á yfirborði.
- Hefðbundin landbúnaðarnýttjar geta haldist eins og verið hefur.
- Stefnt er að því að settar verði verndar- og umgengnisreglur um hverfisverndaða svæðið sem tryggi varðveislu þess sem minja- og útivistarsvæði.
- Hverfisvernduðu svæðin verða merkt og fræðslufni um þau komið á framfæri.
- Að öðru leyti gilda ákvæði laga um menningarminjar nr. 80/2012 varðandi þjóðminjar.

SKÓGRÆKT

SKÝRINGAR

Samningssvæði við Norðurlandsskóga apríl 2014

Minjastaðir og svæði

Eftirfarandi minjar á hálendi Húnaþings vestra eru skilgreindar sem hverfisverndarsvæði og flokkaðar sem búsetuminjar, miðstöðvar gangnamanna, samgönguleiðir, útilegumannaminjar og aðrar minjar eru:

Nr.	Heiti	Lýsing og hverfisverndarákvæði
HV-4	Staðarsel	Búsetuminjar
HV-5	Gilsbakki	Búsetuminjar
HV-6	Arnarvatn stóra.	Miðstöð gangnamanna
HV-7	Réttarvatn á mótum Aðalbólshéiðar og Víðidalstunguheiðar.	Miðstöð gangnamanna
HV-8	Sæluhús við Arnarvatn stóra	Samgönguleiðir
HV-9	Skagfirðingavegur	Samgönguleiðir
HV-10	Við Arnarvatn stóra	Útilegumannaminjar (sbr. Grettissaga)
HV-11	Hrúfjarðardalur	Þjóðsögur og tröll
HV-12	Á Víðidalstunguheiði	Þar sem Hellismenn voru vegnir

Hverfisverndarákvæði:

- Hefðbundin landbúnaðarnytjar geta haldist eins og verið hefur.
- Halda skal byggingaframskiptum í lágmarki og þess gætt að þær leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.
- Stefnt er að því að settar verði verndar- og umgengisreglur um hverfisverndaða svæðið sem tryggja varðveislu þess sem náttúruverndar- og útivistarsvæði.
- Almenn er reiknað með að gönguleiðir séu einungis merktar með staurum eða vörðum. Yfir læki og votlendi er reiknað með einföldum trébrúm og yfir girðingar verða settar príflur.

3.3.7 Skógræktar- og landgræðslusvæði

Svæði fyrir skógrækt og landgræðslu, svo sem nytjaskógrækt, fjölnytjaskógrækt, landbótaskógrækt, skjólbelti, landgræðsluskógrækt, skipulagða landgræðslu og aðra uppgræðslu. (gr. 6.2.r. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að vinna að endurheimt landgæða á landbúnaðarsvæðum. Beita skal beitarstýringu samhliða uppgræðslu ógróinna og vangróinna svæða sem og gróðurbótum með skógrækt og skjólbeltarækt eftir því sem við á.

LEIÐIR

- Landgræðslu- og skógræktaráætlanir skulu vera í samræmi við skipulagsáætlanir og taka mið af þeim verndarákvæðum sem þar eru sett fram, s.s. vegna hverfisverndar, svæða á náttúruverndarskrá, friðlýstra svæða skv. náttúruverndarlögum og friðlýstra fornminja.
- Taka skal tillit til jarðmyndana og vistkerfa sem njóta verndar skv. 37. náttúruverndarlaga. Hafa skal í huga kennileiti í landslagi og jarðmyndunum verði ekki spillt.
- Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar áður en farið er í skógrækt eða landgræðslu á þeim svæðum sem kveðið er á um í náttúruverndarlögum.
- Leitast skal við að nýta óræktað land til skógræktar.
- Stefnt að skógrækt geti farið fram á svæðum sem eru ekki gott landbúnaðarland og hafi ekki verndargildi.
- Tekið sé tillit til helgunarsvæðis grunnkerfa.

Skipulagsáætlunin gerir ráð fyrir að skógrækt í tengslum við Norðurlandsskógaverkefnið verði ný atvinnugrein á hefðbundnum landbúnaðarsvæðum. Skógræktar- og landgræðslusvæði eru afmörkuð sérstaklega á skipulagsuppdætti.

Skógræktaráætlanir fyrir einstakar jarðir verða unnar samkvæmt þeim kröfum sem Norðurlandsskógaverkefnið gerir á hverjum tíma og við gerð skógræktaráætlana fyrir einstakar jarðir skal leitast við að tryggja fjölbreytni trjátægunda og að tillit sé tekið til sem flestra umhverfisþátta. Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr.106/2000 skal tilkynna um skógræktaráætlanir sem taka yfir 200 ha eða meira á hverju býli til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar matskyldu framkvæmdanna, sbr. einnig 3. viðauka laganna sem og landgræðsluáætlanir á verndarsvæðum. Landgræðslu- og skógræktaráætlanir eru framkvæmdaleyfisskyldar ef þær eru háðar ákvæðum laga um mat á umhverfisáhrifum um tilkynningarskyldar framkvæmdir. Sveitarstjórn veitir framkvæmdaleyfi skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga.

Norðurlandsskógar hafa á síðustu árum sent sveitarstjórn Húnaþings vestra útlínur skógræktarsvæða þar sem sveitarstjórn getur gert athugasemdir. Á grundvelli nákvæmrar vettvangsskoðunar og skoðunar á fyrirbyggjandi gögnum um forn- og náttúruminjar er síðan unnin skógræktaráætlun í samráði við skógarbónda og getur því sveitarstjórn gert athugasemdir við fyrirhuguð samningsvæði. Á skipulagsuppdætti eru sýnd til skýringar þau svæði innan jarða sem eru með samning við Norðurlandsskóga í apríl 2014. Skógræktaráætlanir fyrir einstakar jarðir verða unnar samkvæmt þeim kröfum sem Norðurlandsskógaverkefnið gerir á hverjum tíma. Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr.106/2000 skal tilkynna um skógræktaráætlanir sem taka yfir 200 ha eða meira á hverju býli til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar matskyldu framkvæmdar. Matskyldar framkvæmdir eru háðar framkvæmdarleyfi sveitarstjórnar.

Um skógrækt og landgræðslu á landbúnaðarsvæðum gilda að öðru leyti sérgreind markmið.

Stefnt er að því að vinna að endurheimt landgæða á landbúnaðarsvæðum. Beita skal beitarstýringu samhliða uppgræðslu ógróinna og vangróinna svæða sem og gróðurbótum með skógrækt og skjólbeltarækt eftir því sem við á.

Landgræðslu- og skógræktaráætlanir skulu vera í samræmi við skipulagsáætlanir og taka mið af þeim verndarákvæðum sem þar eru sett fram, s.s. vegna hverfisverndar, svæða á náttúruminjaskrá, friðlýstra svæða skv. náttúruverndarlögum og friðlýstra fornminja skv. þjóðminjalögum.

Taka skal tillit til þekktra fornminja, sbr. einnig kafla 4.2.2. Skógrækt skal ekki fara nær friðlýstum fornminjum en 100 m og öðrum merkum minjum en 15 m.

Taka skal tillit til jarðmyndana og vistkerfa sem njóta verndar skv. 37. gr. náttúruverndarlaga. Hafa skal í huga að kennileitum í landslagi og jarðmyndunum verði ekki spillt.

Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar áður en farið er í skógrækt eða landgræðslu á þeim svæðum sem kveðið er á um í náttúruverndarlögum.

Eftirtaldar jarðir voru samningsbundnar Norðurlandsskógum í apríl 2014.

Nr.	Heiti	Stærð (ha skv. samningum)
SL-1	Barð	31,5
SL-2	Bessastaðir	32
SL-3	Fosshóll	21
SL-4	Gauksmýri	85
SL-5	Auðunnarstaðir	152,9
SL-6	Dæli	92
SL-7	S-Kárastaðir	28,4
SL-8	Saurar	113,3
SL-9	Barkarstaðir	46,8
SL-10	Núpsdalstunga	19,4
SL-11	Efri og neðri Foss	185,8
SL-12	Brekkulækur	26,3
SL-13	Grund 2	70,4
SL-14	Skeggjastaðir	34,8

3.3.8 Náttúruvá

Svæði þar sem hættu er talin stafa af náttúruhamförum, svo sem snjóflóðum, skriðuföllum, sjávarflóðum, vatnsflóðum, jarðskjálftum, eldvirkni eða veðurfari (ofviðri). (gr. 6.3.a. í skipulagsreglugerð Nr.90/2013)

MARKMIÐ:

Þess verði gætt að byggð verði ekki skipulögð á hættusvæðum.

LEIÐIR:

- Spornað verði við landbroti af völdum sjávargangs.
- Hættusvæði vegna ofanflóða verði kortlögð enn frekar

Flóðasvæði

Ágangur af völdum sjávar er einkum á svæðum sem standa lágt við sjó. Flóðasvæði er við Miðfjarðará en áin hefur flætt yfir bakka sína fjórum sinnum á síðustu 100 árum. Við framkvæmdir við Miðfjarðará þarf að meta mögulega flóðahættu m.t.t. hæðarsetningar á framkvæmdasvæði og þörf fyrir grjótvörn.

Ofanflóð

Lítill sem enginn hættu er á ofanflóðum í þéttbýlinu á Hvammstanga og Laugarbakka (Veðurstofa Íslands, 2006).

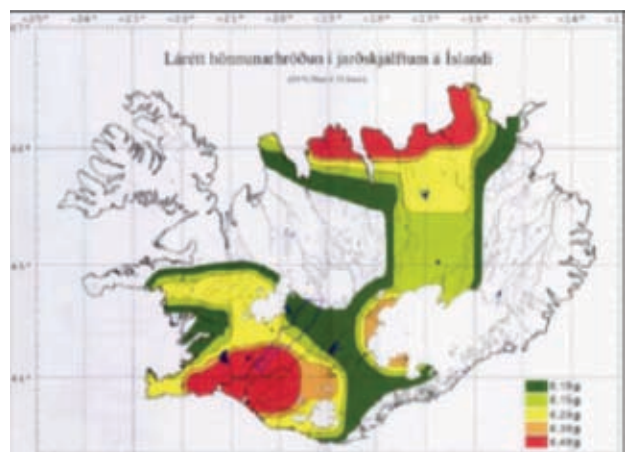
Ekki hefur verið gerð heildstæð úttekt á hættu vegna ofanflóða í Húnaþingi vestra. Svæðið er utan jarðskjálfta- og eldgosasvæða og settur er því fyrirvari um gerð staðbundins hættumats, samkvæmt lögum um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum (nr. 49/1997) og reglugerð um hættumat vegna ofanflóða, flokkun og nýtingu hættusvæða og gerð staðbundins hættumats (nr. 495/2007). Við vinnslu nýs deiliskipulags og við útgáfu byggingar- og framkvæmdaleyfi þarf að meta hvort þörf sé á staðbundnu hættumati.

Jarðskjálftasvæði

Skjálftasvæðum Íslands hefur verið skipt niður í fimm hönnunarhröðunarsvæði þar sem taldar eru 10% líkur á jarðskjálfta af ákveðinni stærðargráðu á 50 ára tímabili. Húnaþing vestra er utan þessara skjálftasvæða.

Sjávarflóð

Talsvert öldulag er við ströndina og gera má ráð fyrir hækkandi sjávarstöðu á næstu árum vegna hlýnandi veðurfars jarðar og jarðlagahalla sem stöðugt dregur landið niður fyrir sjávarmál. Samkvæmt skýrslu Hafnarmálastofnunar ríkisins frá 1983 lækkar landið um 4–5 mm á ári eða alls 40–50 cm á öld. Samhliða hækkandi sjávarstöðu eykst landbrot og æskilegt er að verja þau svæði sem verðmætust eru. Samkvæmt opinberum gögnum er spáð hækkandi sjávarstöðu. Sé miðað við hækkun meðalhita +2°C næstu 100 ár er spáð 0,4 m hækkun en allt að 0,9 m hækki meðalhiti um +6 °C.

Aðrar náttúruhamfarir

Ekki er talin sérstök hættu á öðrum náttúruhamförum en áður er getið.

3.4 SAMGÖNGUR OG GRUNNKERFI

3.4.1 Vegir

Vegir, götur, helstu göngu-, reið- og hjólastígar og tengd mannvirki og helgunarsvæði þeirra, svo sem stofn- og tengibrautir í þéttbýli og stofn- og tengivegi utan þéttbýlis. (gr. 6.2.m. í skipulagsreglugerð Nr.90/2013)

MARKMID:

Leitað verði hagkvæmstu lausna í vegagerð og stuðlað að umferðar- og rekstraröryggi og samtengingu byggðar

LEIÐIR:

- Stuðlað verði að bættum samgöngum innan sveitarfélags og við nágrennabyggðalög.
- Skoðaður verði möguleiki á þverun Hrótafjarðar við Reykjatanga og á færslu þjóðvegur á Holtavörðuheidi.

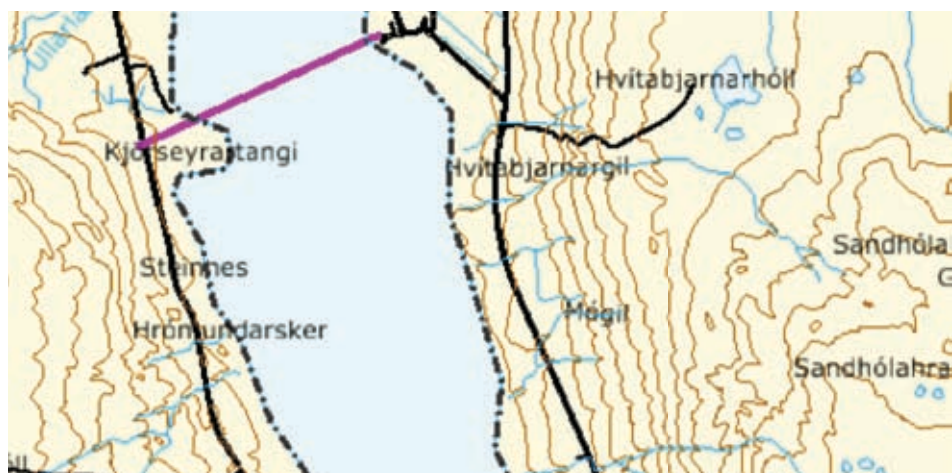
Stærð	Gildi	Tilvísun
Veghelgunarsvæði stofnvega	30 m til beggja hliða frá miðlínu	Vegalög
Veghelgunarsvæði tengivega	15 m til beggja hliða frá miðlínu	Vegalög
Veghelgunarsvæði gatnamóta	Beinar línur milli punkta á miðlínu vega 40 m frá skurðpunkti*	Vegalög
Mesta hljóðstig utan við húsvegg á jarðhæð og utan við opnanlega glugga	35-55 db**	Reglugerð nr. 933/1999 og 1000/2005**

Stofnvegir

Á skipulagsuppdráttum er auðkennt núverandi stofnvegakerfi og fyrirhugaðar breytingar á stofnvegum til loka skipulagstímabilsins skv. langtímaáætlun í vegamálum 2011-2022 og tillögum sveitarstjórnar. Vegasamgöngur og tenging við nágrennabyggðalög og til annarra landshluta er nokkuð góð í Húnaþingi vestra. Hringvegurinn sem liggur í gegnum sveitarfélagið er ásamt vegi að Hvammstanga og Innstrandavegur frá hringvegi að sveitarfélagsmörkum skilgreindir sem stofnvegur.

Lýsing vegakerfisins í áætluninni er samkvæmt flokkunarkerfi Vegagerðarinnar í stofnvegi og tengivegi. Aðrir vegir s.s. að einstökum bæjum eru einungis sýndir til skýringar. Í svæðisbundinni byggðááætlun fyrir Húnaþing vestra er lagt til að áherslur í úrbótum á tengivegum ættu að beinast að bættu yfirborðsefni og legu vega m.t.t. snjósöfnunar.

Sveitarstjórn leggur til að skoðaður verði möguleiki á þverun Hrótafjarðar við Reykjatanga og færslu þjóðvegur á Holtavörðuheidi. Þar sem þær framkvæmdir eru ekki í langtímaáætlun í vegamálum 2011-2022 þá eru þær veglínur ekki sýndar á sveitarfélagsuppdrætti.

Skýringarmynd. Hugmynd að þverun Hrótafjarðar

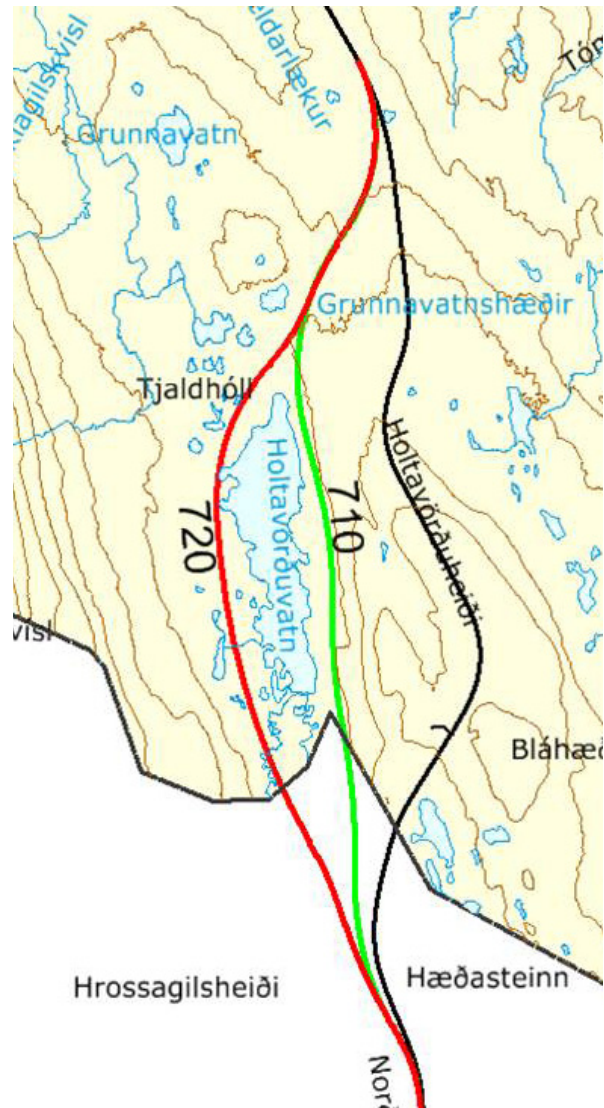
Eftirfarandi stofnvegir eru í sveitarfélaginu:

Vegnr.	Heiti	Lýsing
1	Hringvegur	Hringvegurinn sem liggur í gegnum sveitarfélagið frá sveitarfélagsmörkum á Holtavörðuheidi að Gljúfurá.
72	Hvammstangavegur	Af Hringvegi hjá Stóra-Ósi, að Eyrarlandi á Hvammstanga.
68	Innstrandavegur	Af Hringvegi vestan Hrutafjarðarár út með Hrutafirði yfir að sveitarfélagsmörkum á Stikluhálsi

Tengivegir

Eftirfarandi tengivegir eru í sveitarfélaginu:

Vegnr.	Heiti	Lýsing
59	Laxárdalsvegur	Af Innstrandarvegi norðan Borðeyrar að sveitarfélagsmörkum á Laxárdalsheiði.
702	Heggstaðavegur	Heggstaðanesvegur: Af Hringvegi í Hrutafirði nálægt Laugarstapa, um Mýrar, Bessastaði og Barð, á Hringveg utan við Melstað.
704	Af Hringvegi austast á Hrutafjarðarhálsi, fram Miðfjörð vestan Miðfjarðarár, um brú á Núpsá hjá Haugi, út Miðfjörð að austan, á Hringveg hjá Laugarbakka.	Miðfjarðarvegur
711	Vatnsnesvegur	Frá Grundartúni á Hvammstanga, út Vatnsnes, um Hindisvík, yfir Þórsá, suður Vesturhóp á Hringveg hjá Vatnshorni.
713	Hvítserksvegur	Af Vatnsnesvegi að bílastæði við Hvítserk.
714	Fitjavegur	Af Hringvegi á mótis við Stórhól, suður Fitjárdal, um Ásland, yfir Miðfjarðarháls, á Miðfjarðarveg sunnan við brú á Urriðaa.
715	Víðidalsvegur	Af Hringvegi hjá Deildarhóli, um Víðidalstungu, yfir brú á Víðidalsá hjá Hvarfi, út austan Víðidalsár, á Hringveg vestan Lækjamóta.

Skýringarmynd. Hugmyndir Vegagerðarinnar um færslu þjóðveggar á Holtavörðuheidi

Aðrir vegir

Eftirfarandi vegir eru landsvegir í Húnaþingi vestra:

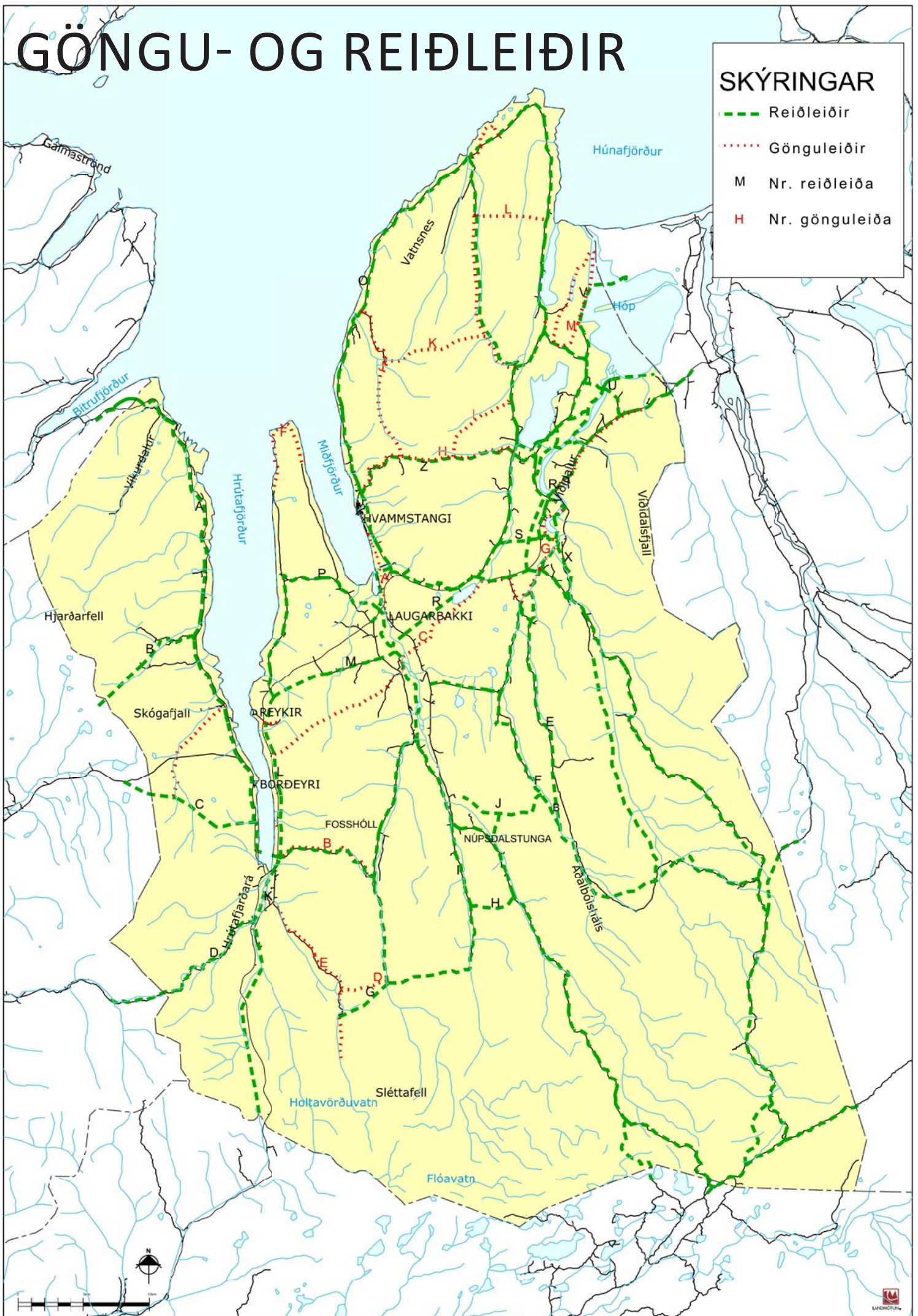
Vegnr.	Heiti	Lýsing
578	Arnarvatnsvegur	Frá Núpsdalstunguvegi, meðfram Austurá, um Aðalbólshæði, vestan Arnarvatns stóra að sveitarfélagsmörkum sunnan við Sesseljuvík.
F586	Haukadalsskarðsvegur	Frá Hringvegi hjá Ormsárbrú að sveitarfélagsmörkum við Haukadalsskarð.

GÖNGU- OG REIÐLEIÐIR

SKÝRINGAR

- Reiðleiðir
- Gönguleiðir
- M Nr. reiðleiða
- H Nr. gönguleiða

3.4.2 Göngu- og/eða hjólaleiðir

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að almennri útivist í Húnaþingi vestra og stutt við uppbyggingu ferðapjónustu á svæðinu.

LEIÐIR:

Halda skal áfram merkingu gönguleiða í samstarfi við áhugamannafélög og aðila í ferðapjónustu.

Á skipulagsupprætti eru eingöngu sýndar megin gönguleiðir. Gönguleiðir, gamlar og nýjar, eru mikilvægar fyrir almenning og ferðapjónustu á svæðinu. Vegna þess hve heiðarnar eru erfiðar yfirferðar er gert ráð fyrir að gönguleiðir þar fylgi reiðleiðum og vegum sem áður eru nefndir. Þá gildir sú almenna regla að flestar reiðleiðir nýtast jafnframt sem gönguleiðir og vísast í textann um reiðleiðirnar hér að framan. Á vegum ferðapjónustuaðila eru skipulagðar gönguferðir frá Miðfirði og er helsti áningarstaður göngufólks Lónaborg á Arnarvatnsheiði.

Athugi er vakin á því að þar sem æðarvarp er stundað skv. þinglýstu leyfi frá sýslumanni t.d. á Heggstaðanesi, þá er umferð takmörkuð yfir varptímann.

Eftirfarandi gönguleiðir eru sýndar á skipulagsupprættinum:

Gönguleið	Lýsing
A	Ný gönguleið frá Hvammstanga eftir hitaveitulögn, með göng undir þjóðveg og eftir gamla þjóðveginum að Laugarbakka.
B	Yfir Hrutafjarðarháls frá Brandgili um Hólmavatn að Húki í Vesturárdal.
C	Gamla þjóðleiðin yfir Hrutafjarðarháls frá Reykjum um Grensvatn að Staðarbakka og áfram að Miðfjarðarvatni.
D	Frá Bálkastöðum um Fosssel að Lækjarbæ.
E	Frá Fosseli að Hveraborg við Síká.
F	Frá Heggstöðum um Heggstaðanes að Bálkastöðum. (ath takmörkun á varptíma).
G	Frá Hrisum meðfram Fitjá og Víðidalsá að Lækjamóti og þaðan meðfram þjóðvegi 1 til austurs.
H	Frá Hvammstanga um Heydal að Breiðabólstað.
I	Frá Heydal um Ormsdal að Harastöðum.
J	Um Hlíðardal að Sauða.
K	Frá Sauða um Háheiði og að Heiðarbæ (þaðan eftir reiðleið að Katadal eða Efri –þverá).
L	Frá Katadal um Hellnafell og Ósafell að Ósum.
M	Hringleið í Vesturhópi um Sigríðarstaði og Óskot.

3.4.3 Reiðleiðir

MARKMIÐ:

Megin reiðleiðir verði greiðfærar og malarbornar þar sem þess gerist þörf. Þess verði gætt að umferð hestamanna valdi sem minnstum spjöllum á gróðurlendi og sögu- og náttúruminjum.

LEIÐIR:

- Reiðleiðir verði færðar frá þjóðvegum þar sem því verður við komið.
- Byggt verði upp skilvirkt reiðstígakerfi í samvinnu við Vegagerðina og hestamannafélög.

Meginreiðstígar tengja saman byggð og heiðalönd, en eru jafnframt reiðleiðir milli byggða innan héraðsins. Margar þessara leiða eru mikið notaðar, bæði í atvinnuskyni og til almennrar útivistar. Nýjar reiðleiðir hafa verið skilgreindar í samvinnu við landeigendur, Hestamannafélagið þyt, Vegagerðina og aðra hagsmunaaðila. Auk meginreiðstíga eru ýmsar aðrar reiðleiðir sem eru einungis sýndar til leiðbeiningar á skipulagsupprætti. Margar þessara leiða eru einungis færar hluta úr ári og sum staðar þarf að hafa samráð við landeigendur um notkun þeirra. Ósamræmi er við Borgarbyggð og Húnavatnshrepp um hvaða grunnkerfi eru á sveitarfélagsmörkum. Í aðalskipulagi Húnaþing vestra er vegur þar sem í aðalskipulagi Borgarbyggðar er reiðleið og í skipulagi Húnavatnshrepps er reiðleið og gönguleið. Mikilvægt er fyrir Húnaþing vestra að halda þessum leiðum sem vegum en einnig er leyfð eftir þeim umferð gangandi og ríðandi.

Stóðrétt í Þverárrétt. Ljósm. P.J.

Samkvæmt „Leiðbeiningum um gerð og uppbyggingu reiðvega“, sem unnar hafa verið í samvinnu Landssambands hestamannafélaga og Vegagerðarinnar, eru reiðleiðir flokkaðar í þrjá meginflokka eftir hlutverki þeirra:

Eftirfarandi reiðleiðir eru sýndar á skipulagsupprætti. Þær reiðleiðir sem eru merkar með * eru að hluta til eða á vegum:

Reiðleið	Lýsing
A	Leið meðfram Þjóðvegi í Hrutafirði, var ekki sýnd í eldra skipulagi.
B	Upp með Hólmavatnsá neðan við Sólheima - Hólmavatn á Hólmavatnsheiði - Bakkadalur - Prestbakki, var ekki sýnd í eldra skipulagi.
C	Laxárdalsheiði - Sölvamannagötur - Hrutafjörður hjá Valdasteinsstöðum, var ekki sýnd í eldra skipulagi.
D	Vegur yfir Haukadalskarð. Vörðuð leið sem var og er mikið farin af hestamönnum en er að hluta til vegslóði, var ekki sýnd í eldra skipulagi.
E	Kambshóll – Víðidalstunguheiðarvegur. Vegslóði.
F	Fremri-Fitjar - Mönguhóll. Reiðleið meðfram Fitjaá. Vegslóði (veiðivegur) er fram að Bjarnafossi.
G	Bálkastaðir – Efri-Núpur um Fossel – Vesturárdalur-Bálastaði um Fossel. Vegslóði fram undir Fossel en þaðan reiðgötur. Reiðleið var ekki sýnd í eldra skipulagi.
H	Lombervegur. Leið milli Núpsdals og Austurárdals.
I	Efri-Núpur – Haugur. Vegurinn meðfram Núpsá.*
J	Austurárdalur - Fitjárdalur. Að mestu í landi Barkarstaða.
K	Brandagil – Hrutatungurétt og þaðan fram með Hrutafjarðará fram fyrir Miklagil. Þaðan er tenging við leið yfir Holtavörðuheiði.
L	Brandagil – Reykir, austan Þjóðvegur.
M	Reykir – Staðarbakki. Gamli Þjóðvegurinn yfir Hrutafjarðarháls um Sveðjustaði og niður að Staðarbakka.*
N	Frá Staðarbakka meðfram Miðfjarðará að Huppahlíð.
O	Austan Hvammstangavegar norður fyrir Hvammstanga og þaðan um Vatnsnes meðfram Þjóðvegi.*
P	Heggsstaðanes. Þjóðvegurinn að öllu leyti nema farið er niður að Miðfjarðará hjá Söndum.*
Q	Miðfjarðará – Gauksmýri. Farið á landamerkjum Bergsstaða og Reykja.
R	Stórhóll – Gljúfurá. Farið meðfram Þjóðvegi 1 en þó utan vegsvæðis.
S	Víðidalsá (Auðunnarstaðir) – Sporður.
T	Sólbakki – Litla-Borg.
U	Refsteinsstaðir – Stóra-Borg.
V	Stóra-Borg - Vaðhvammur.
Y	Selvegur. Engjabrekka – Kattarrófa.
X	Brú yfir Fitja á Víðidalsá um Víðidalstungu. Farið um einstigi en ekki yfir brúna. Tengist leiðinni sem liggur með Víðidalsá.
Z	Hvammstangi um Heydal að Grund.
þ	Frá Katadal að Efri Þverá.

3.4.4 Grunnkerfi og helgunarsvæði

Stofnhluti grunnkerfa, svo sem vatnsveitu, hitaveitu, rafveitu, fjarskipta, fráveitu og helgunarsvæði þeirra, þegar það á við. (Sjá einnig gr. 6.2.p. í skipulagsreglugerð).

3.4.5 Vatnsveita

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að öll byggð í Húnaþingi vestra njóti nægjanlegs og góðs neysluvatns.

LEIÐIR:

Vatnsból verði afgirt og engar framkvæmdir sem gætu ógnað vatnsverndarsvæðum verði leyfðar á grannsvæðum eða fjarsvæðum þeirra.

Viðurkennd vatnsból eru á þeim bæjum þar sem er mjólkurframleiðsla. Áætlunin skilgreinir ekki verndarsvæði vatnsbóla einstakra jarða í dreifbýli. Minniháttar veitumannvirkjum s.s. dæli- eða tengistöðvum, allt að 100 m², að stærð má koma fyrir án sérmerkingar í aðalskipulagi enda þau í samræmi við deiliskipulag, grenndarkynningu eða fengið meðmæli Skipulagsstofnunar samkvæmt gildandi skipulagslögum.

3.4.6 Hitaveita

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að sem stærsti hluti byggðar í Húnaþings vestra njóti hitaveitu.

LEIÐIR:

Kannaðir verða möguleikar á að nýta jarðhita til upphitunar sem víðast í Húnaþingi vestra

Á sveitarfélagsuppdrætti er sýnd núverandi hitaveitulögn frá Laugarbakka að Hvammstanga og tengingar frá henni að aðliggjandi bæjum. Fyrirhugaðar hitaveitulagnir eru sýndar í öðrum lit og með fyrirvara um nákvæmari staðsetningu. Minniháttar veitumannvirkjum s.s. dæli- eða tengistöðvum, allt að 100 m², að stærð má koma fyrir án sérmerkingar sem hluta af framkvæmd. Hitaveitulagnir eru 110-200 mm með foreinangrun og ýmist stálpípur eða plast. Lagnirnar verða grafnar eða plægðar niður í allt að 100 cm dýpi. Við framkvæmdina verður yfirborðsefni lagt til hliðar og síðan komið fyrir aftur þannig að frágangur hafi ekki áhrif á umhverfið.

3.4.7 Fráveita

MARKMIÐ:

Að uppfylla kröfur gildandi laga og reglugerða á sem hagkvæmastan hátt og tryggja íbúum hreinlegt umhverfi og rekstraröryggi.

LEIÐIR:

Ljúka gagnaöflun um rotþróar- og holræsmál við frístundahús.

Í dreifbýli Húnaþings vestra hefur verið gert átak í fráveitumálum. Í gildi er samþykkt um fráveitur á þéttbýlisstöðum í Húnaþingi vestra; Hvammstanga, Laugarbakka og einnig fyrir Borðeyri og á Reykjaskóla í Hnútafirði, þar sem reknar eru fráveitur í eigu Húnaþings vestra. Fráveita Húnaþings vestra er B-hluta fyrirtæki í eigu sveitarfélagsins og eru allar lagnir fráveitunnar, útrásir, stofnræsi, götuholræsi, ofanvatnsræsi í götum og opnum svæðum og götufráræsi að fráræsum húseigna eign hennar. Sömuleiðis allur fráveitubúnaður, brunnar, niðurföll, hverfisrotþrær, dælustöðvar og hreinsistöðvar. Þá gildir samþykkt þessi um aðrar fráveitur í Húnaþingi vestra, svo sem rotþrær og siturlagnir, þar sem fráveita Húnaþings vestra nær ekki til. Samþykkt þessi tekur til leyfisveitinga, gerðar, staðsetningar, frágangs og hreinsunar rotþróa í Húnaþingi vestra.

Lokið er við að koma upp viðurkenndum rotþróum við nær öll lögbýli og skipulagðri tæmingaráætlun rotþróa. Í dreifbýlinu er um 265 rotþrær en áætlað er að það vanti um 25 og lagfæra þurfi um 30. Fyrir liggur samþykkt um fraáveitur frá í Húnaþingi vestra frá 24.júní 2013. Minniháttar veitumannvirkjum s.s. dæli- eða tengistöðvum, allt að 100 m², að stærð má koma fyrir án sérmerkingar í aðalskipulagi enda séu þau í samræmi við deiliskipulag, grenndarkynningu.

3.4.8 Rafveita

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að öll byggð njóti raftengingar á sem hagstæðasta verði.

LEIÐIR:

- Að þrífösun rafmagns verði komið á í dreifbýli.

Samkvæmt reglugerð 586/2004 skal tilgreina lágmarksfjarlægðir háspennulína til annarra mannvirkja sem og opinna svæða til sérstakra nota. Minniháttar veitumannvirkjum s.s. dæli- eða tengistöðvum, allt að 100 m², að stærð má koma fyrir án sérmerkingar í aðalskipulagi enda séu þau í samræmi við deiliskipulag, grenndarkynningu eða fengið meðmæli Skipulagsstofnunar samkvæmt gildandi skipulagslögum.

Sveitarfélagið fær raforku frá tengivirkjunum við Hrútatungu og Laxárvatn. Um sveitarfélagið liggja eftirtaldar meginflutningslínur sem sýndar eru á skipulagsupprætti

Heiti línu	Lýsing
Hrútatungulína 1	132 kV, um Holtavörðuheidi og tengivirki við Hrútatungu.
Laxárvatnslína 1	132 kV, frá tengivirki við Hrútatungu að Laxárvatni.
Glerškógalína 1	132 kV, frá tengivirki við Hrútatungu að Glerárskógum í Dölumþ

Ræktun hávaxinna plöntutegunda innan helgunarsvæðis er óæskileg og skal eftirfarandi regla gilda um fjarlægð trjáa frá háspennulínum. Fjarlægðin miðast við að hún sé hæð fullvaxinna trjáa sinnum 1,5. Reglugerðin vísar til íslenskra staðla sem ákvarða m.a. helgunarsvæði meðfram háspennulínum þar sem ekki er heimilt að reisa nein mannvirki á. Við framkvæmdir og við skipulag nýrra svæða skal gera ráð fyrir eftirfarandi. Helgunarsvæði (byggingarbann) háspennulína:

- 66 kV línur 25 m.
- 132 kV 35-45 m.
- 220 kV 65-85 m.

3.4.9 Fjarskipti

MARKMIÐ:

Áframhaldandi uppbyggingu fjarskipta í sveitarfélaginu sem stuðlar að aukinni þjónustu við íbúa og styrkir atvinnustarfsemi.

LEIÐIR:

Að fjölga farsímasendum í sveitarfélaginu.

Minniháttar veitumannvirkjum s.s. dæli- eða tengistöðvum, allt að 100 m², að stærð má koma fyrir án sérmerkingar í aðalskipulagi enda séu þau í samræmi við deiliskipulag, grenndarkynningu eða fengið meðmæli Skipulagsstofnunar samkvæmt gildandi skipulagslögum.

Skipulagsáætlunin sýnir helstu fjarskiptasenda vegna flugumsjónar, sjónvarps- og útvarpsenda.

Í Húnaþingi vestra eru eftirfarandi endurvarpsstöðvar sjónvarps og útvarps:

1. Á Hvítabjarnarhól
2. Við Víðihlíð
3. Á Hnausum

Fjarskiptahús Neyðarlínunnar er á Grenjadalsfelli sem er í landi Þóreyjarnúps.

Ljósleiðari Símans liggur í gegnum Húnaþingi vestra frá Laxárdalsheiði, sunnan við Laugarbakka og meðfram þjóðvegi nr. 1 að sveitarfélagsmörkum.

4. STEFNUMÖRKUN Í ÞÉTTBÝLI

Í Húnaþingi vestra eru skilgreind tvö þéttbýli, annars vegar Hvammstanga og hins vegar á Laugarbakka. Samkvæmt skipulagsreglugerð þá er þéttbýli skilgreint útfrá reiknireglunni um þyrpingu húsa þar sem búa a.m.k. 50 manns og fjarlægð milli húsa fari að jafnaði ekki yfir 200m. Á Hvammstanga eru um 550 íbúar og Laugarbakka um 50 íbúar.

4.1 BYGGÐ

4.1.1 Íbúðarbyggð

Svæði fyrir íbúðarhúsnæði og nærþjónustu sem því tengist, auk minniháttar atvinnustarfsemi sem samrýmist búsetu eftir því sem nánar er kveðið á um í stefnu skipulagsins (gr. 6.2.a. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Uppbygging íbúðarsvæða verði á hagkvæman hátt og nýti sem best þær grunnstoðir og þjónstuckerfi sem fyrir eru. Stuðlað verði að góðum tengslum við miðlæg þjónustu- og útivistarsvæði.

LEIÐIR:

- Komið verði til móts við mismunandi þarfir íbúa með fjölbreyttu framboði íbúða-gerða og lóða.
- Ný svæði fyrir íbúðarbyggð verði í góðum tengslum við núverandi íbúðarbyggð og lokið verði við að nýta auð svæði innan núverandi íbúðarbyggðar áður en uppbygging hefst á auðum svæðum.

Í þéttbýliskjörnunum Hvammstanga og Laugarbakka eru skilgreind svæði fyrir íbúðarbyggð sem eru u.þ.b. 50 ha að stærð. Á þeim íbúðarsvæðum er æskilegt að hafa eftirfarandi töflu um nýtingarhlutfall eftir húsagerðum til viðmiðunar þegar unnið er deiliskipulag eða það endurskoðað:

Húsagerðir	Íbúðir / ha	nýtingarhlutfall
Einbýlishús	10 – 15	0,2 - 0,4
Raðhús	15 – 25	0,4 - 0,6
Sambylishús (2-5 íbúðir)	25 – 35	0,6 - 0,8

Hvammstangi. Ljós. P.J.

Íbúapróun

Íbúum í Húnaþingi vestra hefur fækkað talsvert á liðnum árum og er Húnaþing vestra eitt þeirra sveitarfélaga sem glímt hefur við viðvarandi fólksfækkun, en íbúum hefur fækkað um 23% frá 1994 til ársins 2012. Samfélagsgerð hefur verið að breytast þar sem yngri aldurshópar hafa farið minnkandi á sama tíma og eldri aldurshópar hafa stækkað.

Íbúaspá

Framreikningar aðalskipulagsins byggja á stöðunni frá 2013 og þróun skv. tölum Hagstofunnar varðandi mannfjöldabróun. Mannfjöldaspá Hagstofunnar nær til ársins 2060 og er hún sett fram sem lágspá, miðspá og háspá. Þegar horft er til ársins 2024 þá gerir lágspáin ráð fyrir um 0,7% fjölgun, miðspáin 0,8 og háspáin fyrir 1% fjölgun. Í Aðalskipulagi Húnaþings vestra er gert ráð fyrir því að íbúum sveitarfélagsins fjölgi í samræmi við íbúaspá Hagstofunnar. Gangi sú spá eftir þá mun íbúum fjölga um 117-171 til ársins 2026

Aldursdreifing

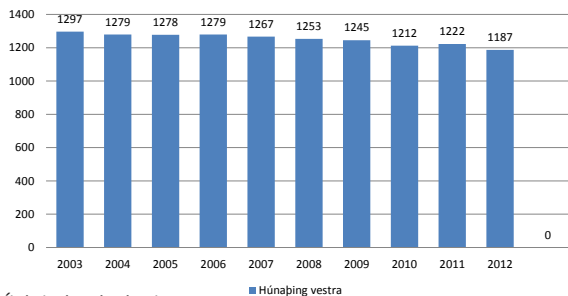
Á þremur myndum hér til hliðar má sjá aldersdreifinguna í sveitarfélaginu í heild sinni og svo á þéttbýlisstöðunum tveimur, Hvammstanga og Laugarbakka. Nokkuð stórt skarð má sjá á heildartölum í aldurshópunum 0-4 ára og 25-34 ára. Það sama má segja um Hvammstanga sem gefur til kynna að samfélagsgerðin er að breytast og samfélagið að eldast.

Íbúðapörf

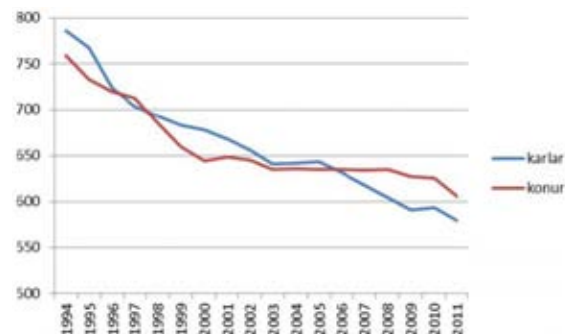
Miðað við gefnar forsendur íbúaspár sem gerir ráð fyrir 0,7-1 % fjölgun íbúa í sveitarfélaginu þá er þörf fyrir u.þ.b. 50-70 íbúðir út skipulagstímabilið.

Hvammstangi

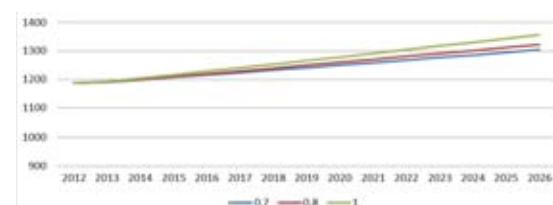
Á Hvammstanga er byggð nokkuð fastmótuð og er nægilegt framboð

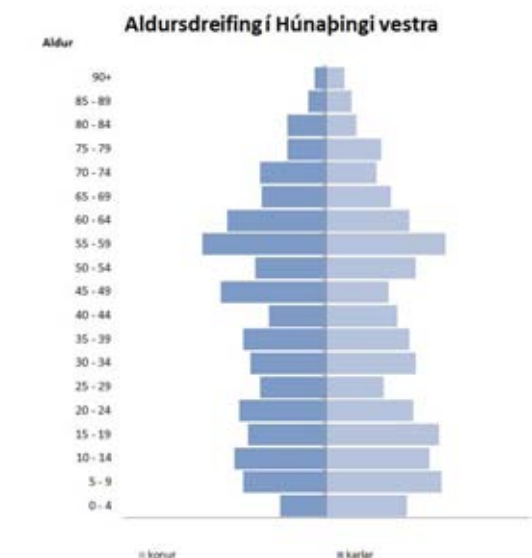
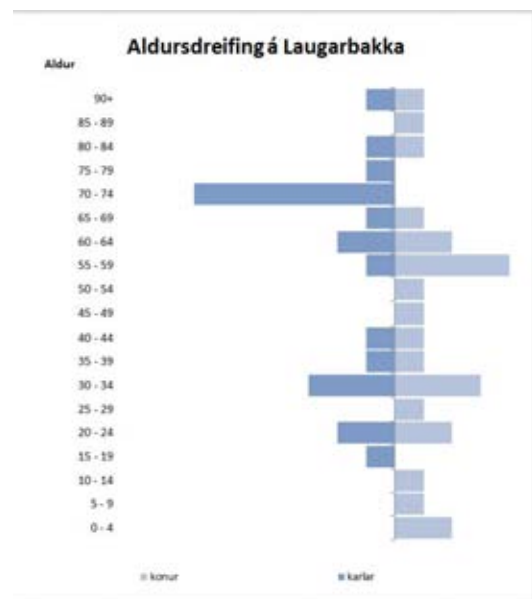
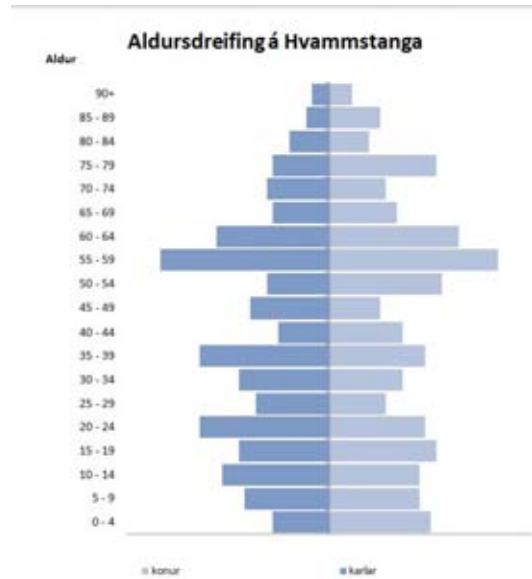
Íbúapróun í Húnaþingi vestra

Íbúapróun í Húnaþingi vestra skipt eftir kyni

Íbúaspá til 2026 fyrir Húnaþingi vestra

óbyggðra lóða innan núverandi byggðar. Samkvæmt deiliskipulagi fyrir svæðið austan Norðurbrautar eru óbyggðar 26 einbýlis- og raðhúsalóðir og 12-15 fjölbýlishúsa lóðir. Auk þess eru óbyggðar lóðir innan annarra íbúðarsvæða. Íbúðarsvæðum á Hvammstanga er skipt í eftirfarandi svæði;

Laugarbakki

Nr.	Heiti	Lýsing	Fjöldi lóða	Þéttleiki byggðar (lóðir/ha)
ÍB-1	Við Strandgötu, Spítalastíg, Klapparstíg, Húnabraut og Brekkugötu.	Elstu hús staðarins, þar af sjö sem voru byggð fyrir 1920. Þetta svæði er full byggt. Heildarstærð 2,3 ha og nýtingin 11,3 íbúðir /ha	26	0.08
ÍB-2	Svæði sunnan við Syðri-Hvammsá	Uppbygging við Garðaveg og Hvammstanga-braut fram til 1960 og frá 1960-1970 innan um eldri hús. Milli 1970-1980 var haldið áfram við sömu götur auk þess sem Höfðabraut bættist við. Heildarstærð 10,0 ha. og nýtingin 9,1 íbúðir /ha.	91	0.11
ÍB-3	Svæði austan Norðurbrautar og norðan Syðri-Hvammsár	Melavegur og Hlíðarvegur þar sem byrjað var að byggja rétt fyrir 1980. Þar hefur mest verið byggt á síðustu tveimur áratugum. Nú á svæðinu 54 einbýlishús, 1 parhús, 2 raðhús. Samtals um 67 íbúðir. Samkvæmt deiliskipulagi bætast við 8 einbýlishús og þrjú tveggjahæða fjölbýlishús með samtals 12-15 íbúðum. Nýtingarhlutfall einbýlishúsa 0,3-0,4 og fjölbýlishúsa 0,55.	90	0.10
ÍB-4	Svæði neðan Norðurbrautar Túnahverfi	Óbyggt hverfi þar er framtíðar íbúðarbyggingarsvæði fyrir Hvammstanga. Heildarstærð 6,4 ha og nýtingin 9,7 íbúðir /ha.	62	0.10
ÍB-5	Nestún	Á svæðinu er að finna íbúðir aldraðra og íbúðarhús. Heildarstærð 1,3 ha, þar af eru 16 óbyggðar lóðir.	28	0.02
ÍB-6	Við Eyri	Íbúðarsvæði með stórum lóðum. Heildarstærð 0,9 ha.	3	0.31
ÍB-7	Sunnan við Eyri	Íbúðarsvæði með stórum lóðum. Heildarstærð 5,2 ha. Nýtingarhlutfall 0,15. Fullbyggt	4	1.82
ÍB-8	Smábýli austan við Höfðabraut	Lóðirnar eru um 0,6 – 1.0 ha að stærð með nýtingarhlutfall 0,15 eða lægra.	5	0.88
ÍB-9	Austan Kirkjuvegur	Íbúðarsvæði fyrir 8 einbýlishús, 2 parhúsaíbúðir og 8 raðhúsaíbúðir 1 hæð. Heildarstærð 1,3 ha. Svæðið er óbyggt. Nýtingarhlutfall 0,25-0,32.	10	0.08

Núverandi íbúðarsvæði á Laugarbakka eru á tveimur aðskildum svæðum sitthvoru megin við Miðfjarðarveg. Á túnnum austan við Miðfjarðarveg miðsvæðis í byggðarkjarnanum er óbyggt svæði sem ekki hefur verið deiliskipulagt en gæti rúmað allt að 40 einbýlis og/eða raðhús.

Nr.	Heiti	Lýsing	Fjöldi lóða	Þéttleiki byggðar (lóðir/ha)
ÍB-1	Teiga-, Smára- og Reykjagrund.	Nyrst á svæðinu austan við Miðfjarðar-veg. Og elsta byggðin byggð fyrir 1980. Heildarstærð 2,6 ha og 7,3 íbúðir /ha	19	0,14
ÍB-2	Ár- og Gilsbakki.	Miðsvæðis, vestan við Miðfjarðar-veg. Heildarstærð 1,3 ha og 9,2 íbúðir/ha.	11	0,12
ÍB-3	Austan við Miðfjarðaveg	Austan við Miðfjarðarveg miðsvæðis í þéttbýlinu. Heildarstærð 4,0 ha og áætlaðar 10 íbúðir/ha	40	0,1

Laugarbakki. Ljósm. P.J.

Frístundabyggð

Svæði fyrir frístundahús og nærþjónustu sem þeim tengist, þ.m.t. orlofshús og varanlega staðsett hjólhýsi. Föst búseta er óheimil í frístundabyggðum. (gr. 6.2.h. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ

Sköpuð verði skilyrði fyrir frístundabyggð innan þéttbýlismarka m.a. í þeim tilgangi að nýta þá þjónustu sem fyrir er.

LEIÐIR:

Frístundahús verði í samræmi við deiliskipulag.

Frístundabyggð í næsta nágrenni við þéttbýlið er m.a. hugsuð sem mótvægi við að íbúðarhús í eldri hverfum verði nýtt sem frístundahús. Þarna skapast aðstaða t.d. fyrir brottflutta íbúa til að koma upp frístundahúsum í beinum tengslum við þéttbýlið.

Nr.	Heiti	Lýsing	Fjöldi lóða	Þéttleiki byggðar (lóðir/ha)
F1	Austan Kirkjuvegs	Frístundabyggð austan við Kirkjuveg. Hámarks nýtingarhlutfall 0,15. og 7 lóðir	7	0,8

Þau svæði sem flestar íbúðalóðir eru til ráðstöfunar.

Frístundabyggð austan við íbúðabyggðina.

4.2 AFBREYINGAR OG FERÐAMANNASVÆÐI

Svæði fyrir afþreyingu fyrir gesti og móttöku ferðafólks, þ.m.t. þjónustumiðstöðvar á hálendi og verndarsvæðum, varanleg tjald- og hjólhýsasvæði og skemmtigarðar. (gr. 6.2.i. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ

Að auka þjónustu og afþreyingu fyrir ferðamenn á svæðinu.

LEIÐIR

- Uppbygging ferðamannastaða og skilgreining verndarsvæða kalla á aukna þjónustu.
- Að leitað verði eftir nýjum tækifærum á sviði viðskiptatengdrar ferðþjónustu.
- Að fjölga gistinguöguleikum innan svæðisins.

Á Hvammstanga eru eftirfarandi afþreyingarsvæði fyrir ferðamenn.

Nr.	Heiti	Lýsing	Stærð, ha
AF-1	Kirkjuhvammur	Þrjú svæði fyrir tjaldsvæði, innan þeirra allra eru þjónustuhús.	2,5

Laugarbakka er tvö afþreyingarsvæði fyrir ferðamenn.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð, ha
AF-1	Tjaldsvæði	Tjaldsvæði á Laugarbakka.	1,05
AF-2	Grettisból	Menningar- og fræðslusetrið Grettisból við Laugarbakka.	2,16

4.2.1 Íþróttasvæði

Svæði fyrir landfreka íþróttaaðstöðu aðra en þá sem þjónar tilteknu hverfi, svo sem skeiðvelli og hesthúsabyggð, akstursíþróttasvæði, golfvelli og stærri íþróttamiðstöðvar. (gr. 6.2.j í skipulagsreglugerð 90/2013).

MARKMIÐ

Skapa aðstæður fyrir alla aldurshópa til heilsuræktar, íþróttar-, tómstundarstarfs og útivistar.

LEIÐIR

Að boðið verði upp á fjölbreytta aðstöðu til útivistar og íþróttaiðkunar í góðum tengslum við íbúðabyggð.

Á Hvammstanga eru eftirfarandi íþróttasvæði.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð, ha
Íþ-1	Hesthúsasvæði	Svæði fyrir hesthúsabyggð	5,7
Íþ-2	Skeiðvöllur	Skeiðvöllur og sýningarsvæði hestamanna	3,6
Íþ-3	Íþróttasvæði	Íþróttasvæði með ýmiskonar aðstöðu.	5,6
Íþ-4	Golfvöllur	Svæði fyrir golfvöll í Kirkjuhvammi á Hvammstanga	21,7

Á Laugarbakka eru eftirfarandi íþróttasvæði.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð, ha
Íþ-1	Íþróttasvæði	Íþróttasvæði við Laugarbakka	5,7

Frá Grettisbóli á Laugarbakka. Ljósmynd P.J.

4.2.2 Opin svæði

Svæði fyrir útivist, aðallega í tengslum við þéttbýli, með aðstöðu sem almennri útivist tilheyrir, svo sem stígum og áningarstöðum, auk þjónustu sem veitt er á forsendum útivistar. (gr. 6.2.l. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Aukin áhersla verði lögð á vistlegt umhverfi.

LEIÐIR:

Uppbygging opinna svæða með aukinni trjárækt til skjólmyndunar og fegrunar.

Á Hvammstanga:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð í ha
OP-1	Almenningsgarður	Opinn garður fyrir almenning	1,3
OP-2	Útivistarsvæði	Útivistarsvæði í tengslum við íbúðarsvæði fyrir ofan Hvammstangabraut	95
OP-3	Útivistarsvæði	Útivistarsvæði í tengslum við íbúðarsvæði fyrir neðan Hvammstangabraut	31

Á Laugarbakka:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð í ha
OP-1	Brekkurnar og bakkar Miðfjarðarar	Umhverfis þéttbýlið, brekkurnar ofan byggðar og meðfram Miðfjarðará.	42
OP-2	Útivistarsvæði	Svæði sunnan við borholu	2,0

Útivistarsvæði á Hvammstanga. Ljós. Í.B.Á.

4.2.3 Kirkjugarðar

Svæði fyrir kirkjugarða. (gr. 6.2.k. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ

Að tryggt verði grafartækt land við Kirkjuhvammskirkju.

LEIÐIR

Svæði fyrir kirkjugarð hefur verið stækkað til að uppfylla þörfina.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
K1	Kirkjugarður við Hvammskirkju	Afmörkunin sýnir lóð kirkjugarðsins við Hvammskirkju þar sem gert er ráð fyrir stækkunarmöguleika á honum til vesturs skv. deiliskipulagi.	0,5

4.3 ATVINNA

4.3.1 Verslun og þjónusta

Svæði þar sem gert er ráð fyrir verslun og þjónustu, þ.m.t. hótelum, gistiheimilum, gistiskálum, veitingahúsum og skemmtistöðum. (gr. 6.2.c. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Lögð er áhersla á gott framboð á verslunar- og þjónustulóðum.

LEIÐIR:

- Stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang.
- Við skipulag byggðar og hönnun bygginga verði þess gætt að starfsemi geti þróast og breyst og hús og svæði nýst til annarra nota en upphaflega var áætlað. Þannig sé stuðlað að sveigjanleika og lífvænleika byggðarinnar.

Á skipulagsupprætti fær verslunar- og þjónustusvæði gulan lit. Þar er fyrst og fremst gert ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi. Eftirfarandi svæði á Hvammstanga og Laugarbakka eru skilgreind sem verslunar- og þjónustusvæði Nýtingarhlutfall (NH) á verslunar- og þjónustusvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2-0,6:

Hús Sigurðar Pálmasonar. Ljós. Í.B.Á.

Hvammstangi

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
VP-1	Tanginn	Fullbyggt svæði á Tanganum fyrir verslun og ferðaþjónusta.	0,9
VP-2	Strandgata	Verslunarsvæði við Strandgötu, á svæðinu er ein byggð lóð. Svæðið er ekki fullbyggt með NH. 0,1-0,3.	0,21
VP-3	Verslun	Verslunarsvæði ein byggð lóð. Svæðið er ekki fullbyggt, NH 0,2-0,4.	0,06,
VP-4	Norðurbraut	Gistihús við Norðurbraut, ein byggð lóð. Svæðið er ekki fullbyggt, NH 0,2-0,4.	0,26
VP-5	Brekkugata	Verslanir austan og vestan Brekkugötu. Fullbyggt.	0,8,
VP-6	Hvammstangabraut	Svæði fyrir verslun og þjónustu. Fullbyggt.	0,16
VP-7	Verslunarsvæði	Veitinga- og bensínsala við Hvammstangabraut. Ein byggð lóð, ekki fullbyggt NH 0,2-0,4.	0,22,
VP-8	Brandsvöllur	Smáhýsi í Kirkjuhvammi fyrir 18 hús byggð hafa verið 9 hús.	1,0

Laugarbakki

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð í ha
VP-1	Verslunarsvæði	Svæði sunnan félagsheimilisins Ásbyrgis	0,56

4.3.2 Samfélagsþjónusta

Svæði fyrir stofnanir og fyrirtæki sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið, svo sem menntastofnanir, heilbrigðisstofnanir, menningarstofnanir, félagslegar stofnanir, trúarstofnanir og aðrar þjónustustofnanir ríkis, sveitarfélaga eða annarra aðila. (gr. 6.2.d. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Skólalóðir verði í góðum tengslum við íbúðahverfi og nýtist þannig sem útivistarsvæði. Félagsleg þjónusta verði sem mest miðsvæðis og aðgengileg öllum íbúum.

LEIÐIR:

Öruggar gönguleiðir og bætt aðgengi verði að þjónustustofnunum.

Nýtingarhlutfall á samfélagsþjónustusvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2-0,6.

Hvammstangi:

Eftirtalin svæði fyrir samfélagsþjónustu eru á Hvammstanga. Svigrúm er fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar sem falla að nýtingu svæðisins fyrir samfélagsþjónustu:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
S1	Félagsheimili	Svæði fyrir núverandi félagsheimili.	0,5
S2	Heilbrigðisstofnanareitur	Á svæðinu er heilsugæsla og Heilbrigðisstofnun Norðurlands vestra.	1,4
S3	Skólareitur	Grunnskóli Húnaþings vestra og Íþróttamiðstöð	2,1
S4	Kirkja	Á svæðinu er Hvammstangakirkja.	0,3
S5	Leikskóli	Á svæðinu er leikskóli	0,4
S6	Kirkjuhvammkirkja	Kirkja byggð 1882 og kirkjugarður.	0,01

Laugarbakki

Eftirtalin svæði fyrir samfélagsþjónustu eru á Laugarbakka:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
S1	Laugarbakkaskóli	Laugarbakkaskóli með íþróttahúsi og tveimur íbúðarhúsum.	10,1
S2	Ásbyrgi	Félagsheimili	0,5

Laugarbakkaskóli. Ljós. Í.B.Á.

4.3.3 Landbúnaðarsvæði

Svæði fyrir landbúnað og mannvirki sem tengjast búrekstrinum, með áherslu á búfænað, matvæla- og fódurframleiðslu. (gr. 6.2.q. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ

Gert er ráð fyrir að góð landbúnaðarsvæði verði nýtt áfram til landbúnaðar. Gert er ráð fyrir að landbúnaður verði áfram stundaður á bújörðum, með eðlilegum þróunarmöguleikum ýmissa atvinnugreina sem henta slíkum svæðum til rekstrar. Stöðu landbúnaðar sem atvinnugreinar þarf að styrkja og leita leiða til uppbyggingar ýmissa stoðgreina hans. Með því er stefnt að þróun hefðbundinna búgreina í sátt við umhverfi sitt.

LEIÐIR

- Stuðlað verði að aukinni lífrænni ræktun í hinum ýmsu greinum landbúnaðarins, bæði í hefðbundnum greinum svo og í nýjum búgreinum.
- Stuðlað verði að eflingu mjólkurframleiðslu á svæðinu.

Á Hvammstanga er ekkert landbúnaðarsvæði en á Laugarbakka er eitt, sem er hluti af aðliggjandi landbúnaðarsvæði í dreifbýlinu.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
L1	Reykir	Hefðbundið landbúnaðarsvæði.	17,9

Þverárrétt í Vesturhópi. Ljós. P.J.

4.3.4 Skógræktar- og landgræðslusvæði

Svæði fyrir skógrækt og landgræðslu, svo sem nytjaskógrækt, fjölnytjaskógrækt, landbótaskógrækt, skjólbelti, landgræðsluskógrækt, skipulagða landgræðslu og aðra uppgræðslu. (gr. 6.2.r. í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Stefnt að eflingu skógræktar á svæðinu til útivistar, skjóls og landbóta.

LEIÐIR

Jarðeigendur verði hvattir til að taka þátt í Norðurlandsskógum. Eingöngu verði horft til svæða, sem henta illa til annarra nytja.

Á Hvammstanga er eftirfarandi svæði,

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
SL1	Ræktunarsvæði	Ræktunarsvæði skógræktar ofan Hvammstangabrautar.	8,25

Á Laugarbakka er eftirfarandi svæði,

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
SL1	Gróðrarstöð	Gróðrarstöð og ræktunarsvæði skógræktar á Laugarbakka.	3,3

4.3.5 Athafnasvæði

Svæði fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hættu er á mengun svo sem léttur iðnaður, hreinleg verkstæði, bílasölur og umboðs- og heildverslanir. Einnig atvinnustarfsemi sem þarfnast mikils rýmis, t.d. vinnusvæði utandyra á lóðum eða starfsemi sem hefur í för með sér þungaflutninga, svo sem vörugemyglur og matvælaíðnaður

MARKMIÐ:

Lögð verður áhersla á að skapa fyrirtækjum góðar umhverfisaðstæður.

LEIÐIR:

Fjölbreytt framboð athafnalóða fyrir mismunandi fyrirtæki.

Athafnasvæði eru sýnd með ljósgráum lit. Á Hvammstanga er athafnasvæði við Búland vestan Hvammstangabrautar. Nýtingarhlutfall á athafnasvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,3 - 0,6. Samkvæmt fyrirliggjandi deiliskipulagi athafnasvæðis við Búland eru þar samtals 3900 m² af óbyggðu atvinnhúsnæði.

Hvammstangi:

Eftirtalin athafnasvæði eru á Hvammstanga.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
AT-1	Austan Höfðabrautar	Deiliskipulagt athafnasvæði þar sem gert er ráð fyrir 4 lóðum. Nýtingarhlutfall 0,3 -0,5. Óbyggt er 1450 m ² .	1,5
AT-2	Búland	Deiliskipulagt athafnasvæðis. Nýtingarhlutfall 0,3-0,5. Óbyggt 360 m ² .	3,8
AT-3	Athafnasvæði	Deiliskipulagt athafnasvæðis. Nýtingarhlutfall 0,3-0,5. Óbyggt 3500 m ² .	0,74

Laugarbakki:

Eftirtalin svæði fyrir þjónustustofnanir eru á Laugarbakka

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
AT-1	Vestan Miðfjarðarbrautar	Tengistöð fyrir símann.	0,08
AT-2	Miðfjarðarvegur	Verkstæði við Miðfjarðarveg.	0,07

4.3.6 Iðnaðarsvæði

Svæði fyrir umfangsmikla iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér, svo sem verksmiðjur, virkjanir, tengivirki, veitustöðvar, skólþælu- og hreinsistöðvar, endurvinnslustöðvar, brennslustöðvar, förgunarstöðvar, sorpurðunarsvæði, flokkunarmiðstöðvar og birgðastöðvar fyrir mengandi efni. Afmarka þarf iðnaðarsvæði fyrir virkjanir í orkunýtingarflokki og setja skipulagsákvæði til samræmis við verndar- og orkunýtingaráætlun. (gr. 6.2.f. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Tryggt verði eðlilegt svigrúm fyrir þróun núverandi iðnaðarstarfsemi. Iðnaður verði eflur í sveitarfélaginu.

LEIÐIR:

Lögð er áhersla á að gott framboð á rúmum iðnaðarlóðum, m.a. til að nýta tækifæri sem tengjast sérstöðu svæðisins.

Iðnaðarsvæðin eru sýnd með dökkgráum lit. Nýtingarhlutfall á iðnaðarsvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2 - 0,5. Samkvæmt fyrirliggjandi deiliskipulögum er óbyggt 1600m² húsnæði við sláturhúsið og 5300 m² vestan við Höfðabraut.

Hvammstangi:

Eftirfarandi er yfirlit yfir iðnaðarsvæði á Hvammstanga:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
I-1	Norðurbraut	Iðnaðarsvæði sem ætlað er fyrir sláturhús	2,00
I-2	Norðan Eyrarlands	Byggt iðnaðarsvæði.	0,74
I-3	Vestan Höfðabrautar	Deiliskipulagt iðnaðarsvæði	1,53

Laugarbakkí:

Eftirtalin svæði eru iðnaðarsvæði á Laugarbakka

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
I-1	Borhola og spennistöð	Iðnaðarsvæði þar sem er borhola og spennistöð.	3,3

4.3.7 Hafnir

Svæði fyrir hafnir og hafnarmannvirki þar sem gert er ráð fyrir mannvirkjum og tækjum til móttöku skipa og báta, losunar og lestunar þeirra, geymslu vöru, móttöku og afgreiðslu þessarar vöru til áframhaldandi sjó- eða landflutninga, til móttöku og brottfarar farþega og smábátahafnir. (gr. 6.2.o. í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Lögð er áhersla á gott framboð á lóðum undir hafnsækna starfsemi.

LEIÐIR:

Tryggt verði eðlilegt svigrúm fyrir þróun smábátahafnar og uppbyggingu verbúða

Afmörkun hafnarsvæðisins á Hvammstanga

Innan hafnarsvæða er unnt að gera óverulegar breytingar á hafnarbakka, bryggjum og landfyllingum án þess að breyta þurfi aðalskipulagi svo fremur að það rúmist innan viðkomandi landnotkunarafmörkunar fyrir hafnarsvæðið, en gera skal grein fyrir slíkum breytingum í deiliskipulagi. Hafnarsvæðin eru sýnd með blágráum lit. Nýtingarhlutfall á hafnarsvæðum skal almennt vera 0.2 – 0.6.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Stærð ha
H-1	Hvammstangahöfn	Hafnarsvæðið er afmarkað skv. afmörkun Hafnarreglugerðar fyrir Hvammstangahöfn. Innan svæðisins rúmast þjónusta sem sinnir þeirri umferð sem fer um svæðið. Innan svæðisins eru leyfð önnur landnotkun í hlutföllunum 30/70.	9,9

4.4 NÁTTÚRA OG VERNDARSVÆÐI

4.4.1 Minjavernd

Hér er fjallað um tvo flokka minjaverndar sem njóta verndar skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2013; (i) friðaðar og friðlýstar minjar. Allar fornleifar, hús og mannvirki, 100 ára og eldri eru friðaðar og er óheimilt að haggja við þeim án leyfis Minjastofnunar Íslands. Um friðlýstar minjar gilda strangari verndarákvæði og flokkast þær sem þjóðminjar.

Friðlýstar minjar

Í Hvammstanga er ein friðlýst fornleif en engin að Laugarbakka.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
MV-1	Kirkjuhvammkirkja	Tekin á fornleifaskrá með bréfi til menntamálaráðuneytisins 30.08 1976.

4.5 SAMGÖNGUR OG GRUNNKERFI

4.5.1 Vegir

Vegir, götur, helstu göngu-, reið- og hjólastígar og tengd mannvirki og helgunarsvæði þeirra, svo sem stofn- og tengibrautir í þéttbýli og stofn- og tengivegi utan þéttbýlis. (gr. 6.2.m. í skipulagsreglugerð Nr.90/2013)

MARKMIÐ:

Lögð skal áhersla á heilsteypt umferðarkerfi sem tengir íbúða- og atvinnuhverfi saman á skilvirkan og öruggan hátt.

LEIÐIR:

- Skipulag nýrra hverfa taki mið af því að stytta ökuleiðir, ásamt því að staðsetja þjónustu og atvinnutækifæri eins nálægt íbúum og hægt er.
- Hugað verði sérstaklega að göngu- og hjóleiðastígum með það að leiðarljósi að þeir tengist atvinnu- og útivistarsvæðum.

Flokkun gatnakerfis miðast við hefðbundna flokkun gatna í stofnvegi, tengivegi, safngötur og húsagötur. Samkvæmt skipulagsreglugerð er einungis gerð grein fyrir stofnbrautum og tengibrautum á skipulagsupprætti. Safngötur og húsagötur eru teknar saman undir samheitinu „aðrar götur“ og eru einungis sýndar til skýringar á upprætti. Um veghelgunarsvæði sjá kafla 4.3.1.

Stofnvegir

Stofnvegur liggur frá þjóðvegi eitt inn á Hvammstanga.

Tengivegir

Tengivegir eru sýndir á þéttbýlisupprætti.

Göngustígar

Stofnstígar eru sýndir á þéttbýlisupprætti. Lega gönguleiða er til skýringar.

Reiðstígar

Stofnkerfi reiðleiða er sýnt á þéttbýlisupprætti. Lega reiðleiða er til skýringar.

4.5.2 Grunnkerfi og helgunarsvæði

Stofnhluti grunnkerfa, svo sem vatnsveitu, hitaveitu, rafveitu, fjarskipta, fráveitu og helgunarsvæði þeirra, þegar það á við. (Sjá einnig gr. 6.2.p. í skipulagsreglugerð).

4.5.3 Rafveita

MARKMIÐ

Að flutningskerfi raforku anni ávallt eftirspurn eftir raforku.

LEIÐIR

Jarðstrengir taki við af loftlínunum.

4.5.4 Vatnsveita

1. Í Vatnsnesfjalli ofan við Hvammstanga eru vatnsból norðan og sunnan í Þrælsfjalli og er það leitt í miðlunartank ofan við byggðina.

2. Vatnsupptaka fyrir Laugarbakka er úr eyrum Miðfjarðarár sunnan Laugarbakkaskóla og því dælt í miðlunartank fyrir ofan þorpið.

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að íbúar njóti nægjanlegs og góðs neysluvatns.

LEIÐIR:

Sveitarstjórn vinni markvisst að auka við þjónustu vatnsveitunnar.

4.5.5 Hitaveita

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að sem stærstur hluti byggðar í Húnaþingi vestra njóti hitaveitu.

LEIÐIR:

Haldið verði áfram rannsóknum á möguleikum til að nýta jarðhita til upphitunar sem víðast í Húnaþingi vestra

Byggðin á Hvammstanga og Laugarbakka er hitaveituvædd og eru stofnlagnir hitaveitu sýndar á þéttbýlisuppdráttunum.

4.5.6 Fráveita

MARKMIÐ:

Að uppfylla kröfu gildandi laga og reglugerða á sem hagkvæmastan hátt og tryggja íbúum hreinlegt umhverfi og auka rekstraröryggi.

LEIÐIR:

- Tengja öll hús á Hvammstanga við holræsakerfið.
- Bæta við nýrri útrás á Hvammstanga.
- Útrásir verði framlengdar til að koma gerlastyrk undir viðmiðunarmörk utan þynningarsvæða.

Miðað við núverandi magn fráveituvatns, áætlaða aukningu þess á næstu árum og þær endurbætur sem verið er gera á fráveitukerfinu mun það uppfylla kröfur Heilbrigðiseftirlits Norðurlands vestra.

Á Hvammstanga er skólpi veitt óhreinsað til sjávar með fimm útrásum sem standast allar heilbrigðiskröfur.

Á Laugarbakka er tvöfalt fráveitukerfi og er skólpi veitt í rotþrær og siturlagnir. Bakrásarvatni ofnakerfa er veitt í fráveitukerfi tengt rotþróum. Ofanvatni gatnakerfis er veitt í sérstakt kerfi. Á Laugarbakka eru alls þrjár rotþrær.

Fyrir liggur samþykkt um fráveitur í Húnaþingi vestra frá 24.júní 2013.

Samþykkt þessi gildir um fráveitur á þéttbýlisstöðum í Húnaþingi vestra; Hvammstanga, Laugarbakka og einnig fyrir Borðeyri og á Reykjaskóla í Hrutafirði, þar sem reknar eru fráveitur í eigu Húnaþings vestra. Fráveita Húnaþings vestra er B-hluta fyrirtæki í eigu sveitarfélagsins og eru allar lagnir fráveitunnar, útrásir, stofnræsi, götuholræsi, ofanvatnsræsi í götum og opnum svæðum og götufráræsi að fráræsum húseigna eign hennar. Sömuleiðis allur fráveitubúnaður, brunnar, niðurföll, hverfisrotþrær, dælustöðvar og hreinsistöðvar. Þá gildir samþykkt þessi um aðrar fráveitur í Húnaþingi vestra, svo sem rotþrær og siturlagnir, þar sem fráveita Húnaþings vestra nær ekki til. Samþykkt þessi tekur til leyfisveitinga, gerðar, staðsetningar, frágangs og hreinsunar rotþróa í Húnaþingi vestra.

VIÐAUKI 1. FRÍÐUÐ HÚS Á GILDISSTÍMA AÐALSKIPULAGINS SKV. LÖGUM UM MENNINGARMINJAR NR.80/2012

VIÐAUKI 1

HEITI	BYGGINGARÁR	NOTKUN	STAÐSETNING
Vesturhópskirkja 144588	1879	kirkja	Vesturhópshólkirkja
Kirkjuhvammur lóð 195786	1882	kirkja	Kirkjuhvammskirkja
Klambrar 144545	1885	einbýli	Klambrar
Stóra-Borg ytri 144568	1885	einbýli	Stóra-Borg-ytri
Staðarkirkja 144049	1886	kirkja	Staðarkirkja
Víðidalstungukirkja 144642	1889	kirkja	Víðidalstungukirkja
Staðarbakkakirkja 144155	1890	kirkja	Staðarbakkakirkja
Breiðabólstaðarkirkja144526	1894	kirkja	Breiðabólstaðarkirkja
Spítalastígur 4	1900	einbýli	Spítalastígur
Ólafshús 201314	1902	einbýli	Ólafshús
Lækjargata 3	1907	einbýli	Lækjargata
Strandgata 7	1907	einbýli	Strandgata
Brekkugata 1	1908	einbýli	Brekkugata
Húnabraut 1	1908	einbýli	Húnabraut
Póreyjarnúpur 144515	1908	einbýli	Póreyjarnúpur
Brekkugata 4	1909	gallerí	Brekkugata
Húnabraut 3	1910	einbýli	Húnabraut
Kista 144543	1910	einbýli	
Melstaður lóð 209666	1911	safnaðarheimili	Melstaður
BM Hús 142234	1911	einbýli	Gamliskóli
Óspaksstaðir 144035	1912	einbýli	Óspaksstaðir
Syðri-Kárastaðir 144508	1912	íbúð	Syðri-Kárastaðir
Kaupfélagslóð 142242	1912	vörugeymsla	Kaupfélagslóð
Klapparstígur 1	1913	einbýli	Klapparstígur
Lækjargata 1	1914	einbýli	Lækjargata
Strandgata 6	1914	einbýli	Strandgata
Spennistöð	1915	spennistöð	Spennistöð
Póroddsstaðir 144056	1916	einbýli	Póroddsstaðir
Húkur 144080	1916	geymsla	Húkur
Spítalastígur 1	1917	sjúkrahús	Spítalastígur
Spítalastígur 1	1917	íbúð	Kista
Kista 144543	1919	fjós	Kista
Kista 144543	1919	fjánhús	
Kista 144543	1919	véla\verkfærageymsla	
Kista 144543	1919	votheysgryfja	
Mið-Kárastaðir 144491	1920	einbýli	Mið-Kárastaðir
Múli 144492	1920	fjánhús	Múli
Fit 219028	1920	einbýli	Fit
Húkur 144080	1922	hlaða	Húkur
Strandgata 4	1922	verslun	Strandgata
Bergsstaðir 144100	1923	hesthús	Bergsstaðir
Strandgata 4	1923	geymsla	Strandgata

Brynjólfshús 142238	1924	einbýli	Brynjólfshús
Reynhólar 144145	1925	fjórhus	Reynhólar
Strandgata 9	1925	einbýli	Strandgata
Mið-Kárastaðir 144491	1925	geymsla	Mið Kárastaðir
Borg lóð 1	1925	einbýli	Samkomuhús
Litli-Bakki 144085	1926	einbýli	Litli-Bakki
Brekkugata 2	1926	aðstöðurými	Brekkugata
Brekkugata 2	1926	verbúð	
Ósar 144562	1926	einbýli	Ósar
Staðarbakki 1 144154	1927	hlaða	Staðarbakki
Spítalastígur 8A	1927	einbýli	Spítalastígur
Strandgata 11	1927	einbýli	Strandgata
Strandgata 15	1927	einbýli	Strandgata
Illugastaðir 144476	1927	einbýli	
Reykjatangí 191242	1928	stúlknavist/mötuneyti	Reykjatangí
Reykjatangí 191242	1928	íbúð austan	
Reykjatangí 191242	1928	íbúð vestan	
Búrfell 144106	1928	hlaða	Búrfell
Syðri-Urriðaa 144161	1928	einbýli	Syðri Urriðaa
Brekkugata 2	1928	fjós	
Brekkugata 2	1928	hlaða	
Klapparstígur 3	1928	einbýli	Klapparstígur
Strandgata 6A	1928	einbýli	Strandgata
Illugastaðir 144476	1928	fjós	Illugastaðir
Illugastaðir 144476	1928	hlaða	
Illugastaðir 144476	1928	fjós, áburðarkj	
Melrakkadalur land 177510	1928	sumarbústaður	Melrakkadalur
Bakkasel 142177	1928	einbýli	Bakkasel
Haugur 144077	1929	geymsla	Haugur
Þorgrímsstaðir 144516	1929	íbúð	Þorgrímsstaðir
Lækjamót lóð 144625	1929	einbýli	Lækjamót
Reykir lóð 144037	1930	einbýli	Reykir
Auðunnarstaðir II 144597	1930	hlaða	Auðunnarstaðir II
Strandgata 12	1931	einbýli	Strandgata
Oddsstaðir 144033	1944	hlaða	Oddsstaðir

VIÐAUKI 2. SKILGREININGAR SKV. SKIPULGSREGLUGERÐ NR 90/2013

Aðalskipulag: Skipulagsáætlun fyrir tiltekið sveitarfélag þar sem fram kemur stefna sveitarstjórnar um landnotkun, byggðarþróun, byggðamynstur, samgöngu- og þjónustukerfi og umhverfismál í sveitarfélaginu.

Aðgengi fyrir alla: Með aðgengi fyrir alla er átt við að fólki sé ekki mismunað um aðgengi og almenna notkun mannvirkja á grundvelli fötlunar, skerðingar eða veikinda og það geti með öruggum hætti komist inn og út úr mannvirkjum, jafnvel við óvenjulegar aðstæður, t.d. í eldsvoða. Jafnframt séu sjónarmið algildrar hönnunar höfð að leiðarljósi við hönnun bygginga og umhverfis þeirra.

Algild hönnun: Hönnun framleiðsluvara, umhverfis, áætlana og þjónustu sem allir geta nýtt sér, að því marki sem aðstæður leyfa, án þess að koma þurfi til sérstök útfærsla eða hönnun. Algild hönnun útilokar ekki hjálpartæki fyrir fatlaða sé þeirra þörf.

Almenningsrými: Rými eða svæði sem er opið og aðgengilegt almenningi án endurgjalds, svo sem göturými, torg, almenningsgarðar, leiksvæði og þess háttar.

Almenningur: Einn eða fleiri einstaklingar eða lögaðilar, samtök þeirra, félög eða hópar.

Búsetumynstur: Dreifing og þéttleiki byggðar og búsetu, í þéttbýli og dreifbýli.

Byggðamynstur: Lögun og yfirbragð byggðar þar með talið fyrirkomulag byggðar og landnotkunar, svo sem hæð og þéttleiki, tegund landnotkunar, gatnakerfi, gerð og uppröðun bygginga.

Byggingarleyfi: Skriflegt leyfi byggingarfulltrúa eða Mannvirkjastofnunar til að byggja, breyta eða rífa hús eða önnur mannvirki eða breyta notkun þeirra, sbr. ákvæði laga um mannvirki.

Byggðarþróun: Framvinda atvinnulífs, búsetu og þjónustu.

Nr. 90 16. janúar 2013

Deiliskipulag: Skipulagsáætlun fyrir afmarkað svæði eða reiti innan sveitarfélags sem byggð er á aðalskipulagi og kveður nánar á um útfærslu þess. Ákvæði um deiliskipulag eiga jafnt við um þéttbýli og dreifbýli.

Dreifbýli: Svæði á láglandi utan svæða sem skilgreind eru sem þéttbýli í aðalskipulagi.

Dvalarsvæði á lóð: Leiksvæði og önnur svæði á lóðum íbúðarhúsa, þjónustustofnana og fyrirtækja sem sérstaklega eru hugsuð til að njóta útiveru.

Fitja: Staðtengdur hlutur sem skráður er á kort eða í gagnasafn.

Framkvæmdaleyfi: Leyfi til framkvæmda í samræmi við skipulag sem ekki eru háðar ákvæðum laga um mannvirki.

Frístundabyggð: Svæði þar sem tvö eða fleiri frístundahús standa í þyrpingu eða nýta sameiginlega tengingu við veg eða veitur. Frístundabyggð er ekki ætluð til fastrar búsetu.

Grunnkerfi: Samgöngur og veitur, svo sem vatnsveita, hitaveita, rafveita, fjarskipti og fráveita.

Húsakönnun: Upplýsingar um byggð sem fyrir er og mat á varðveislugildi svipmóts byggðar og einstakra bygginga, þar sem m.a. er skoðað byggingar- og menningarsögulegt samhengi.

Hverfisskipulag: Tegund deiliskipulags fyrir þegar byggð hverfi þar sem vikið er frá kröfum sem gerðar eru um framsetningu deiliskipulags fyrir nýja byggð.

Hverfisvernd: Ákvæði í svæðis-, aðal- eða deiliskipulagi um vernd á sérkennum eldri byggðar, annarra menningarsögulegra minja eða náttúruminja. Kyrrlátt svæði: Svæði sem er ætlað til útivistar og afmarkað er í skipulagi, sbr. 3. mgr. 9. gr. reglugerðar um kortlagningu hávaða og aðgerðaáætlanir, nr. 1000/2005.

Landnotkun: Ráðstöfun lands til mismunandi nota, svo sem undir íbúðir, frístundahús, iðnað, verslun, útivist og landbúnað.

Landnýting: Samheiti yfir mælikvarða á það hversu mikil nýting lands er, svo sem nýtingarhlutfall og þéttleika byggðar.

Landslag: Landslag merkir svæði sem hefur ásýnd og einkenni vegna náttúrulegra og/eða manngerðra þátta og samspils þar á milli. Landslag tekur þannig til daglegs umhverfis, umhverfis með verndargildi og umhverfis sem hefur verið raskað. Undir landslag fellur m.a. þéttbýli, dreifbýli, ósnortin víðerni, ár, vötn og hafsvæði.

Landsskipulagsstefna: Samræmd stefna ríkisins um skipulagsmál til tólf ára sem ráðherra lætur vinna og leggur fyrir Alþingi.

Leyfi til framkvæmda: Framkvæmdaleyfi og byggingarleyfi samkvæmt skipulagslögum eða lögum um mannvirki og önnur leyfi til starfsemi og framkvæmda samkvæmt sérlögum sem um viðkomandi framkvæmd gilda.

Nýtingarhlutfall: Hlutfall milli brúttóflatarmáls bygginga á lóð eða reit og flatarmáls lóðar eða reits. Um skilgreiningu brúttóflatarmáls fer samkvæmt íslenskum staðli ÍST50.

Mæliblöð og hæðarblöð: Hönnunargögn sem unnin eru í kjölfar deiliskipulags og lýsa með nákvæmum hætti stærðum lóða, hæðarkótum lands og bygginga, staðsetningu lagna, kvöðum og öðru er þurfa þykir. Einnig nefnd lóðablöð.

Rammahluti aðalskipulags: Sá hluti aðalskipulags þar sem útfærð eru ákveðin afmörkuð svæði sveitarfélagsins með það að markmiði að ákvarða nánar landnotkun, svo sem um meginþætti þjónustukerfa og að afmarka byggingarsvæði eða áfanga deiliskipulagsáætlana.

Sjálfbær þróun: Þróun sem mætir þörfum samtímans án þess að draga úr möguleikum kynslóða til að mæta þörfum sínum. Í þessu felst að sókn eftir efnahagslegum gæðum verður að haldast í hendur við vernd umhverfisins og grunngæða jarðar.

Skipulagsákvæði: Fyrirmæli eða boð sem fullnægja ber við framfylgd svæðis- eða aðalskipulags, svo og við gerð deiliskipulags eða við útgáfu leyfa til framkvæmda.

Skipulagsáætlun: Áætlun um markmið og ákvarðanir viðkomandi stjórnvalda um framtíðarnotkun lands. Þar er gerð grein fyrir því að hvers konar framkvæmdum er stefnt og hvernig þær falla að landnotkun á tilteknu svæði. Forsendum ákvarðana er einnig lýst. Skipulagsáætlanir sveitarfélaga skiptast í þrjá flokka, svæðisskipulag, aðalskipulag og deiliskipulag. Skipulagsáætlun er sett fram í skipulagsgreinargerð og á skipulagsuppdraetti þar sem það á við.

Skipulagsgagnagrunnur: Gagnagrunnur á vegum stjórnvalda sem hýsir gögn um stafrænt skipulag.

Skipulagskvaðir: Kvaðir sem lagðar eru á einstakar lóðir eða landsvæði í deiliskipulagi, svo sem um umferðarrétt og legu lagna.

Skipulagsskilmálar: Bindandi ákvæði í deiliskipulagi um útfærslu skipulags, svo sem um byggðamynstur, byggingarlínur, útlit mannvirkja og form, fjölda bílastæða, hæðarlegu, götur, stíga, gróður og girðingar.

Stafrænt skipulag: Skipulag á stafrænu formi þar sem öll staðbundin ákvæði eru sett fram sem fitjur með margvíslegar eigindir, þar sem efnisatriði ákvæðanna koma fram.

Svæðisskipulag: Skipulagsáætlun tveggja eða fleiri sveitarfélaga þar sem sett er fram sameiginleg stefna um byggðarþróun og þá þætti landnotkunar sem talin er þörf á að samræma vegna sameiginlegra hagsmuna hlutaðeigandi sveitarfélaga.

Umhverfi: Samheiti fyrir samfélag, heilbrigði manna, dýr, plöntur, líffræðilega fjölbreytni, jarðveg, jarðmyndanir, vatn, loft, veðurfar, eignir, menningararfleifð, þ.m.t. byggingarsögulegar og fornleifafræðilegar minjar og landslag og samspil þessara þátta.

Umsagnaraðilar: Opinberar stofnanir og stjórnvöld sem sinna lögbundnum verkefnum á sviði skipulagsmála og leyfisveitingum þeim tengdum.

Pauleldi: Framleiðslukerfi þar sem dýr eru ræktuð innandyra og fóðruð á tilbúnu fóðri og þar sem þörf er á tíðri lyfjagjöf til að hafa stjórn á sjúkdómum sem eru stöðug ógn við þessar aðstæður.

Þéttbýli: Svæði sem afmörkuð eru sem þéttbýli í aðalskipulagi sveitarfélags annaðhvort út frá reiknireglunni um þyrpingu húsa þar sem búa a.m.k. 50 manns og fjarlægð milli húsa fer að jafnaði ekki yfir 200 metra eða með öðrum hætti eftir ákvörðun sveitarstjórnar.

Þéttleiki byggðar: Byggingarmagn miðað við flatarmál lands sem m.a. er lýst með nýtingarhlutfalli eða reikningsstærðum eins og íbúar/ha eða íbúðir/ha.

5 HEIMILDIR

5.1 RITAÐAR HEIMILDIR:

Alþingi 2010: Skipulaglög. 123/2010..

Alþingi 2010: Skipulagsreglugerð. 90/2012..

Alþingi 2006: Lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006Byggðasafn Skagfirðinga 2009:

Alþingi 1999: Náttúruverndarlög nr. 44/1999

Byggðastofnun 1999: Byggðir á Íslandi, aðgerðir í byggðamálum, 42 bls.

Byggðastofnun 1999: Byggðir á Íslandi, aðgerðir í byggðamálum, 42 bls.

Byggðastofnun 2001: Byggðarlög í sókn og vörn, Svæðisbundin greining á styrk, veikleika, ógnunum og tækifærum byggðarlaga á Íslandi, 188 bls.

Ferðamálaráð Íslands 2002: Auðlindin Ísland, 56 bls.

Félagsmálaráðuneytið 2005: Lokatillögur nefndar um sameiningu sveitarfélaga, 63 bls.

Húnaþing vestra 2013: Samþykkt um fráveitur.

Húsafriðunarnefnd ríkisins 2000: Skrá yfir friðuð hús, lög reglugerðir og samþykktir, 133 bls.

Náttúruverndarráð 1996: Náttúruminjaskrá. Skrá um friðlýst svæði og aðrar náttúruminjar. Reykjavík, 7. útgáfa, 64 bls.

Samgönguráðuneytið 2001: Samgönguáætlun 2003-2014. Tillaga stýrihóps.

Samgönguráðuneytið 2002: Þingsályktun um stefnu í byggðamálum fyrir árin 2002-2005.

Samgönguráðuneytið 2003: Þingsályktun um samgönguáætlun 2003-2006.

Samgöngur á nýrri öld.

Siglingastofnun Íslands 2004: Yfirlitsskýrsla um sjóvarnir árið 2004, 121 bls.

Skipulagsstofnun 2003: Leiðbeiningar um gerð Aðalskipulags

Skipulagsstofnun 2005: Leiðbeiningar um flokkun umhverfisþátta, viðmið og vægi umhverfisáhrifa.

Vegagerðin 2002: Námur, efnistaka og frágangur.

Vegagerðin 2007: Vegir og skipulag, leiðbeiningar Vegagerðarinnar fyrir sveitarfélög og skipulagshöfunda

Veiðimálastofnun 2005: Lax- og silungsveiðin 2004, 29 bls

5.2 VEFSÍÐUR:

Byggðarannsóknarstofnun Íslands: www.brsi.is

Flugmálastjórn Íslands: www.caa.is

Frjálsa alfræðiritið: <http://is.wikipedia.org>

Hagstofa Íslands: www.hagstofan.is

Húsafriðunarnefnd ríkisins: www.hfrn.is

Landsvirkjun: www.lv.is

Landnet: www.landsnet.is

Nordic Adventure Travel: www.nat.is

Orkustofnun: www.os.is

Siglingastofnun Íslands: www.sigling.is

Skipulagsstofnun: www.skipulag.is

Norðurlandskógur: www.nls.is

Umhverfisstofnun: www.ust.is

Veðurstofa Íslands: www.vedur.is

Vegagerð ríkisins: www.vegagerdin.is

Norðurlandsvefurinn: www.nordurland.is

